

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ
З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему МЕТАФОРІКА ПРОТИСТОЯННЯ В АНГЛОМОВНІЙ
ПОЛІТИЧНІЙ РИТОРИЦІ І ЇЇ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0352-ап
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови
та літератури (переклад включно),
перша - англійська
освітньо-професійної програми
Переклад (англійський)
Єгорова Тетяна Русланівна

Керівник д.ф.н., проф. Шевченко О. І.

Рецензент к.ф.н., проф. Клименко О. Л.

Запоріжжя – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови

Освітній рівень магістр

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно) – перша англійська

Освітньо–професійна програма Переклад (англійський)

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри теорії та
практики перекладу з англійської
мови**

Запольських С. П. _____

« ____ » _____ 2023 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

ЄГОРОВІЙ ТЕТЯНІ РУСЛАНІВНІ

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проєкту) «Метафорика протистояння в англійській політичній риториці і її переклад українською мовою»

Керівник кваліфікаційної роботи (проєкту) Шевченко Олександр Іванович, д.ф.н., доцент, професор кафедри

затверджені наказом ЗНУ від «11» квітня 2023 року № 521-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи 30 листопада 2023 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проєкту): теоретичні засади теорії перекладу; теорія жанрів політичної риторики, теорія мовленнєвого впливу, лінгвоконфліктологія; англійська політична публіцистика

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1) Проаналізувати політичний дискурс в контексті лексичної, синтаксичної, прагматичної площини; 2) Охарактеризувати поняття конфронтативного політичного дискурсу; 3) Розглянути образний компонент політичного дискурсу; 4) Проаналізувати роль та особливості метафори у політичному дискурсі; 5) Охарактеризувати лексику, семантику і прагматику сучасного англійського конфронтативного дискурсу; 6) Окреслити особливості відтворення лексико-синтаксичних характеристик сучасного англійського політичного дискурсу протистояння українською мовою.

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проєкту)

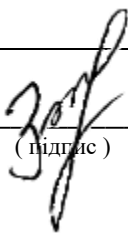
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Шевченко О.І. д.ф.н., професор	05.05.2023	05.05.2023
Розділ 1	Шевченко О.І. д.ф.н., професор	15.06.2023	15.06.2023
Розділ 2	Шевченко О.І. д.ф.н., професор	05.09.2023	05.09.2023
Висновки	Шевченко О.І. д.ф.н., професор	15.10.2023	15.10.2023

6. Дата видачі завдання 01.05.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

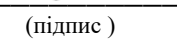
№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проєкту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	травень 2023	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2023	виконано
3.	Написання вступу	червень 2023	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	липень 2023	виконано
5.	Написання практичного розділу	серпень 2023	виконано
6.	Формулювання висновків	вересень 2023	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад 2023	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	грудень 2023	виконано
9.	Захист	січень 2023	виконано

Магістрант

(підпис)

Т. Р. Єгорова
(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

О.І. Шевченко
(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

_____
(підпис)

В. В. Погонець
(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 89 сторінок, 104 джерела, 1 додаток.

Об'єктом дослідження є метафора протистояння в англomовній політичній риторичі.

Предметом дослідження є переклад метафори протистояння в політичних текстах англomовних політиків українською мовою.

Метою дослідження є розкриття особливостей метафор політичного протистояння в англomовній політичній риторичі, виявленні їх функцій та особливостей, а також у вивченні проблем та варіантів їх перекладу на українську мову.

Теоретико-методологічні засади: детальним дослідженням метафори в англomовній політичній риторичі займались О. Андрейченко, К. Артемович, М. Вінтонів, А. Григораш, О. Гуз, Х. Дацишин, О. Дерпак, І. Довганюк, О. Жулавська, Т. Ковальова, Н. Кожемяченко, О. Кузьменко, С. Моркотун, С. Мунтян, Н. Нісаноглу, А. Овсієнко, В. Павлуцька, Н. Печко, І. Покуліта, Л. Славова, І. Фролова, Г. Харкевич, О. Чорна, Е. Angel, М. Black, Т. Burkholder, J. Combs, К. Greenawalt, D. Henry, G. Lakoff, M. Pielenz.

Отримані результати вказують на важливість метафор в англomовній політичній риторичі та необхідність уважного перекладу для збереження їхньої ефективності в українському контексті. Починаючи з теоретичного обґрунтування ролі метафор у політичному дискурсі, автор досліджує метафоричні вирази та їх семантичні відтінки в англomовних політичних виступах. Особлива увага приділяється аналізу ефективності метафор у створенні емоційно заряджених образів опонентів, визначенні прагматичних цілей та формуванню публічного сприйняття. Робота вносить внесок у розуміння взаємозв'язку мовленнєвих стратегій та політичних протистоянь, сприяючи розвитку області політичного дискурсу та мовознавчого перекладознавства.

Ключові слова: *політичний дискурс, риторика конфлікту, образна мова в політиці, стратегії перекладу, семіотика політичних метафор.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА ПОЛІТИЧНОЇ РИТОРИКИ..	8
1.1 Політичний дискурс: лексика, синтактика, прагматика.....	8
1.2 Поняття конфронтативного політичного дискурсу.....	16
1.3 Образний компонент політичного дискурсу.....	23
1.4 Метафора у політичному дискурсі.....	34
РОЗДІЛ 2 АНГЛОМОВНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ КОНФРОНТАТИВНИЙ ДИСКУРС У ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІЙ ПЕРСПЕКТИВІ	48
2.1 Лексика, семантика і прагматика сучасного англомовного конфронтативного дискурсу.....	48
2.2 Відтворення лексико-синтаксичних характеристик сучасного англомовного політичного дискурсу протистояння українською мовою.....	69
2.3 Метафорика сучасного англомовного політичного дискурсу протистояння і її переклад українською мовою	74
2.4 Відтворення прагматичних характеристик сучасного англомовного політичного дискурсу протистояння українською мовою.....	80
ВИСНОВКИ	85
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	91
ДОДАТКИ.....	103

ВСТУП

Політична риторика завжди відігравала ключову роль у формуванні суспільних думок, переконань та впливу на прийняття рішень у політиці. У цьому контексті, метафора визначається як один із потужних засобів впливу, який здатний відобразити складні політичні поняття та ідеї в доступну та емоційно впливову форму. Метафора політичного протистояння не лише сприяє розумінню складних політичних дискусій, але й активно впливає на сприйняття та оцінку політичних подій.

Англомовна політична риторика, завдяки своїй історії та впливу на міжнародну арену, має багатий арсенал метафор для виразу політичних понять та конфліктів. Розуміння цих метафор та їх переклад на українську мову має велике значення для українських громадян, оскільки це допомагає відстежувати та аналізувати зміну політичної обстановки в умовах глобальних трансформацій.

Актуальність даного дослідження представлена в контексті сучасних геополітичних викликів, які ставлять перед українським суспільством низку надзвичайно важливих завдань. Дослідження метафори політичного протистояння в англомовній політичній риторичі та її перекладу українською мовою відкриває можливості для кращого розуміння політичних процесів, а також розвиває підходи до вивчення мови та її ролі у сучасному політичному контексті.

Детальним дослідженням метафори в англомовній політичній риторичі займались О. Андрейченко [Андрейченко 2011], К. Артемович [Артемович 2021], Х. Дацишин [Дацишин 2004], Е. Angel [Angel 2008], Т. Burkholder [Burkholder 2009], Г. Lakoff [Lakoff 1980], М. Pielenz [Pielenz 1993] та ін.

Попри значний інтерес до проблематики перекладу метафори протистояння в політичних текстах англомовних політиків українською

мовою та значну кількість присвячених їм наукових праць, у лінгвістиці досі є дискусійні положення.

Актуальність роботи полягає в необхідності вироблення ґрунтовного системного підходу до аналізу метафори протистояння як складного лінгвістичного явища, спираючись на сучасний мовний матеріал.

Наукова новизна полягає в дослідженні та аналізі метафори протистояння в англomовній політичній риторичі та їх перекладі на українську мову. У даному дослідженні представлено новий підхід до вивчення мовної складової політичного дискурсу, зосереджуючись на ролі метафори у формуванні політичних уявлень та комунікації з громадськістю. Виявлено та проаналізовано метафори протистояння, які досі не були досліджені в політичному контексті, але мають важливий вплив на політичний дискурс. З'ясовано як переклад метафор впливає на їхнє сприйняття та інтерпретацію українською аудиторією, висвітливши те, що деякі метафори можуть втрачати свою семантику чи ефективність при перекладі. Проведено глибокий аналіз метафор протистояння у різних політичних контекстах, показуючи їхню залежність від конкретних подій та історичного контексту. Результати наукової роботи внесли методологічну новизну в дослідженні метафор протистояння, представивши нові підходи до їхнього аналізу та оцінки їх впливу. Отже, наукова новизна полягає в тому, що результати дослідження приносять нові знання та підходи до вивчення метафор протистояння в політичній риторичі та перекладі українською мовою, що може бути важливим для розвитку політичного дискурсу та мовознавства.

Об'єктом дослідження є метафора протистояння в англomовній політичній риторичі.

Предметом дослідження є переклад метафори протистояння в політичних текстах англomовних політиків українською мовою.

Метою дослідження є розкриття особливостей метафор політичного протистояння в англomовній політичній риторичі, виявленні їх функцій та

особливостей, а також у вивченні проблем та варіантів їх перекладу на українську мову.

Для виконання сформульованої мети дослідження, нами були поставлені наступні завдання:

1. Проаналізувати політичний дискурс в контексті лексичної, синтаксичної, прагматичної площини.
2. Охарактеризувати поняття конфронтативного політичного дискурсу.
3. Розглянути образний компонент політичного дискурсу.
4. Проаналізувати роль та особливості метафори у політичному дискурсі.
5. Охарактеризувати лексику, семантику і прагматику сучасного англомовного конфронтативного дискурсу.
6. Окреслити особливості відтворення лексико-синтаксичних характеристик сучасного англомовного політичного дискурсу протистояння українською мовою.
7. Дослідити використання метафорики сучасного англомовного політичного дискурсу протистояння і її переклад українською мовою.
8. Проаналізувати відтворення прагматичних характеристик сучасного англомовного політичного дискурсу протистояння українською мовою.

Матеріалом дослідження стали понад 100 англомовних висловів американських та британських політиків, які в своїй риторичі використовували протистояння. Приклади було дібрано з 50 ілюстративних джерел.

Методи дослідження. Дослідження здійснювалось на основі використання таких методів та прийомів: лінгвістичного спостереження та аналізу, описового і компонентного методів, методу аналізу словникових дефініцій.

Практична значущість дослідження полягає у можливості використання його результатів під час проведення семінарських занять з лексикології та практичних занять з англійської мови.

Розуміння та аналіз метафор політичного протистояння може допомогти політикам краще розуміти, як сприймається їхній дискурс та як він впливає на громадськість. Відповідно це може вдосконалити політичну комунікацію.

Результати дослідження можуть бути корисними для перекладачів та лінгвістам, які працюють з політичними текстами; сприяє розумінню ефективного перекладу метафори та політичну мову з однієї мови на іншу; використані для просвіти студентів, журналістів та громадян щодо важливості риторики та мовних засобів у політиці. Це сприятиме покращенню розуміння та критичної оцінки політичних процесів. Розуміння різниць у використанні метафор та політичної риторики в різних країнах може сприяти політичному діалогу та міжнародним відносинам.

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі подано загальні відомості про дану наукову працю, починаючи від аргументування вибору теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об'єкту, предмету, методів, наукової новизни, практичної цінності та структурування роботи.

У першому розділі подаються загальні відомості про політичний дискурс як соціокультурний феномен, особлива увага приділяється визначенню поняття «метафористика», розглянуто питання класифікації та функціонування метафор в англійському політичному дискурсі.

Другий розділ містить власний аналіз метафор протистояння в сучасному політичному дискурсі із зазначенням особливостей перекладу українською мовою.

У висновках подано узагальнені результати проведеної роботи.

Додатки містять добірку із 80 англомовних метафор протистояння та відповідних перекладів українською мовою, які стали фактичним матеріалом дослідження.

Загальна кількість сторінок 89, кількість використаних джерел 104.

РОЗДІЛ 1

ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА ПОЛІТИЧНОЇ РИТОРИКИ

1.1 Політичний дискурс: лексика, синтактика, прагматика

Політичний наратив – це складне дискурсивне утворення, що поєднує політичний та медійний дискурс. Політичний дискурс є основним джерелом політичних наративів, а медійний дискурс є формою репрезентації ширшій аудиторії.

Розглядаючи політичний наратив як складну комунікацію, ми визначаємо ситуацію та учасників комунікації. Наратив – це гаслоподібний текст, який схожий на гасло і формально, і змістовно. Він пов'язаний зі слоганом лаконічність: це не повноцінний розгорнутий текст, а схожий на слоган міні-текст, зазвичай обмежений одним реченням, максимум абзацом. Останніми роками термін «наратив» активно використовується в американському та британському політичному дискурсі, причому зміст поняття в сучасному політичному дискурсі значно розширився [Калита 2006, с. 14].

Зміст поняття «наратив» в сучасному політичному дискурсі значно розширився. На даному етапі наратив використовується у зв'язку з політичною біографією та автобіографією, розповідями про політичні репресії та переслідування, історію, аналітику, політичні думки тощо. Зміст політичного наративу міститься в сукупності політичних текстів різних жанрів, серед яких листівка, гасло, мітингова промова, партійна програма, аналітична стаття, телевізійне інтерв'ю тощо, які зосереджені навколо певної політичної події.

Існування політичного наративу пов'язане з існуванням певної політичної ситуації, яка закінчується, коли ця ситуація змінюється. Отже,

аналіз самого наративу передбачає аналіз конкретної ситуації, яка його породжує. Взаємозв'язок між ситуацією та наративом, який її відтворює, дає можливість визначити політичний вектор конкретної комунікативної ситуації, а отже, і тих, хто перебуває за лаштунками політичного дискурсу.

Основою будь-якої політичної комунікації є дискурс як певна форма, спосіб організації комунікативних практик у певному суспільстві. На даному етапі розвитку суспільства категорія дискурсу взагалі, і політичного дискурсу зокрема є предметом наукових дискусій. Поняття не має чіткого і конкретного тлумачення, оскільки використовується в різних науках з різним значенням, часто призводить до різних емпіричних результатів. Це, ймовірно, пов'язано не тільки з міждисциплінарністю предмета дослідження, але й через складну, багатовимірну природу самого дискурсу. Водночас дискурс визнається як прояв як прояв етнокультурних і культурно-історичних особливостей процесу пізнання і комунікації, традиційних правил спілкування в суспільстві, втілення прагматичної мети його суб'єктів.

Дискурс – це соціокультурний феномен, при розгляді якого необхідно враховувати всю сукупність обставин, що сприяють його виникненню, а саме приналежність до певної соціальної спільноти в певний історичний період. Розглядаючи дискурс у політичному контексті, слід мати на увазі, що погляд на це поняття буде спрямований не на міжособистісний діалог як «лінгвістичну подію», а як «соціальний діалог, що відбувається за допомогою і через соціальні інститути між індивідами, групами, організаціями, а також між самими соціальними інститутами, які беруть участь у цьому діалозі [Лосєва 2012, с. 147].

Інституційний політичний дискурс характеризується переконуючим впливом, що реалізується за допомогою різноманітних вербальних засобів аргументації та маніпуляції. Термін «персуазія» походить від латинського слова “Persuadere»: (1) запевняти і переконувати та (2) переконувати, схилити та спонукати, а його семантика найяскравіше проявляється у формі dokonаного виду “Persuasi», що означає «я переконав». Очевидно, що

переконання тісно пов'язане з аргументацією: переконливість не ототожнюється і не протиставляється аргументації; не зводиться лише до риторичних прийомів; і не ототожнюється з окремими директивними та імперативними мовленнєвими актами. Таким чином, переконання може реалізовуватися за допомогою логічної аргументації та актуалізації маніпулятивних механізмів, що являють собою «поєднання логіки та емоцій». Водночас, кожне повідомлення з переконуючим ефектом має свій специфічний набір структурних компонентів, що відрізняють одне твердження від іншого твердження цього типу [Golubovskaya, Kharitonova, Rudaya 2022, с. 31].

Комунікативна взаємодія в політичному дискурсі передбачає визначення конкретних способів реалізації комунікативних намірів та інтенцій через комунікативні стратегії поведінки учасників політичної комунікації. У науковій лінгвістиці існують різні концепції сутності та типології політичного дискурсу.

Перевага дискурсу полягає в тому, що він є відносним від тексту завершеної, формально обмеженої одиниці (предмета) до інших текстів, оскільки дискурс репрезентує комунікативну подію як інтегровану сукупність окремих текстів, оскільки дискурс репрезентує комунікативну подію як інтегровану сукупність окремих текстів. Зміст дискурсу розкривається не в одному тексті, а в складній взаємодії множинних текстів [Кожемяченко 2016, с. 257].

У науковій лінгвістиці існують різні концепції сутності та типології комунікативних стратегій у політичному дискурсі, серед яких комунікативна стратегія боротьби за владу і комунікативна стратегія утримання влади, що здебільшого збігаються за своєю суттю.

Оригінальну типологію комунікативних стратегій, що використовуються в політичному дискурсі, запропонувала українська дослідниця Л. Славова. Вона розрізняє дві мегастратегії – кооперативну та конфронтаційну, трактуючи мегастратегію як «сукупність тактичних і

стратегічних дій, до яких вдається мовна особистість для досягнення мети дискурсивної взаємодії» [Славова 2012, с. 204].

У межах мегастратегій розглядаються тактики, ходи та прийоми. Мегастратегія співпраці представлена в цій концепції стратегіями, спрямованими на взаємодію зі співрозмовником. До першої групи належать:

- комунікативна стратегія самопрезентації;
- комунікативна стратегія компліменту;
- комунікативна стратегія підкріплення [цит за: Славова 2012, с. 104].

Друга група стратегій, на думку Л. Л. Славової, є перехідною зоною між кооперативними та конфліктними (конфронтаційними) мегастратегіями. До них належать:

- комунікативна стратегія уникнення;
- комунікативна стратегія підкресленої поваги та уникнення категоричності;
- комунікативна стратегія «стоп-конфлікту» для уникнення конфліктної взаємодії [Славова 2012, с. 209].

Конфронтаційна мегастратегія втілює конфліктний дискурс і реалізується через: 1) конфронтаційну комунікативну стратегію; 2) комунікативну стратегію мовленнєвої агресії; 3) комунікативну стратегію дискредитації.

О. О. Чорна, спираючись на поняття комунікативного іміджу, як «сукупності вербальних стереотипів поведінки (ролей), механізмів і засобів їх реалізації (стратегій), що використовуються комунікатором з високим соціальним та професійним статусом, метою яких (вираженою в інтенціях) є формування у свідомості слухачів/співрозмовників узагальненого образу його/її особистості» [Чорна 2012, с. 100], пропонує інший погляд на комунікативну стратегію в політичному дискурсі.

О. О. Чорна розрізняє типові (домінантні) та нетипові (специфічні для країни) комунікативні стратегії. Загалом авторка поділяє комунікативні

стратегії на кооперативні та маніпулятивні, відносячи їх «до трьох основних сфер людського існування:

- сімейна (фізичне існування, сім'я, діти, добробут);
- особистісна (самоповага, самореалізація);
- соціальна (суспільне життя, економічні та політичні процеси)

[Чорна 2012, с. 129].

Кожна виборча кампанія реалізується в чітко часових рамках: обрання державного лідера відбувається за певною сюжетною лінією, яка базується на певному сценарію або ритуалі, який відомий широкому загалу, і зокрема політичним агітаторам. Для того, щоб створити текстову форму цього семіотичного знаку національного, історичного, морального, ціннісного та особистісного характеру, які мають моральний, ціннісний та особистісний характер, який здатний впливати на масового адресата чи електорат.

По суті, сценарій є типовим для виборчої кампанії представлений вербально у вигляді заздалегідь підготовленого монологу (програма партії та кандидата, передвиборчі промови на зустрічах кандидата з виборцями, друкована, аудіо- та відеореклама), який за певним ритуалом має містити елементи діалогу (дебати з опонентом, інтерв'ю).

Специфіка політики, на відміну від інших сфер людської діяльності, полягає в її переважно дискурсивному характері, оскільки більшість політичних подій за своєю природою є мовленнєвими актами. Вивчення політичного дискурсу дозволяє виявити специфіку мовленнєвої взаємодії великих соціальних груп комунікантів та дослідити специфіку форм текстових форм, які продукуються в процесі комунікації між представниками владних інститутів (адресантами) та громадянами держави (адресатами).

Аналіз наукових праць дає змогу виокремити наступні особливості політичного дискурсу:

- відображає форму соціальної дії, на яку впливають владні структури та історичні процеси;
- виступає модулятором інтересів суспільства;

- реалізується через своєрідну знакову систему, в якій відбувається модифікація семантики і стандартних мовних дій;
- притаманне спеціальне використання мови для актуалізації певної ментальності або для реалізації ідеологічних ознак, що передбачає відповідні прояви граматики та лексики, правил функціонування слів і синтаксису, а також особливої прагматики [Бацевич 2004, с. 142].

У політичних промовах задля досягнення певних експресивних цілей можуть бути використані зображальні засоби мови. Стилiстичні лексичні зображальні засоби використовуються як особливу форму стилістичної організації мови, яка надає висловлюванню додаткові смислові відтінки. За М. Кузнецом існують такі групи лексичних зображальних засобів:

1. Фігури якості:

- а) група метафори: порівняння, метафора, епітет, уособлення;
- б) група метонімії: метонімія, синекдоха;
- в) змішана група: алегорія, антономазія.

2. Фігури відношень:

- а) відношення тотожності: синонімія, евфемізми, перифраз;
- б) відношення протилежності: антитеза, оксиморон, іронія;
- в) відношення нерівності: градація, розрядка, гіпербола, літота [цит. за:

Артемович 2021, с. 76].

Сучасні лінгвістичні дослідження спрямовані на вивчення дискурсу з комунікативно-прагматичної точки зору, що передбачає аналіз мови не тільки як засобу спілкування, але і як механізм, що впливає на формування та зміну поглядів на ту чи іншу ситуацію, що, в свою чергу, визначає поведінку індивідів та суспільства в цілому. Цей тип впливу найчастіше називають терміном «мовленнєве маніпулювання» і розглядається в контексті соціально орієнтованої комунікації через засоби масової інформації або безпосередній контакт з масовою аудиторією. Однозначного тлумачення явища «маніпуляція» в соціальному контексті не існує.

Феномен «маніпулювання» потребує аналізу сучасних концепцій та виокремлення основних ознак цього поняття для лінгвістичних досліджень. У сучасних наукових працях під маніпуляцією зазвичай розуміють мистецтво управління поведінкою людей за допомогою цілеспрямованого впливу на соціальну психологію, людську свідомість та інстинкти людини. З точки зору лінгвістичних досліджень можна виділити два основні підходи до визначення мовленнєвого маніпулювання:

Мовленнєвий вплив у широкому розумінні ототожнюється з:

- мовленнєвою комунікацією загалом, що випливає з того, що в будь-якій мовленнєвій комунікації комуніканти переслідують певні екстралінгвістичні цілі, які призводять до регуляції діяльності співрозмовника;

- психологічний вплив, спрямований на імпліцитне спонукання іншої людини до виконання дій, визначених маніпулятором.

Мовленнєвий вплив у вузькому розумінні – це комунікація мовлення в системі засобів масової інформації або агітація, спрямована безпосередньо на аудиторію.

Отже, політичний дискурс – це специфічна галузь мовленнєвої діяльності, яка включає в себе вживання особливого мовного матеріалу, синтаксичних структур та прагматичних аспектів для виразу політичних понять, ідей і комунікації політичних повідомлень. Політичний дискурс використовує багато спеціалізованих термінів і словникового запасу, які визначають політичні поняття (наприклад, «демократія», «авторитаризм», «корупція»). У політичному дискурсі часто використовуються слова та фрази, що спрямовані на вплив на думку громадськості (наприклад, «національна безпека», «зміна клімату», «економічний розвиток»). Деякі слова та фрази можуть мати сильний емоційний заряд і використовуються для створення емоційного впливу на аудиторію (наприклад, «криза», «загроза», «порятунок»).

Синтаксична структура політичного повідомлення може впливати на спосіб сприйняття інформації. Політики часто використовують складні речення та сполучення слів для надання точності та авторитетності своїм заявам. Синтаксичні засоби можуть використовуватися для залучення аудиторії, наприклад, підкресленням важливості певних ідей чи висловленням запитів до слухачів.

Політичний дискурс завжди має певну ціль, яка може варіюватися від переконання громадськості до підтримки конкретної політичної партії чи кандидата. Політики розробляють мовленнєві стратегії для досягнення своїх політичних цілей, такі як переконання аудиторії або формування образу.

Вивчення різних типів політичних дискурсів може сприяти більш детальному розумінню того, що являє собою політичний дискурс. Дійсно, незважаючи на те, що різні типи дискурсу, створюваного політичними діячами, медіа та акторами громадянського суспільства, мають політичні значення, умови та наслідки, слід провести додаткові дослідження, щоб проаналізувати, чи дискурс, створений цими акторами, сам по собі є політичним жанром.

З цього приводу в дослідженні [Perrez, Reuchamps 2015, с. 126], розмірковували над контурами політичного жанру та його текстовими реєстрами, порівнюючи формальні лінгвістичні характеристики трьох піджанрів політичного дискурсу (парламентські дебати, теледебати з політичними елітами та громадські форуми) щодо подібного політичного питання.

Між цими піджанрами було дуже мало мовної однорідності, що свідчить про те, що їх можна вважати різними текстовими реєстрами. Варіації між різними типами дискурсів пояснюються факторами, пов'язаними з контекстом, у якому ці дискурси створювалися, а не спільним ядром мовних особливостей, які б відрізняли політичні дискурси від інших однорідних жанрів.

Інакше кажучи, незалежно від політичних умов чи наслідків дискурсу, здається, що комунікаційний контекст має найбільше значення для пояснення варіацій у текстових реєстрах. Отже, необхідні подальші дослідження, включаючи інші типи політичних корпусів, щоб уточнити наше розуміння різних текстових реєстрів, які складають політичний дискурс [Randour, Perrez, Reuchamps 2020, с. 429].

Загалом, політичний дискурс є складним і багатогранним явищем, яке використовує лексичні, синтаксичні та прагматичні засоби для досягнення своїх цілей в політиці та суспільстві. Вивчення цих аспектів допомагає розуміти, як політична комунікація впливає на формування поглядів та прийняття рішень громадськістю.

1.2 Поняття конфронтативного політичного дискурсу

Соціолінгвістичний підхід до дослідження дискурсу передбачає аналіз учасників комунікації як представників різних соціальних груп та умов комунікації в широкому соціокультурному контексті.

Політичні актори в аналізі політичного дискурсу частіше виступають як представники соціальних груп, будучи членами партій, які орієнтуються на певні соціальні верстви. Аналіз умов комунікації між політиками насамперед передбачає аналіз політичної та соціально-економічної ситуації в країні, яка може простежуватися у передвиборчих гаслах, публічних виступів та програмах політичних партій. Необхідно враховувати розвиток політичної культури суспільства для того, щоб зрозуміти відносини між владою і суспільством / народом та владою / опозицією [Richardson, Garrett 2010, с. 98].

Відповідно, у публічних виступах, заявах та дебатах політичні опоненти прагнуть порівняти, зіставити і навіть протиставити власні дії, обіцянки та прагнення своїх опонентів. Цей факт свідчить про те, що конфліктні ситуації

неминучі. Дослідження конфлікту в політичному мовленні передбачає виявлення конфронтаційних стратегій, спрямованих на маніпулювання свідомістю. Мета конфронтаційної стратегії – зобразити опонента в негативному світлі, критикувати його дії. Конфронтаційні комунікатори проявляють себе в ініціюванні та підтримці конфліктної ситуації [Дерпак 2005, с. 5]. Вони передбачають зіткнення різноспрямованих сил у спільному полі взаємодії різноспрямованих сил у спільному полі взаємодії через намагання реалізувати єдину, спільну мету, яка може бути досягнута лише однією зі сторін. Різновидами конфліктних мовленнєвих ситуацій є суперечка, сварка, лайка, бійка тощо [Фадєєва 2002, с. 339].

У конфліктній ситуації мовці порушують принципи ввічливості та співробітництва, намагаються ствердити свою перевагу над опонентом і негативно оцінюють дії адресата. Учасники конфліктної комунікації використовують для отримання переваги над опонентом вдаються до вербальної агресії або фізичної агресії.

Зазвичай дослідники аналізували конфронтаційні жанри на матеріалі художніх творів, у яких пряма мова мовця супроводжується коментарями оповідача, що, власне, і дає змогу зрозуміти наміри мовця. Якщо говорити про політичний дискурс, то причина конфронтації відома заздалегідь: завоювати симпатії (опозиція) і зберегти владу (влада).

Для оптимальної реалізації дискурсивної стратегії та досягнення глобальної мети комунікації обираються відповідні тактики – свідомо однорідні лінії поведінки комуніканта, що використовуються для досягнення стратегічного перлокутивного ефекту.

У зв'язку зі зростанням впливу сучасних мас-медіа передвиборчі дебати посідають особливе місце в системі медійних форм політичної дискусії. Передвиборчий дискурс стає об'єктом зацікавлення вітчизняних і зарубіжних політиків, політтехнологів, журналістів, а також лінгвістів різних дослідницьких напрямів (наприклад, представників політичної лінгвістики,

нейролінгвістики, стилістики, порівняльного мовознавства, лінгвостилістики, когнітивної лінгвістики тощо).

Дослідники звертають увагу на гібридність жанру виборчих дебатів, який поєднує в собі риси інституційної, риторичної та ритуальної комунікації. Звертають увагу на кореляцію між загальною соціальною ситуацією та комунікативною компетентністю учасників політичних дискусій [Hymes 1972, с. 269]. Аналізуються стратегії мовленнєвого впливу, зокрема стратегія конфронтації, когнітивний потенціал оцінних засобів [Фролова 2009, с. 14].

Дослідники мовної комунікації приділяють увагу вивченню комунікативних стратегій як комплексів мовленнєвих дій, спрямованих на досягнення комунікативної мети, тактик як мовленнєвих прийомів реалізації стратегій та рухів – практичного способу досягнення комунікативної мети.

На думку дослідників впливу мовленнєвих ресурсів на співрозмовника, комунікативна стратегія визначає семантичний, стилістичний і прагматичний вибір мовця. Важливими типами комунікативних стратегій у політичному дискурсі є конфронтаційна та кооперативна стратегії.

Конфронтаційний характер розмови передбачає зосередженість на створенні власного позитивного іміджу, намагання переконати слухача чи глядача у своїх позитивних якостях та політичному потенціалі.

Прояви агресивної поведінки (вербальної та невербальної) стримуються як модераторами зустрічі, так і усвідомленням присутності перед екранами телевізорів не лише власних прихильників, а й потенційних виборців. Можна сказати, що запропонований формат теледебатів є стримуючим фактором, який значною мірою визначає специфіку комунікативної поведінки та характер самопрезентації політиків. Політичний дискурс складається з різних видів діяльності. Цілком очевидно, що комунікація на внутрішньопартійних форумах, у пресі чи в партійних документах набуває зовсім різних мовних характеристик.

Під час телевізійних дебатів реалізуються такі домінуючі риси комунікативної поведінки: з одного боку, це концентрація мовленнєвих дій на

одному комунікативному партнері, низька неформальність спілкування, з іншого боку, раціональність, суперництво, наступальність і конфронтація [Сахно 2017, с. 187].

Загальні параметри мовленнєвої поведінки доповнюються індивідуальними особливостями кожного учасника, його ментально-психологічними характеристиками та політичною позицією.

В основі будь-якої комунікативної діяльності лежить інтенція, яку розуміють як довербальний намір мовця, що визначає вибір комунікативних стратегій та мовних засобів для їх реалізації [Кокоза 2010, с. 40]. Основним компонентом комунікативних стратегій, які використовують учасники політичної комунікації, є макроінтенція – намір.

В основі політичної комунікації лежить макроінтенція – боротьба за владу. Той факт, що суб'єкти політичної комунікації перебувають у ситуації конкуренції, зіткнення інтересів і цілей, впливає на характер їхньої комунікативної поведінки.

Як зазначає О. А. Семенюк, під впливом фактору «наявність конкуруючих сторін» мовець змушений не тільки максимізувати свій статус, але й знизити значимість статусу свого політичного опонента [Семенюк 2009, с. 52]. Однією з особливостей сучасного політичного дискурсу є зростання ворожості та агресивності між учасниками мовленнєвого акту. Комунікативна агресія є проявом прагнення принизити, підкорити опонента в конкурентній боротьбі [Гуз 2009].

Таким чином, поширеним елементом багатьох виборчих кампаній, не тільки загальнонаціональних, але й місцевих, політична реклама, спрямована на дискредитацію опонента та створення негативного іміджу опонента [Ковальова 2014, с. 120]. Цей вид реклами позначається кількома назвами: «негативна реклама» або «антиреклама».

Як правило, кандидат вдається до негативної оцінки опонента або ситуації в умовах домінування іншої сторони або за умов необхідності підвищити свою оцінку. Крім того, негативна реклама може супроводжувати

появу нової або маловідомої партії (кандидата), яка фокусується на проблемах, краще запам'ятовується виборцями. Політичне гасло – квінтесенція виборчої кампанії, ядро комунікаційної стратегії політтехнологів.

Одним із принципів створення влучного гасла є обмеження заперечення, переважання позитивної інформації. Однак у політичному слогані більшу роль відіграє негативна інформація, ніж у комерційній рекламі, оскільки конкуренція в політиці гостріша, а поразка в політиці гостріша, а перемога більш значуща. Однією з основних функцій політичного слогану є функція привабливості, тобто здатність привернути увагу і запам'ятатися максимальній кількості виборців.

Аналізуючи психологічні психологічних аспектів ефективності політичної антиреклами, важливо підкреслити, що саме негативна інформація довше залишається у підсвідомості реципієнта – вона краще запам'ятовується і переробляється, ніж позитивна, а їхня дія може проявлятися через тривалий час після сприйняття такої інформації [Lariscy 2012].

Аналіз стратегічної поведінки адресата політичного дискурсу дає змогу виокремити низку комунікативних стратегій і тактик, спрямовані на підривання авторитету опонента, позбавити його довіри виборців.

Стратегія дискредитації як різновид стратегії переконання, оскільки її основною метою є регулювання фізичної та інтелектуальної довіри виборців.

Основне завдання переконування полягає в регулюванні фізичної та інтелектуальної активності адресата. Серед способів реалізації маніпулятивної стратегії розглядає тактику компромісу.

О. А. Семенюк відносить до базових стратегій політичного дискурсу стратегію «применшення», яка передбачає зосередження уваги на опоненті з метою підірвати його позицію [Семенюк 2009, с. 106].

На думку О. В. Зернецької, розглядаючи зміст стратегій політичного дискурсу, важливо виокремити конфронтаційні тематичні стратегії [Зернецька 2004, с. 91]. Виходячи з ситуації конкуренції, конфронтаційні стратегії – це сукупність мовленнєвих дій, які завдають свідомої шкоди іншій стороні,

орієнтованих на досягнення власних цілей шляхом відкритої боротьби. Конфронтаційні стратегії відображають некооперативний характер комунікативної взаємодії.

У політичному дискурсі конфронтація між конкуруючими силами може проявлятися у вигляді у формі «жорсткої» вербальної агресії (неповага до політичного опонента, скептицизм, іронія тощо) та у формі «м'якої» агресії (констатація певних фактів та їх коментування) [Гуз 2009].

Відповідно, в межах стратегії конфронтації можна виокремити тактики, в яких конфронтаційні відносини з політичним опонентом стають явного (експліцитного) та неявного (імпліцитного) вираження.

Експліцитне вираження конфронтаційних відносин між учасниками політичної комунікації також набуває експліцитного вираження через використання тактики образи – дискредитаційних висловлювань з емоційним компонентом, спрямованих на приниження політичного опонента. Невелика кількість слоганів обох угруповань, в яких адресант вдається до такої тактики, пояснюється прагненням дотримуватися універсальних правил комунікації, зокрема принципу ввічливості.

Для слоганів політичної реклами характерним є використання опозиційних тактик, спрямованих на підвищення власного авторитету та приниження авторитету опонента з метою викликати у електоральному середовищі сумнівів в його чи її можливостях.

Імпліцитно конфронтаційні відносини між політичними опонентами представлені у слоганах, предметом яких є конкретна негативна ситуація. Засуджуючи, адресант висловлює незадоволення станом справ у цілому та опосередковано критикує дії тих, кого він вважає відповідальними за ситуацію, що склалася. Критика адресанта найчастіше спрямована на чинну владу. Характерною вербальною особливістю таких гасел є використання лексичних елементів, які виконують функцію номінації політичних «антицінностей» – того, як сприймається небажане, шкідливе і те, з чим борються політичні актори.

Природним доповненням до конфронтаційного дискурсу, на думку О. В. Зернецької, є підкреслений оптимізм: критикуючи опонентів, політик не може не обіцяти краще майбутнє [Зернецька 2004, с. 94]. Тактика використовується в проаналізованих прикладах лише адресантом слоганів. Її основна мета полягає у створенні позитивного іміджу адресанта – демонстрації його рішучості в усуненні проблем. Прихований зміст таких гасел є негативна оцінка дій опонентів, у тому числі уряду, свідомо перебільшене твердження про здатність лише однієї політичної сили змінити життя на краще життя моделює ситуацію єдино можливого вибору для адресата, оскільки всі інші кандидати кваліфікуються як неповноцінні або негідні довіри.

Імпліцитна інформація, закодована в таких висловлюваннях, також є вираженням протистояння між учасниками політичного дискурсу. Умови конкуренції та суперництва між політичними опонентами зумовлюють використання адресантом політичних рекламних слоганів комунікативної стратегії конфронтації, метою якої є дискредитація опонента та позбавлення його опонента довіри електорату.

Виявлено, що для реалізації стратегій дискредитації використовуються такі тактики висміювання, звинувачення та образи. Тактика спрямована на критику певного об'єкта за допомогою карикатури, тим самим дати йому негативну оцінку. Обвинувальна тактика, яка переважно характеризується зневажливою та ворожою тональністю, має на меті покласти провину на дискредитований об'єкт. Тактика образи, яка має на меті принизити та висміяти об'єкт, втілює пряму агресію [Нісаноглу, Мунтян 2021, с. 44].

Конфронтаційна стратегія не передбачає поваги до адресата / опонента, а радше зосереджується на досягненні власних цілей адресанта шляхом приниження, очорнення, підриву репутації опонента і, як наслідок, може призвести до дисгармонійної взаємодії, втрати «здорового» контакту між адресантом та його опонентом і зруйнувати атмосферу довіри та співпраці.

1.3 Образний компонент політичного дискурсу

Образ є ефективним інструментом впливу на аудиторію, особливо в політичному дискурсі. Мова, що використовує тропи та фігури, є цікавіша для сприйняття.

Політична комунікація є способом відображення свідомого чи підсвідомого сприйняття політичної дійсності комунікантами. Для їх точного перекладу необхідно враховувати не лише політичну ситуацію в англійській країні, а й відповідні культурно-історичні реалії. Крім того, Т. М. Лобанова наголошує на необхідності визначення адекватності перекладу не шляхом зіставлення тексту оригіналу та перекладу, а шляхом зіставлення реакцій аудиторії перекладу та оригіналу. Врахування цих особливостей допомагає визначити стратегію перекладу: зберегти, змінити або перебудувати вихідну одиницю так, щоб не втратити експресивний рівень оригіналу [цит. за: Моркотун 2017].

Категорія експресивності тісно пов'язана з сусідніми лінгвістичними категоріями емоційності, оцінки, інтенсивності. У сучасній лінгвістиці термін «експресивність» аналізується переважно на рівні лексики, а також у стилістиці художнього тексту. Функціональна стилістика вивчає принципи використання мовних засобів, їх актуалізацію (переважно підкреслення певних аспектів семантики, вираження відомої мовної одиниці, класу одиниць або категорій у тексті, контексті або категорії в текстовому, контекстуальному оточенні певного стилю), способи їх поєднання, взаємозв'язку, переплетення в текстах цього функціонального типу, а також питання композиції текстів, найбільш характерних для цього стилю [Бурковська 2018].

Спочатку терміни «експресивність» та «виразність» використовувалися лексикологами, але пізніше згодом поширилися на сферу синтаксису. О. Г. Григор'єва під експресивним компонентом значення розуміє «додаткове до основного суб'єктивно-логічне значення слова (конотацію), яке містить

інформацію про ступінь, силу вираження емоції або суб'єктивну оцінку слова», а також належність слова до високої лексики, грубої або лайливої лексики. У лінгвістиці термін «експресія» вживається у двох значеннях:

- відображення в мовленні психічного стану людини, її емоцій, почуттів, переживань;
- приналежність до певного стилю.

Термін «експресія» перекладається як виразність. Залежно від суб'єктивного аспекту мовлення розрізняють суб'єктивного аспекту мовлення, експресивність може бути емоційною, оцінною або модальною. На жаль, у деяких працях зі стилістики спостерігається неоднозначність у використанні терміну «експресивність» та його похідних. Це стосується складних термінів експресивно-емоційного забарвлення, підвищеної експресії, зниженої експресії, переважно у значенні «приналежність до високого чи низького стилю».

Мовленнєвий акт розглядався як засіб досягнення певної мети, що використовується людиною для досягнення певної мети [цит за: Вінтонів 2017, с. 105]. Експресивність пов'язана з основними компонентами мовленнєвого акту: мовця, вираження його почуттів, настроїв і ставлення до об'єкта мовлення до об'єкта висловлювання та адресата; з впливом висловлювання на адресата і досягненням так званого перлокутивного ефекту. Експресивний синтаксис досі не має чіткого визначення і тому потребує уточнення.

Експресивність слід розглядати як сукупність семантико-стилістичних особливостей мовної одиниці, що забезпечують її здатність виступати в комунікативному акті як засіб суб'єктивного вираження ставлення мовця до адресата або до змісту висловлювання. Експресивність притаманна одиницям усіх рівнів мови. Усі експресиви цих рівнів мають чітко виражену позитивну або негативну конотацію.

Експресивність – це здатність виражати психічний стан мовця. Вона тісно пов'язана з категорією емоційної оцінки, з вираженням емоцій взагалі.

Вважається, що багато виразних засобів, у тому числі тропи і риторичні фігури, генетично пов'язані зі специфікою побудови висловлювань в емоційно забарвленому (афективному) мовленні.

Термін «експресивний» залишається найзагальнішим вираженням особливої якості людей, пов'язаної з їхнім ставленням до експресії, до будь-якого посиленого або незвичного вираження думок, почуттів і волі в мовленні. Найсильнішим, а іноді й достатнім інгредієнтом для створення виразності є емоційність. У працях багатьох лінгвістів категорії експресивності та емоційності ототожнюються, з чим важко погодитися. Відмінність експресивності від емоційності зумовлена тим, що експресивність є лише одним із способів вираження емоцій. Емоційність є одним із способів вираження емоцій, поряд із номінацією та дескрипцією.

Емоційний компонент значення розуміють як додатковий до основного – предметно-логічного – значення слова, що виражає емоцію (гнів, радість, страх, здивування тощо), пов'язану з поняттям що міститься в цьому слові.

У політичній риторичі експресивність може проявлятися в наступних висловах:

1. *“This is an absolute disgrace! We cannot let this happen under our watch”* (Це абсолютна ганьба! Ми не можемо допустити, щоб це сталося на наших очах) – невдоволення та засудження стосовно події чи рішення;

2. *“I am deeply appalled by the lack of accountability in this administration”* (Я глибоко вражений відсутністю підзвітності в цій адміністрації) – розчарування та шокованість від відсутності відповідальності у владі;

3. *“This is an outrageous violation of our democratic principles!”* (Це обурливе порушення наших демократичних принципів!) – обурення внаслідок порушення демократичних принципів;

4. *“I am absolutely fed up with the constant lies and deceit from our politicians”* (Я абсолютно ситий по горло постійною брехнею і обманом з боку наших політиків) – вияв втомленості від постійних брехень та обману з боку політиків.

5. *“It’s a blatant attempt to manipulate public opinion, and I won’t stand for it”* (Це відверта спроба маніпулювання громадською думкою, і я не буду цього терпіти) – невдоволення та вираження волі боротьби проти спроб маніпуляції громадською думкою;

6. *“This is an absolute disaster for our country, and heads must roll!”* (Це абсолютна катастрофа для нашої країни, і за це повинні полетіти голови) – вимога відповідальності за негативні наслідки для країни.

7. *“I am utterly disgusted by the corruption within our political system”* (Мені вкрай огидна корупція в нашій політичній системі) – вияв огиди та невдоволення корупцією в політичній системі.

8. *“This is a blatant power grab, and we won’t let it happen!”* (Це кричуще захоплення влади, і ми не дозволимо цьому статися!) – протест та визначеність в запобіганні спробам захоплення влади.

9. *“I am deeply saddened by the lack of empathy shown by our leaders”* (Я глибоко засмучений відсутністю емпатії з боку наших лідерів) – сумування та розчарування через відсутність співчуття з боку лідерів.

Основними риторичними прийомами є образи, контраст, зіставлення, повторення і виділення ключових понять [Фоменко 1998, с. 12]. Усі стилістичні засоби слід розглядати на трьох основних рівнях: фонетичному, лексичному та синтаксичному.

На фонетичному рівні найчастіше в англійському політичному дискурсі використовується алітерація, яка виражається в повторенні певних звуків, приголосних або голосних, на початку близько розташованих наголошених складів.

Алітерація виражається в повторенні певних звуків, приголосних або голосних, на початку близько розташованих наголошених складів, а також у повторенні початкових літер слів. Наприклад:

10. *“Peace is our path, progress is our pursuit”* [Dag Hammarskjöld quotes] (мир – наш шлях, прогрес – наше прагнення) – алітерація на звук [p];

11. *“Boldly and bravely we must face the challenges before us”* [Obama’s inaugural speech] (Сміливо і відважно ми повинні зустріти виклики, що стоять перед нами) – алітерація на звуки [b] та [br].

12. *“Economic empowerment for every citizen is our aim”* [Facts and Figures] (Розширення економічних можливостей для кожного громадянина – наша мета) – алітерація на звуки [e] та [cit];

13. *“Security, stability, and success – our shared vision”* (Безпека, стабільність та успіх – наше спільне бачення) – алітерація на звуки [s], [st], та [sh].

Ці приклади використовують алітерацію для створення ритму та підсилення ефекту у політичних заявах та промовах.

Персоніфікація – стилістичний прийом, який дає уявлення про поняття чи явище шляхом представлення його в образі живої людини, наділеної властивостями цього поняття або явища, шляхом представлення його в образі живої людини, наділеної властивостями цього поняття. Наприклад:

14. *“Democracy, with its guiding hand, has weathered many storms”* [Frankfurter] (Демократія, з її направляючою рукою, витримала багато штормів);

15. *“Justice stands blindfolded, impartial to wealth or power”* [Jamieson] (Правосуддя стоїть із зав’язаними очима, неупереджене до багатства чи влади);

16. *“The Constitution breathes life into our nation”* (Конституція вдихає життя в нашу націю);

Ці висловлювання використовують персоніфікацію для створення образів та виразності у політичних контекстах.

Серед стилістичних фігур синтаксичного рівня в політичному дискурсі можна виділити паралельні конструкції та повтори. Ці фігури підсилюють загальну експресію, створюючи особливий ритм фрази або цілого смислового фрагмента, є способом виділення найбільш важливих, значущих елементів висловлювання, посилюючи вплив висловлювання на адресата. Крім того,

часті повтори є ефективним засобом переконання адресата у правоті тих чи інших дій з боку влади. Наприклад:

паралельна конструкція:

17. *“We will fight for justice, we will fight for equality, and we will fight for the rights of every citizen”* [Okunola] (Ми будемо боротися за справедливість, ми будемо боротися за рівність, ми будемо боротися за права кожного громадянина);

повтор:

18. *“Together we stand, together we fight, and together we will prevail”* [Official website of the President] (Разом ми стоїмо, разом ми боремося і разом ми переможемо).

Повторення та паралельні структури надають схожості структурі (довжині) речень та окремих фраз вносять певний баланс у політичні промови. Стилiстичні прийоми на лексичному рівні створюють додаткове експресивне значення, що в свою чергу призводить до емоційної насиченості та підвищує ефективність і виразність промови, до чого прагнуть усі політики. На фонетичному рівні стилістичні прийоми підвищують виразність мовлення, його емоційний та естетичний вплив.

На фонетичному рівні стилістичні прийоми підвищують виразність мовлення, його емоційний та естетичний вплив. Кожен стилістичний прийом має свої особливості і по-різному впливає на свідомість аудиторії. Так, мовні та стилістичні прийоми використовуються політиками для того, щоб зробити свої промови барвистими, виразними та яскравими, а також слугують засобом зближення понять дискурсу та ораторського мистецтва, сприяючи, таким чином, стиранню зближенню понять дискурсу та ораторського мистецтва, стираючи таким чином межу між цими сферами.

Одним із засобів стилістичного синтаксису є риторичне питання. За формально-граматичною структурою воно збігається з будь-яким типом питання, різниця полягає лише в його смислового навантаженні. Вибір мовцем риторичного питання пов'язаний з тим, що воно є імпліцитно

завуальованим способом вираження інтенції (твердження, заохочення, вимога у формі питання) є більш виразним і ефективним засобом. Він допомагає викликати у співрозмовника певну реакцію, спонукати його до певної дії і таким чином досягти бажаної мети. Наприклад:

19. *“Can we afford to ignore the urgent need for climate action?”* (Чи можемо ми дозволити собі ігнорувати нагальну потребу в кліматичних діях?) – риторичне питання, яке підтверджує важливість боротьби з кліматичними змінами.

20. *“Are we willing to sacrifice our children’s future for short-term gains?”* (Чи готові ми пожертвувати майбутнім наших дітей заради короткострокової вигоди?) – риторичне питання, що ставить під сумнів здатність компромісу на користь майбутнього.

21. *“Do we really believe that walls can solve complex immigration issues?”* (Чи справді ми віримо, що стіни можуть вирішити складні імміграційні питання?) – риторичне питання, яке висловлює сумнів у ефективності використання стін для вирішення проблем імміграції.

Інверсія є найпоширенішим граматичним засобом вираження емпізи в англійському політичному дискурсі. Вона використовується політиками переважно для досягнення ефекту імпровізації. Риторичні прийоми, які часто використовуються політиками, такі як контраст, зіставлення та повторення. Ці прийоми пожвавлюють і урізноманітнюють промови. Наприклад:

22. *“Into the arena stepped the fearless leader, ready to face the challenges ahead”* (На арену вийшов безстрашний лідер, готовий протистояти викликам, які чекають на нього попереду) – інверсія в поєднанні з виразом *“Into the arena”* для підсилення важливості виступу лідера.

23. *“Only through unity can we overcome the divisive forces at play”* (Тільки через єдність ми можемо подолати сили, що роз’єднують нас) – інверсія в поєднанні з *“Only through unity»* для наголошення на єдності як єдиному засобі подолання роз’єднуючих сил.

24. *“Not until the people speak will the true impact of these policies be known”* (Поки люди не скажуть своє слово, ми не дізнаємося про справжній вплив цієї політики) – інверсія в поєднанні з *“Not until»* для надання важливості моменту, коли люди висловляться.

Анафора – це спосіб повторення одного й того ж слова на початку того самого слова на початку окремих, пов’язаних між собою сегментів промови, відіграє важливу роль у політичних промовах, оскільки робить промову ритмічною. У промовах англійських політиків епіфора використовується для посилення значення повторюваного елемента, підбиття підсумків як логічно, так і емоційно. Наприклад:

25. *“We want our children to live in an America that isn’t burdened by debt, that isn’t weakened by inequality, that isn’t threatened by the destructive power of a warming planet”* [Waiting for Obama] (Ми хочемо, щоб наші діти жили в Америці, яка не обтяжена боргами, яка не ослаблена нерівністю, якій не загрожує руйнівна сила потепління планети);

26. *“They are not just words. They are a creed we all share. And the time has come to reaffirm our enduring spirit; to choose our better history”* [President Barack Obama’s inaugural] (Це не просто слова. Це кредо, яке ми всі поділяємо. І прийшов час підтвердити наш незламний дух; обрати нашу кращу історію);

Використання паралелізму підсилює семантичну мову в синтаксичних конструкціях і допомагає закріпити інформацію у свідомості адресатів. Те, як країну представляють політичні лідери, відіграє важливу роль у визначенні її місця на світовій арені. Через промови політики мають можливість звернутися як до громадян своєї країни, так і до міжнародної спільноти. Наприклад:

27. *“Government of the people, by the people, for the people”* [Бужу’s Democracy] (Уряд народу, від народу, для народу).

28. *“In the pursuit of justice, in the pursuit of equality, we shall not falter, we shall not waver”* (У прагненні до справедливості, у прагненні до рівності ми не похитнемося, ми не похитнемося).

Причини відбору фразеологізмів для використання у політичних текстах різняться залежно від ступеня впливу на цільову аудиторію. Фразеологізми з негативною та зневажливою конотацією є важливими для цього дискурсу. Вони відіграють значну роль у композиційній структурі висловлювання і є органічними елементами цілісної комунікативної одиниці. Крім того, засоби вираження негативних конотацій слід поділити на дві групи – імпліцитні та експліцитні.

Імпліцитні засоби вираження негативних конотацій набувають додаткової глибини та багатшаровості. Особливістю імпліцитного заперечення є розбіжність між планом змісту і планом вираження, а також відсутність чіткості у вираженні змісту через формально-граматичні показники. Це пов'язано з тим, що в багатьох випадках негативна конотація фразеологізмів не має формальних засобів вираження в синтаксичній структурі речення, тобто план змісту не збігається з планом вираження [Григораш 2015, с. 169].

Інструментарій концептуальної теорії метафори допомагає встановити кореляти узуальних та образних метафор, ідентифікувати та описати ці метафори, оскільки вони репрезентують образний та ціннісний зміст концепту. Концепт, репрезентований метафорами, визначається як концептуальний референт або цільова область, а концепт, що використовується для порівняння, – як концептуальний корелят або вихідна область.

Творчі або образні метафори забезпечують «нове розуміння досвіду і, таким чином, можуть надати нового значення минулому, повсякденній діяльності, тому, що ми знаємо і у що віримо» [Lakoff and Johnson, 1990, с. 102]. Одним з основних методів, який допомагає виявити перцептивно-образного адміністратора концепту, є так званий контекстуальний метод. Він сприяє синтагматичній параметризації концепту в тексті / дискурсі – середовищі та формі існування лінгвокультури, а також виявленню шляхів і засобів його суб'єктивної мовної реалізації, що виражається в модифікації

семантики та набутті додаткових конотацій, не зафіксованих у лексикографічних джерелах [Довганюк 2012, с. 241].

Метафора за своєю природою є не лише мовним, а й концептуальним явищем, тому метафора як важливий інструмент самопізнання та пізнання світу перебуває в полі дослідницького інтересу. Американські вчені Д. Лакофф і М. Джонсон припустили, що метафора є невід'ємною частиною людського мислення і пізнання, і що саме людське мислення є метафоричним за своєю суттю [Lakoff & Johnson, 1980, p. 6].

«Метафора пронизує наше повсякденне життя і проявляється не лише в мові, але й у думках та діях. Наша повсякденна концептуальна система, в рамках якої ми думаємо і діємо, метафорична за своєю суттю (...) метафора не обмежується сферою мови, сферою слів: самі процеси мислення людини значною мірою метафоричні» [Lakoff, Johnson 1980, p. 12]. Це пояснюється тим, що метафора зручна для розуміння «віддалених» явищ, вона дозволяє сконцентрувати в одному образі те, що знаходиться поза межами можливостей звичайного предметного мислення.

Метафори здатні долати логічно несумісні речі, і це завдання їм не тільки доступне, але й природне, адже метафори «існують як цілком звичайний творчий процес людського пізнання, який об'єднує зазвичай не пов'язані між собою поняття, щоб отримати глибше розуміння суті справи».

Причиною виникнення метафори є порівняння людським розумом семантичних понять, які багато в чому є непорівнянними, за допомогою певним чином організованих операцій. Метафора передбачає, з одного боку, схожість між властивостями її семантичних референтів, оскільки вона має бути зрозумілою, а з іншого – відмінність між ними, оскільки метафора спрямована на створення нового значення.

Функції іронії в художньому тексті такі ж, як і в мовленні в розмовному мовленні (оскільки композиційною частиною художнього тексту часто є часто розмовні діалоги і полілоги), але через специфіку художнього мовлення іронія художнього мовлення, іронія виконує такі додаткові функції:

- характерологічну – наприклад, завдяки іронії діалектика характеру персонажа стає ніби стереофонічною [Бурковська 2021];
- композиційна – іронія структурує текст, визначає роль його композиційних частин (експозиція, розвиток сюжету, кульмінація, розв'язка, епілог);
- художня – іронія є засобом образного відображення дійсності;
- стилістичний – іронія може визначати особливості ідіолекту письменника або стильові особливості групи письменників, об'єднаних однією літературною течією.

Наявність цих додаткових функцій іронії в художньому творі пояснюється тим, що в процесі аналізу такого тексту слід враховувати, що в його структурі збільшується кількість учасників комунікативної ситуації, а також самої комунікації, представлена в художньому творі, – це комунікація не в реальному, а в можливому світі [Калита 2006, с. 15].

Образи в політичному дискурсі можуть мати значущий вплив на сприйняття та реакцію аудиторії. Таким чином, вони стають важливим інструментом для політиків у формуванні своєї повідомлення та впливу на суспільство.

Варто зазначити, що ефективність промов та політичних пропозицій є досить низькою, коли політик перевантажує свою промову спеціалізованими термінами, надмірною літературною мовою, жаргонізмами, а також через незнання політиком діалекту місцевості, в якій відбувається виступ, або коли промовець використовує у своїй промові терміни або неологізми, які не може пояснити. Всі ці елементи ускладнюють сприйняття тексту аудиторією і заважають політику встановити живий зв'язок з аудиторією. Перенасичення тексту такими елементами може призвести до кардинально протилежного ефекту – зниження чіткості, спотворення або руйнування політичної промови.

Монотонне використання риторичних фігур також не приведе до успіху, а навпаки, викличе роздратування аудиторії, що негайно позначиться на ставленні до політика і його програми.

Виходячи з вищесказаного, зрозуміло, що мова політичного дискурсу – це стилістично навантажена мова. Політик прагне змінити бажання, думки і настрої громадськості, апелюючи до емоцій і почуттів людей. Стилiстичні прийоми надають політичному мовленню сильного емоційного підтексту, що, в свою чергу, дозволяє маніпулювати формою і структурою речень для досягнення бажаного ефекту на аудиторію.

1.4 Метафора у політичному дискурсі

Сьогодні можна виокремити два аспекти метафоричної категоризації у політичній мові журналістики. Перший пов'язаний з потребою у вербальній категоризації нових понять, а її наслідком є концептуальна метафора.

Політичні медіа-тексти стають сферою метафоричної деривації імен. До концептуальних метафор належать ті, що позначають стабільні соціально-політичні реалії; сюди ж належать вирази з маркерами метафоричних компонентів (механізм реформ, важіль вплив, цензовий механізм). У суспільно-політичній сфері концептуальні метафори можуть набувати значення термінів.

Другий аспект – це нова категоризація дійсності, пов'язана з вторинною номінацією фрагментів реальності. Це явище охоплює весь спектр політичної реальності [Овсієнко 2018 с. 106]. Аналіз різних контекстів використання метафори показує що вона відіграє роль як конструктивного, так і деструктивного компонента дискурсу.

Метафоричний вираз передає більше інформації, ніж буквальный водночас виділяючи найсуттєвіші, з точки зору мовця, риси дійсності. Оцінюючи роль метафори як засобу акцентування, можна припустити, що ЗМІ свідомо привертають увагу насамперед до негативних явищ і процесів у політичному житті.

Метафора дає змогу спрогнозувати явища та процеси в політичному житті. Метафора дозволяє певним чином прогнозувати розвиток політичних подій, спрямувати читача на правильний шлях. Такий спосіб «доопрацювання» інформації є особливо ефективним, оскільки читач сам приходиться до висновку.

Семантичні процеси, зокрема метафоризація суспільно-політичної лексики мають міжнародний контекст і відбуваються в руслі класичних процесів мовних змін, пов'язаних із суспільно-політичним дискурсом держав. з суспільно-політичним дискурсом держав.

Радикальні зміни в суспільно-політичній свідомості, які вплинули на мовну систему загалом і на мову, що використовується в політичному дискурсі зокрема.

Політичний дискурс – це вербалізований прояв політики, мовна реальність у конкретних соціальних координатах, соціолінгвістична структура. Сучасний політичний дискурс характеризується використанням великої кількості метафор, про що свідчать засоби масової інформації.

У сучасному політичному дискурсі, використовуючи метафоричну модель замість прямої номінації, автор тим самим орієнтує думку глядача в певному напрямку, намагається нав'язати йому свою систему суджень і поглядів. Оскільки система метафоричних моделей є важливою частиною національно-мовної картини світу та національного менталітету, важливо виявити в кожній мові продуктивні та релевантні метафоричні моделі, які характеризують сприйняття певної етнічної групи. Усвідомлення етнічною групою певного абстрактного уявлення про цю сферу і про політику в цілому [Селіванова 2010, с. 393].

Під концептуальною (когнітивною) метафорою ми розуміємо розуміння одного поняття через перенесення певного набору знань на тематично інший текст. За функціональним критерієм метафора в політичному дискурсі розглядається як спосіб мислення та пізнання дійсності [Андрейченко 2011, с. 108].

Метафорична модель – це схема зв'язку між концептуальними сферами. У бінарній метафоричній моделі ми розрізняємо ментальну сферу-джерело та сферу-мішень.

Ментально-джерельна сфера використовується для створення продуктивних метафоричних моделей за допомогою фреймово-слотових операцій. Фрейм – це структура представлення знань, яка відображає інформацію, а також інструкції щодо її використання [Селіванова 2010, с. 771]. Фреймова система зазвичай реалізується в динамічних когнітивних сценаріях, які відображають ідею типової реалізації моделі. Фрейм складається зі слотів – елементів ситуації, певного типу інформації, релевантної описуваному фрагменту дійсності.

Семантику метафор можна використовувати для вивчення політичної історії держави, а продуктивність певних метафоричних моделей – для створення уявлення про певну політичну ситуацію.

Специфіка політичного дискурсу як системи визначає специфіку політичного тексту, що є основною причиною частого використання метафор у політичному дискурсі. Це є основною причиною частого використання метафор у політичному дискурсі.

Мова політичного дискурсу перетворює найвідвертішу брехню на правдоподібну інформацію і змушує навіть найбільшу нісенітницю визнавати правдою. Тому що політичний дискурс відіграє ключову роль у формуванні громадської думки, мова має бути щонайменше зрозумілою і достатньо легкою для сприйняття широким загалом.

Метафора пов'язує різноманітний життєвий досвід із загальновідомими істинами і таким чином спрощує розуміння і сприйняття різних політичних та економічних подій і явищ.

Дослідники присвятили багато уваги вивченню комунікативних особливостей метафори. Фактично йдеться про полегшення двостороннього процесу передачі інформації, оскільки використання «аналогічного мислення» має набагато більше переваг, ніж простий формальний виклад матеріалу.

Існує багато контекстів, в яких можна реконструювати значення метафоричного виразу відповідно до цілей і завдань автора політичного дискурсу, оскільки правила так званого стандартного мовного вживання надають занадто великий простір для інтерпретації, що може ускладнити сприйняття необхідної інформації.

Порівняння функціонує як стратегія розуміння, а не як компонент смислової структури, що базується на компоненті структури значення, виходячи з того, що метафора, як і будь-який вторинний мовний процес, завжди передбачає додатковий потенціал.

Метафора багатошарова і багатофункціональна: вона забезпечує найшвидшу і найточнішу інтерпретацію новизни, але вона також має здатність до абсолютно нового сприйняття об'єкта дослідження, можливості нового погляду на знайомі явища (фактор індивідуальності).

Аналогії в основному пов'язані зі спортом, мистецтвом, здоров'ям та іншими загальнозрозумілими галузями знань: чесна політична гра закінчилася; мати імунітет до фінансової катастрофи; банківська трагедія; економічна нудота; політична арена.

Однак можливості метафори набагато ширші, оскільки використання метафори не тільки полегшує сприйняття складних політичних понять, але й привертає увагу до певної події, інтерпретує її у той спосіб і з тієї точки зору, на яку розраховує той, хто подає інформацію.

Метафора все частіше розглядається як ключ до розуміння основ мислення та творчих процесів бачення світу, його універсальний образ: людина не стільки відкриває певні тотожності чи подібності, скільки створює їх. Акт метафоричної творчості лежить в основі багатьох семантичних процесів: поява нових смислів та їх відтінків, розвиток емоційно-експресивної лексики.

Без метафори не існувало б лексики «невидимих світів» – внутрішнього життя людини. Створюючи образ і апелюючи до уяви, метафора породжує значення, яке сприймається розумом [Павлуцька 2009, с. 210].

Метафора – це не лише мовний засіб, за допомогою якого можна виразити подібність і схожість, це специфічний засіб пізнання. У час швидких і непередбачуваних змін метафоризація (тобто процес створення метафор) як динамічний аспект не лише мови, а й мислення, вона посідає центральне місце серед способів активного «перебування» в інформаційному суспільстві.

У політичному дискурсі існує виразний можна сказати, що існує окремий дискурс, існує окремий тип метафори – політична метафора, яка лежить на перетині індивідуального світосприйняття та комунікативної спрямованості [Чорна 2013, с. 640], колективної колективної інтерпретації політичних процесів, подій, явищ та особистостей.

Активне використання специфічних метафоричних моделей супроводжується появою кліше, але це закономірно, оскільки відображає зміни в мовній картині світу і появу нових значень слів. Повторення метафор може призвести до стереотипного сприйняття читачами реалій політичного життя.

Метафора – це мовний троп або механізм, що полягає у використанні слова, яке позначає певний клас предметів, явищ, для характеристики або назви об'єкта, що належить до іншого класу, або для називання іншого класу предметів, які в чомусь подібних до даного в якомусь відношенні.

Виокремлюють такі види метафор:

- номінативна метафора (пряме перенесення назви), яка з'являється в результаті заміни одного описового значення іншим і є джерелом омонімії;
- образна метафора, яка виникає внаслідок перенесення дескриптивного значення на предикативне і слугує для створення синонімії;
- когнітивна метафора, яка виникає внаслідок перенесення значення і зумовлює полісемію. Когнітивна метафора, яка виникає в результаті перенесення значення і зумовлює полісемію;
- узагальнююча метафора (результат когнітивної метафори), яка розмиває межі між логічними порядками і стимулює появу порядками і стимулює появу логічної полісемії [Довганюк 2012, с. 243].

Згідно з теоріями Д. Лакоффа та М. Блека, метафори є конструктивними, когнітивними або концептуальними утвореннями, які виконують функцію структурування реальності, а тому не є простими заміщеннями, заснованими на порівнянні [Black 1962, с. 37]. Необхідно розрізняти тип концептуальних метафор (вибір з набору метафоричних висловлювань) та їх конкретне використання. Концептуальна метафора – це незалежна від контексту абстрактна форма, яка реалізується лише через конкретні метафоричні висловлювання [Pielenz 1993, с. 37].

Якщо метафора у своєму конкретному вживанні базується на відомому, звичному аспекті, постійний у вживанні, то це стійка або лексикалізована метафора (метафора-кліше). Якщо в основі метафори лежить незвичне поняття, то це оказіональні метафори. У цьому випадку межі між лексикалізованими та оказіональними метафорами визначаються за критерієм вживання [Pielenz 1993, с. 72]. Більшість метафор є лексикалізованими метафорами (однак, у певних контекстах ці метафори також можуть використовуватися в певних контекстах). Цей тип є особливо важливим для дослідження, оскільки на основі сприйняття метафор конкретними мовними спільнотами можна краще простежити їхню культурну специфіку.

Важливим постулатом сучасної когнітивної лінгвістики є дискурсивний підхід до вивчення мовних фактів. Метафори, що функціонують у мові, слід розглядати в дискурсі, у тісній взаємодії з умовами їх виникнення та формування, враховуючи прагматичні настанови автора.

Незважаючи на те, що метафора досі вважається «тропом», не можна заперечувати її когнітивні властивості. Цей спосіб пізнання є способом методологічного мислення, спосіб мислити методологічно, спосіб метафор і категоріальних програм, які дають можливість запозичувати досвід з абсолютно різних галузей науки.

Особливістю політичного дискурсу є використання формальних засобів, коли звичайні мовні одиниці отримують нову інтерпретацію, і коли звичайні,

на перший погляд, ситуації використовуються в нових і несподіваних смислових контекстах.

Метафора – це представлення одного об'єкта крізь призму іншого. У когнітивних процесах складні для сприйняття і безпосередньо не репрезентовані сфери мислення співвідносяться за допомогою метафори з простішими і звичними сферами сприйняття (наприклад, політичні події порівнюються зі спортом, війнами, мистецтвом тощо), здатність метафори пов'язувати поняття з різних галузей знань пояснює фундаментальне значення метафори для пізнання.

Відповідно метафора сама по собі має потенціал для розуміння реальності, в основі якого лежить відношення людини до світу. Саме ця особливість відношення людини до світу дозволяє їй відігравати провідну роль у пізнанні та є когнітивним ресурсом, який є джерелом знань про світ та є інноваційним напрямом процесу самопізнання людини в навколишньому світі.

Когнітивні аспекти метафори є тим містком, який дозволяє подолати бар'єри, що виникають через нерозуміння та брак знань. Через нерозуміння і брак необхідних знань, вивчення метафори через призму когнітивного підходу потребує нових підходів та ідей, адже політична метафора може стати небезпечним інструментом у чужих руках.

Відповідно до сучасної когнітивної семантики, метафоричне моделювання – це спосіб пізнання та оцінки певного фрагмента об'єктивної реальності за допомогою сценаріїв, фреймів, що належать до іншої концептуальної сфери. Кожного разу інтерпретуючи, сприймаючи метафору, адресат звертається до певного перетину концептуальних сфер, з якими асоціюється метафора, адресат звертається до певного перетину концептуальних сфер, з якими асоціюється метафора. Це означає, що метафорична модель характеризується прагматичною потенцією та оцінкою, закріпленою в національній свідомості. Так, усвідомлення політичної дійсності як театру оцінюється негативно, а відповідні метафори «загалом

характеризуються зневажливою аксіологічною маркованістю» [Кудрявцева 2005, с. 65].

Використання метафор зазвичай продиктоване прагненням досягти ефективності друкованого слова, його дієвості, оскільки журналістика формує громадську думку. Цілеспрямований аналіз метафоричних моделей політичної сфери допомагає виявити тенденції розвитку політичного дискурсу та допомагає виявити ступінь суспільно-політичного впливу на зміни та функціонування політичної мови.

Створення метафор найчастіше зумовлене потребою висловити негативну оцінку, передати негативні емоції. Метафора є одним із найважливіших елементів політичного дискурсу політичних друкованих ЗМІ, тісно пов'язаний з його стилістичною та комунікативною спрямованістю.

Метафора грає важливу роль у політичному дискурсі, допомагаючи політикам та громадським діячам ефективно комунікувати свої ідеї та позиції. Метафора у політичному дискурсі виконує кілька ключових функцій:

1. Спрощення складних понять: політика часто пов'язана зі складними поняттями та концепціями. Метафори дозволяють перетворити ці абстрактні ідеї на конкретні образи, що полегшує їх розуміння громадськістю. Наприклад, метафора «стіна» може використовуватися для представлення ідеї обмеження міграції.

2. Вплив на емоції та сприйняття: метафори можуть викликати емоційну реакцію в аудиторії. Вони можуть створити атмосферу страху, надії, обурення чи єднання, що спрямовує сприйняття та реакцію аудиторії на політичне повідомлення.

3. Порівняльний аналіз: метафори дозволяють політикам порівнювати складні ситуації або концепції з чимось відомим та зрозумілим. Це допомагає створити аналогії та асоціації, що спонукають аудиторію докладніше розглянути ситуацію.

4. Підсилення аргументів: метафори можуть підсилити аргументи політика, роблячи їх більш переконливими та запам'ятовуваними. Вони

можуть додати емоційної сили до аргументів та надати їм більшого впливу на аудиторію.

5. Конструювання образу чи ідентичності: метафори можуть бути використані для створення образу політика або партії. Вони допомагають визначити основні цінності, місію чи характер політичної сили.

Важливо зауважити, що метафори в політичному дискурсі можуть бути дуже ефективними, але вони також можуть бути використані для маніпулювання громадськістю. Тому важливо бути критичним до використання метафор та розуміти їхню сутність та вплив на політичну комунікацію.

На думку багатьох дослідників, театральна метафора є одним із найактуальніших типів інтерпретації політики в журналістиці. Метафорична модель «політична реальність – театр» часто допомагає журналістам у пошуку потрібного метафоричного позначення для опису політичного життя, оскільки концептосфера «театр» як відправна точка для створення метафори є досить структурованою і звичною для носіїв мови. Політичні події відбуваються за певним сценарієм, у межах певного жанру та за планом, поставленим режисером, який розподіляє ролі, визначає порядок виходу акторів на сцену, змінює декорації тощо [Андрейченко 2011, с. 10].

Театральні метафори підкреслюють штучність, нещирість і театральність політичної дії. Наприклад, Я. Комбс розглядає виборчу кампанію як ритуальну драму. Кандидат та його команда мають розігрувати певні сцени, висловлювати певні ідеї, на які очікує аудиторія [Combs 1981, с. 64].

Метафора театру «трактує політику як розвагу для обмеженої кількості людей, коли події розгортаються за заздалегідь підготовленим сценарієм, а більшість виступає в ролі спостерігачів» [Дацишин 2004, с. 305]. Прагматичний потенціал метафоричної моделі «політична реальність – театр» реалізується через оцінку, що приписується цій моделі: політична реальність

– це театральна вистава, в якій життя є лише імітацією життя. Тому відповідні метафори характеризуються негативною оцінкою.

Теорія політичної метафори виникла в процесі взаємодії двох провідних галузей сучасної лінгвістики – метафорології та політичної лінгвістики. Зближення цих напрямів зумовлене стрімким розвитком досліджень політичної комунікації та переосмисленням самого поняття метафори, новим розумінням її ролі в організації ментальних процесів та мовного образу суспільних відносин.

У сучасній науці формується поняття політичної метафори як інструмент розуміння, моделювання та оцінки політичних процесів, як засіб впливу на суспільну свідомість. У політиці метафора є основним «постачальником» альтернативних рішень проблемних ситуацій.

Політична метафора знаходить безліч можливих шляхів виходу з кризи, які потім далі розглядаються політиками в процесі прийняття рішень. Останнім часом політична метафора (як і інші прийоми мовного впливу), ЗМІ все частіше використовують лексику, яка раніше була неприйнятною в мові ЗМІ.

Люди не тільки висловлюють свої думки через метафори, використовуючи їхній естетичний потенціал, але й мислять метафорами, пізнають світ, в якому живуть. Метафори допомагають трансформувати мовну картину світу, яка існує у свідомості адресата. Вони вводять нову картину світу, нову категоризацію в подання, здавалося б, добре відомих явищ і дають їм нову емоційну оцінку.

Одним із способів розвитку і збагачення семантики і функцій слів, без створення нових, є метафоризація мови, тобто вживання слів у непрямому значенні. Процес метафоризації мови разом із поширенням семантики та стилістичних функцій слів є дуже давнім процесом [Кузьменко, Жулавська 2012, с. 46]. В результаті багато слів сучасної мови набули інших значень. Метафоризація є предметом багатьох досліджень лінгвістів, літературознавців, філософів і психологів, але проблема метафоризації

залишається надзвичайно складною, оскільки вона стосується процесів мислення, за допомогою яких генеруються знання про світ.

Метафоризація – це не просто вживання одного слова замість іншого, це створення нового значення, яке виникає в результаті складних когнітивних процесів.

Політична метафора – це мовна інтеракція, спрямована на формування позитивної або негативної думки адресата про певний політичний об'єкт (політику, партії, програми тощо). Мовленнєві стратегії, які вимагають використання політичних метафор, можна поділити на дві категорії: стратегія дискредитації та стратегія екзальтації (виправдання).

Загальна стратегія дискредитації реалізується в уривку, насиченому метафоричними образами як згущенням тексту. Мета досягається в результаті в результаті комплексного когнітивно-сміслового плану. Наприклад:

- когнітивний прийом «загадка». Адресат «розгадує» її разом з адресантом. Створюється ілюзія спільного смислового висновку що є одним з найпродуктивніших способів введення нового знання в модель світу адресата;
- когнітивний прийом літературної алюзії. Порівняння з казковими персонажами (наприклад, барон Мюнхгаузен) дозволяє засумніватися в достоїнствах головного героя;
- псевдологічний висновок (провокація). Слід зазначити, що при використанні цього прийому позитивний висновок блокується наведеними доказами, які насправді є лише емоційною констатацією факту;
- гіпербола, доведення до абсурду.

Найбільш традиційним способом реалізації цієї тактики є використання метафори, в тому числі складних метафоричних образів. У стратегії дискредитації метафора відіграє важливу роль, оскільки передбачає перенесення назви з одного об'єкта на інший, подібний до першого, дає змогу охарактеризувати і висловити своє ставлення до нього. Ефективність використання метафори залежить від низки чинників: її розуміння автором,

рівня передбачуваності при першому кодуванні та ступеня спотворення при сприйнятті [Лебедева, Посиліна 2006, с. 230].

В англійській мові метафори широко використовуються, оскільки вони сприяють передачі та отриманню інформації в більш доступній формі, прояснюють складні поняття та привертають увагу аудиторії до обговорюваного питання. Це значною мірою підтверджується політичним дискурсом – передвиборчими промовами, парламентськими виступами, заявами, дебатами та урочистими промовами, де метафоризація мовних одиниць досягає значного рівня.

У широких лінгвістичних колах метафора традиційно трактується як художній засіб, стилістичний прийом, що полягає в переносному вживанні слова або словосполучення на основі аналогії, подібності або порівняння, а також слово або словосполучення, вжите у такий спосіб .

Метафора виконує кілька функцій, залежно від яких її можна розглядати як стилістичний прийом, як спосіб образного вираження змісту, як спосіб пізнання та номінації нових понять [Печко, Харкевич 2021, с. 200]. Метафори передають різноманітні конотації, асоціації та зв'язки і виконують естетичну та емоційно-оцінну функцію.

За словами Г. Шумахера, метафори міцно вплетені мову, яка без них була б неясним шматком матеріалу [Schumache 2020]. У сучасних лінгвістичних дослідженнях підхід до вивчення метафори базується на когнітивних аспектах функціонування цієї мовної концептуальної одиниці та можливостях її перекладу в межах перекладознавчих досліджень. Прихильники цього підходу визначають метафору як процес зіставлення двох різних концептуальних доменів: цільового домену (концептуальна ідея, яку описує метафора) та домену-джерела (концептуальна одиниця, яка використовується для створення метафоричної конструкції) [Burmakova, Marugina, 2014, с. 528]. Відбувається накладання двох об'єктів або явищ з різних концептуальних класів за допомогою спеціального використання мовних засобів з метою

кращої передачі їх характеристик та розкриття їх сутності, що сприяє кращому розумінню [Burkholder, Henry 2009, с. 98].

Характеризуючи сьогодення насамперед з точки зору візуальних і смислових конструктів культури, неможливо уникнути ігнорувати той факт, що медіареальність має домінуючий вплив на світогляд людей. Тому виникає необхідність виявлення метафоричних принципів самої медіакомунікації, яка значною мірою ґрунтується на візуальному сприйнятті інформації. В основі цього лежить подібність зображення на електронних носіях до видимих об'єктів реальності є настільки традиційним елементом ідентифікації візуальної ідентифікації, що ми навіть не замислюємося про це. Візуальні мистецтва тією чи іншою мірою (міметичні, символічні) походять від цього принципу. І якщо основні смисли попередніх періодів культури були закодовані у візуальній символіці, то якщо основні смисли попередніх періодів культури були закодовані у візуальних символах і метафоричних образах скульптури, архітектури тощо, то їхня історично набута поліфонія на зламі ХХІ століття потребує спеціалізованих знань з ідентифікації [Овсієнко 2018, с. 107]. Однак, за допомогою візуального мислення в повсякденне життя приходять фотографія та інші винаходи, в яких візуальна метафора ініціює появу нових смислів.

Слід зазначити, однак, що поступово образотворчий контекст сучасної технологічної візуальної комунікації все частіше сприймається глядачем з точки зору хронікальності, фактографічності бачення світу. У цій оптиці існує діалектика від бачення світу.

Сьогодні медіа-реальність формує значну частину візуального досвіду людини.

Медійна реальність – це не лише візуальний досвід людини, але й усвідомлення того, що зображувана реальність є, по-перше, фрагментом, монтажем, а по-друге, в цілісності сприйняття видимого суб'єкту.

Медіапейзаж – це метафора реальної дійсності як оптично перенесеного сенсу, представленого та існуючого за визначенням, але медіаконтекстом,

необхідністю певної інтелектуальної, чуттєвої, інтуїтивної процедури для завершення цієї цілісності. Насамперед йдеться про сучасний етап розвитку аудіовізуальної комунікації, який забезпечує створення «самодостатнього» образу світу в інформаційно-медійному житті особистості. Сам феномен віртуалізації реальності є предметом рефлексії різних наук.

Не буде перебільшенням констатувати таку тенденцію: реальність розглядається як привід, аргумент для її віртуалізованої інтерпретації. Розуміння цієї проблеми в контексті історичної логіки розвитку суспільства вказує на очевидний вибір людини на користь комфортного, зручного та малобюджетного пізнання світу, а отже, і через призму екрану монітора. Це означає, що формування індивідуального візуального досвіду через побачене, відображене і передане через побачене, віддзеркалене і передане через медіа-посередника [Покуліта 2015].

Отже, комплекс досліджуваних проблем розкриває багато спектрів цього явища. Однак і сьогодні одним із найскладніших для передбачення аспектів є питання перереформування чуттєвого сприйняття світу людиною в у бік його метафоричної та всеохоплюючої медійної презентації та рецепції.

РОЗДІЛ 2

АНГЛОМОВНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ КОНФРОНТАТИВНИЙ ДИСКУРС У ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІЙ ПЕРСПЕКТИВІ

2.1 Лексика, семантика і прагматика сучасного англомовного конфронтативного дискурсу

Лексика конфронтативного дискурсу може бути досить різноманітною, оскільки вона відображає специфіку ситуацій конфлікту та взаємодії між сторонами. У цьому контексті можуть використовуватися різні терміни, фрази та слова, що виражають агресію, незгоду, або навіть образливість. Деякі лексичні одиниці можуть мати виразне негативне забарвлення.

На початку свого терміну Джо Байден навіть заявляв, що «він вважає, що російський лідер, (29) *“Vladimir Putin, is a killer with no soul”* [Saritepe] – і пообіцяв, що Путін *“Will soon pay a price”* за втручання у вибори в США 2020 року.

Одне з найширших семантичних полів базується на бінарному семантичному полі «захисник – порушник», де Джо Байден отримує позитивну номінацію «захисника», тоді як В. Путін характеризується як «порушник» – номінація, яка викликає негативні конотації у підсвідомості цільової аудиторії.

Номінації «захисник – порушник» ґрунтуються на бінарній опозиції «я – він», яка передбачає уявлення про те, що обидва президенти є політичними і навіть особистими опонентами. Дискурс прямої конфліктної комунікації, спрямований на згубні дії В. Путіна як порушника, можна простежити на таких прикладах:

30. *“And where we have differences, I wanted President Putin to understand why I say what I say and why I do what I do, and how we’ll respond to specific kinds*

of actions that harm America's interests" [Lauren, Sangal, Macaya, Thompson, Wagner, Mahtani, Rocha] (І там, де у нас є розбіжності, я хотів би, щоб президент Путін зрозумів, чому я кажу те, що кажу, і чому я роблю те, що роблю, і як ми будемо реагувати на конкретні види дій, які шкодять інтересам Америки).

31. *"I made it clear that we will not tolerate attempts to violate our democratic sovereignty or destabilize our democratic elections, and we would respond"* [This is not about trust] (Я чітко дав зрозуміти, що ми не потерпимо спроб порушити наш демократичний суверенітет або дестабілізувати наші демократичні вибори, і ми відреагуємо на них).

32. *"... he knows I will take action, like we did when – this last time out. What happened was: We, in fact, made it clear that we were not going to continue to allow this to go on. The end result was we ended up withdrawing – they went withdrawing ambassadors, and we closed down some of their facilities in the United States, et cetera. And he knows there are consequences"* [President Biden speaks] (він знає, що я буду діяти, як ми це робили під час останнього тайм-ауту. Що і сталося: Ми, по суті, дали зрозуміти, що ми не збираємося дозволяти цьому продовжуватися. В результаті ми пішли на поступки – вони відкликали послів, а ми закрили деякі з їхніх об'єктів у Сполучених Штатах і так далі. І він знає, що це матиме наслідки).

33. *"I pointed out to him that we have significant cyber capability. And he knows it. He doesn't know exactly what it is, but it's significant. And if, in fact, they violate these basic norms, we will respond with cyber. He knows"* [Nye 2021] (Я вказав йому на те, що ми маємо значний кібернетичний потенціал. І він це знає. Він не знає, який саме, але він значний. І якщо, дійсно, вони будуть порушувати ці базові норми, ми будемо відповідати кібернетикою. Він знає).

У наведених вище прикладах президент Джо Байден висловлює прямий, явний, особистий конфлікт з президентом В. Путіним, використовуючи особовий займенник "І», щоб показати, що він є захисником і його дії дуже

корисні для держави, тому що Джо Байден збирається захистити її від втручання Росії.

Особисті зусилля Байдена посилюються за допомогою займенника інклюзивний займенник “We”, який означає всю американську націю – (34) *“We’ll respond to, we will not tolerate, we were not going to continue to allow, we will respond”*.

Займенник “We» не лише виражає силу держави, він показує, що хоча це відповідальність і заслуга Байдена – це захист і оборону США від згубних дій Росії або, точніше, її президента, це також дозволяє Байдену формувати позитивний імідж себе як особистості та лідера не лише в очах свого електорату, а й усіх громадян.

У прикладах Дж. Байден прямо вказує на контрдії, які будуть вжиті для захисту держави. Дж. Байден рідко вимовляє прізвище або посаду президента Російської Федерації, це можна побачити лише в прикладі 1; він віддає перевагу неформальному і менш шанобливому зверненню у вигляді займенника “He». Таким чином, прямий конфлікт виражається за допомогою цього займенника і посилюється перерахуванням усіх дій, які будуть вжиті проти нього.

Пряме застосування бінарної опозиції «я/ми – він» у комунікативному дискурсі Дж. Байдена дозволяє цільовій аудиторії ідентифікувати міжособистісний конфлікт, оскільки цільова аудиторія знає, що в Росії немає демократії, а отже, В. Путін приймає найважливіші рішення, і всі дії США будуть спрямовані проти нього та його прихильників, союзників, але не проти всіх росіян, хоча ці санкції, обмеження та дії, безумовно, вплинуть на їхнє життя.

Конфліктна комунікація Дж. Байдена ґрунтується на концепції причинно-наслідкових зв’язків у прикладі 35:

35. *“It was just letting him know where I stood; what I thought we could accomplish together; and what, in fact – if it was – if there were violations of American sovereignty, what would we do”* [President Biden’s remarks] (Я просто

дав йому зрозуміти, де я стою; чого, на мою думку, ми могли б досягти разом; і що, власне, якби було порушення американського суверенітету, що б ми робили, якби це сталося).

Дж. Байден прямо протиставляє власні дії діям свого політичного опонента і використовує прямі звинувачення, стверджуючи, що його опонент порушує базові норми та американський суверенітет. Це дозволяє Дж. Байдену позиціонувати себе як активного, рішучого і сильного лідера, який захищатиме свою країну, тоді як В. Путін представляється як загроза американським нормам і цінностям.

Конфліктний характер політичного дискурсу Дж. Байдена підкреслюється переконливою і сильною риторикою. Такий імперативний політичний наратив передбачає ідею, що Байден є вищим членом в опозиції “І – Не”, оскільки він каже своєму опоненту, що робити або пояснює концепції, яких останній не розуміє чи не знає.

Таким чином, висновок про те, що Дж. Байден є сильнішим суб’єктом, який перемагає в цьому конфлікті. Хоча президент Дж. Байден вважає за краще висловлювати свою конкуренцію з В. Путіним як міжособистісний конфлікт, він іноді використовує займенник “We”, що дозволяє йому позиціонувати себе як одного з громадян і передбачає ідею, що Дж. Байден не самотній у цьому конфлікті, що його підтримує уряд і суспільство. Це можна простежити в наступних прикладах:

36. *“We discussed in detail the next steps our countries need to take on arms control measures – the steps we need to take to reduce the risk of unintended conflict”* [House W. Remarks by President Biden] (Ми детально обговорили наступні кроки, які необхідно зробити нашим країнам у сфері контролю над озброєннями – кроки, які ми повинні зробити, щоб зменшити ризик непередбачуваного конфлікту).

37. *“Two, communicate directly – directly – that the United States will respond to actions that impair our vital interests or those of our allies”* [House W. Remarks by President Biden] (По-друге, повідомляти прямо – безпосередньо –

про те, що Сполучені Штати відповідатимуть на дії, які завдають шкоди нашим життєво важливим інтересам або інтересам наших союзників).

38. «[...] *what can we commit to act in terms of anything affecting violating international norms that negatively affects Russia? What are we going to agree to do? And so, I think we have real opportunities to – to move. [...] it's in everybody's interest that these things be acted on*» [House W. Remarks by President Biden] (що ми можемо взяти на себе зобов'язання діяти в тому, що стосується порушення міжнародних норм, які негативно впливають на Росію? Що ми домовимося робити? І тому, я думаю, у нас є реальні можливості для того, щоб рухатися. [...] в інтересах кожного, щоб ці речі були вирішені).

Приклад 36 демонструє перехід від прямих звинувачень до взаємної співпраці, і має на увазі ідею про те, що конфлікт може бути вирішений, і обидві сторони можуть виграти від цього, оскільки ризик ненавмисного конфлікту може бути зменшений або навіть усунутий.

Приклади 37 і 38 представляють Дж. Байдена як лідера сильної держави і замінюють його Сполученими Штатами або нами в номінації захисника. Така заміна є дійсно важлива в конфліктній комунікації, оскільки вона передбачає ідею про те, що величезна країна включно з усіма її громадянами, буде боротися за свої інтереси. Такі вирази порушуючи міжнародні норми, позиціонують Дж. Байдена як захисника не лише своєї країни, а й захисника світу. Така риторика дозволяє політичному лідеру отримати більшу підтримку з боку міжнародних партнерів та членів різних організацій, таких як НАТО; крім того, вона представляє Дж. Байдена як вищого і більш успішного члена в семантичному полі «захисник – порушник».

В. Путіну прямо надається номінація «порушника», коли його звинувачують у нанесенні шкоди життєво важливим інтересам США та їхніх союзників, у порушенні міжнародних норм. Можливий результат цієї конфліктної комунікації виражається імпліцитно через вказівку на реальні дії, які мають бути вжиті проти порушника, тобто Сполучені Штати відповідатимуть на дії, до яких були вжиті заходи.

Хоча Дж. Байден позиціонує себе як відкритого лідера, і в його дискурсі переважає пряма або відверта конфліктна комунікація переважає в його дискурсі, в його політичному наративі є чимало випадків:

39. *“Responsible countries need to take action against criminals who conduct ransomware activities on their territory”* [House W. Remarks by President Biden] (Відповідальні країни повинні вживати заходів проти злочинців, які здійснюють на їхній території діяльність, пов’язану з вимогами викупу).

40. *“We’ll find out whether we have a cybersecurity arrangement that begins to bring some order”* [Soldatkin, Pamuk 2021] (Ми з’ясуємо, чи є у нас угода про кібербезпеку, яка почне навести певний порядок у цій сфері).

41. *“It was important to meet in person so there can be no mistake about or misrepresentations about what I wanted to communicate”* [Inskip, Keith, Kim 2021] (Важливо було зустрітися особисто, щоб не було ніяких помилок або спотворення того, що я хотів повідомити).

42. *“I also told him that no President of the United States could keep faith with the American people if they did not speak out to defend our democratic values, to stand up for the universal rights and fundamental freedoms that all men and women have, in our view”* [House W. Remarks by President Biden] (Я також сказав йому, що жоден президент Сполучених Штатів не зможе зберегти довіру американського народу, якщо він не виступить на захист наших демократичних цінностей, на захист універсальних прав і фундаментальних свобод, які, на нашу думку, мають всі чоловіки і жінки).

У прикладі 39 Дж. Байден неявно визначає Росію як безвідповідальну країну, яка здійснює шкідливі дії, пов’язані з кіберзлочинністю, на територіях інших країн. І навпаки, він неявно вказує на те, що США є відповідальною країною, яка буде боротися за свою безпеку. Ця опозиція «захисник – порушник» формує позитивний образ президента Дж. Байдена, зображує його як активного лідера, який може набрати більше голосів на наступних президентських виборах. Образ порушника применшується за допомогою тих самих риторичних засобів.

Імплицитний образ ненадійного конкурента, пов'язаний з питанням кібербезпеки, представлений у прикладі 40, де Дж. Байден не впевнений, що досягнута домовленість принесе якийсь порядок. Такий наратив допомагає американському лідеру імплицитно сформувати негативний образ В. Путіна і, таким чином, отримати більшу підтримку в його конфліктній комунікації.

Приклад 41 імплицитно вказує на те, що президент В. Путін має викривлене уявлення про цінності і цілі США, тому існує потреба у зустрічі віч-на-віч. Це висловлювання дозволяє Дж. Байдену протиставити свій власний образ та образ В. Путіна, де «Я» представлений як рішучий та активний лідер, тоді як він не зацікавлений або може спотворювати їхні інтереси. Більше того, образ Дж. Байдена як сильного лідера імплицитно підкріплюється ідеєю старшої або більш досвідченої людини, яка повинна доносити і пояснювати важливі ідеї молодшому колезі або навіть дитині.

Номінація В. Путіна як порушника імплицитно формується в прикладі 42, де Дж. Байден говорить про захист американських демократичних цінностей, універсальних прав і фундаментальних свобод. У цьому висловлюванні бінарна опозиція “І – Не” дозволяє Дж. Байдену протиставити свою корисну діяльність згубним діям опонента. Президент Дж. Байден може сприйматися не лише як захисник своєї країни, але й як захисника світу. Порушник на міжнародній арені в його конфліктному комунікативному дискурсі – президент В. Путін.

43. *“So, human rights is going to always be on the table, I told him. It’s not about just going after Russia when they violate human rights; it’s about who we are. How could I be the President of the United States of America and not speak out against the violation of human rights?”* [Troianovski, Matsnev, Nечepurenko 2021] (Отже, права людини завжди будуть на порядку денному, сказав я йому. Справа не в тому, щоб просто переслідувати Росію, коли вона порушує права людини; йдеться про те, хто ми є. Як я можу бути президентом Сполучених Штатів Америки і не виступати проти порушення прав людини?).

44. *“And so, at the forum, I pointed out to him that that’s why we’re going to raise our concerns about cases like Aleksey Navalny. I made it clear to President Putin that we’ll continue to raise issues of fundamental human rights because that’s what we are, that’s who we are”* [House W. Remarks by President Biden] (І тому на форумі я вказав йому на те, що саме тому ми збираємося висловлювати свою стурбованість такими справами, як справа Олексія Навального. Я чітко дав зрозуміти президенту Путіну, що ми будемо продовжувати піднімати питання фундаментальних прав людини, тому що це те, ким ми є).

45. *“I communicated the United States’ unwavering commitment to the sovereignty and territorial integrity of Ukraine”* [United States Department of State] (Я повідомив про непохитну відданість Сполучених Штатів суверенітету і територіальній цілісності України).

46. *“And I shared our concerns about Belarus. He didn’t disagree with what happened; he just has a different perspective of what to do about it”* [House W. Remarks by President Biden] (І я поділився нашим занепокоєнням щодо Білорусі. Він не заперечував проти того, що сталося; він просто має інше бачення того, що з цим робити).

Безпосереднім вираженням конфліктної комунікації Дж. Байдена з В. Путіним може бути у прикладах 43–44, де президент США прямо звинувачує В. Путіна від імені Росії в порушенні прав людини щодо його опонента Олексія Навального та двох несправедливо ув’язнених американських громадян: Пола Вілана і Тревора Ріда. Цей наратив базується на бінарних контрастних семантичних полях «захисник – порушник», оскільки Дж. Байден протиставляє негативну, несправедливу політичну діяльність В. Путіна негативним, несправедливим політичним діям Дж. Байден протиставляє свої власні вкрай позитивні дії. Більше того, риторичне питання дозволяє Дж. Байдену сформуванати образ сильнішого конкурента, ніж В. Путін, оскільки він стверджує, що права людини завжди будуть важливими для нього і США, і що він збирається захищати їх у всьому світі.

Більше того, постійне повторення таких імперативних виразів дають можливість Дж. Байдену висловити свою перевагу як політичного лідера, тому що сильніший лідер пояснює політичні питання або доносить інформацію до слабшого або менш досвідченого. Таким чином, політична риторика в прикладі 45 є вигідна для доповнення і без того позитивного політичного іміджу президента США Дж. Байдена і зображує його як сторону-переможця в конфлікті.

Номінація міжнародного захисника також явно і прямо виражена у прикладах 45–46, де Дж. Байден говорить про свою стурбованість політичною ситуацією в Україні та Білорусі. Ця номінація репрезентує президента США як надійного політика, політичного лідера, формуючи таким чином його позитивний імідж в очах міжнародної спільноти. У прикладі роль В. Путіна в порушенні суверенітету і територіальної цілісності України виражена імпліцитно. Хоча В. Путін не позиціонується як причетний до політичного хаосу в Білорусі, цей випадок конфліктної комунікації між двома лідерами найбільших держав світу можна ідентифікувати в наступному наративі – *«він не згоден з тим, що сталося»; «він просто має іншу точку зору на те, що сталося»*.

Дискурс конфліктної комунікації Дж. Байдена спрямований не лише на те, щоб підкреслити корисність його політичних рішень та формування позитивного іміджу, але й на формування негативного або навіть шкідливого образу свого політичного опонента і конкурента у боротьбі за владу. Односпрямована номінація ворога мається на увазі у конфліктному комунікативному дискурсі Дж. Байдена. Це можна простежити на таких прикладах:

47. *“But that does not mean he’s ready to, quote, figuratively speaking, “Lay down his arms,” and say, “Come on” He still, I believe, is concerned about being, quote, “Encircled”. He still is concerned that we, in fact, are looking to take him down, et cetera”* [House W. Remarks by President Biden] (Але це не означає, що він готовий, цитую, образно кажучи, «скласти зброю» і сказати: «Давайте».

Він все ще, я думаю, стурбований тим, що його, цитую, «оточили». Він все ще стурбований тим, що ми, по суті, хочемо його знищити і так далі).

48. *“I wouldn’t put it that way, in terms of improving the [media] climate. I would, in fact, put it in terms of how much interest does he have in burnishing Russia’s reputation that is not – is viewed as not being contrary to democratic principles and free speech”* [U. S. President Biden’s remarks] (Я б так не сказав, з точки зору покращення [медійного] клімату. Я б сказав, що він зацікавлений у тому, щоб відполірувати репутацію Росії так, щоб це не суперечило демократичним принципам і свободі слова).

49. *“And I think I pointed out to him that Russia had an opportunity – that brief shining moment after Gorbachev and after things began to change drastically – to actually generate a democratic government. But what happened was it failed [...]”* [Russia’s transition to democracy] (І я думаю, що я вказав йому на те, що Росія мала можливість – той короткий блискучий момент після Горбачова і після того, як все почало радикально змінюватися – фактично створити демократичний уряд. Але сталося так, що вона провалилася).

50. *“I’m not confident he’ll change his behaviour. [...] I said – what I said was – let’s get it straight. I said: What will change their behaviour is if the rest of world reacts to them and it diminishes their standing in the world. I’m not confident of anything; I’m just stating a fact”* [Darcy 2021] (Я не впевнений, що він змінить свою поведінку. [...] Я сказав – що я сказав – давайте розберемося. Я сказав: Що змінить їхню поведінку, так це якщо решта світу відреагує на них, і це зменшить їхнє становище у світі. Я ні в чому не впевнений, я просто констатую факт).

Приклад 47 виражає імпліцитну ідею війни та формує імпліцитну номінацію ворога, приписувану Путіну. Негативний образ президента Російської Федерації підкреслюється заперечною часткою не в реченні, що не означає, що він готовий «скласти зброю». Більше того, процитований прикметник дозволяє Дж. Байдену позиціонувати свого політичного опонента як слабшого учасника конфлікту, оскільки він вже оточений, а отже, майже

переможений. Таке позиціонування допомагає Дж. Байдену донести ідею про те, що США є сильнішою, домінуючою політичною силою, ніж Росія.

Негативний образ В. Путіна формується у зв'язку з різними питаннями, і його підхід до медіа не є винятком. Дж. Байден не агресивно натякає на те, що В. Путін порушує демократичні принципи і свободу слова в Росії; тому найбільш значущим наслідком на міжнародній політичній арені є погіршення репутації Росії на міжнародній політичній арені. Однак Дж. Байден висловлює сумнів у зацікавленості свого опонента у відполіруванні репутації Росії, що призводить до формування образу деспотичного політичного лідера, який не зацікавлений у добробуті та репутації своєї країни. Більше того, відсутність демократії передбачає ідею диктатури.

У прикладі йдеться про те, що Росія не є демократичною державою. Дж. Байден стверджує, що Росія мала можливість, цей короткий блискучий момент після М. Горбачова створити демократичний уряд, але їй це не вдалося. Наступником М. Горбачова був Б. Єльцин, перший демократично обраний президент Росії. Наступником Б. Єльцина був і залишається В. Путін; таким чином, цільова аудиторія може зробити висновок, що В. Путін зазнав невдачі в процесі демократії, а отже, номінація порушника отримує більше ознак порушника демократії, демократичних норм і цінностей.

Відверта недовіра до поведінки В. Путіна дозволяє Дж. Байдену доповнити і без того негативний образ свого політичного опонента і залучити інші країни, решту світу, до конфліктної комунікації з В. Путіним. У своєму наративі президент США прямо вказує на ворога, якого потрібно перемогти.

Особовий займенник "They" позначає президента Російської Федерації та його прихильників. Дж. Байден, навпаки, підкреслює, що він є сильнішим лідером, якого підтримується рештою світу. Явний характер конфлікту посилюється заклик до дій – їхня поведінка зміниться, якщо решта світу відреагує на них, і це зменшить їхнє становище у світі. Крім того, вираз зменшує їхнє становище у світі розкриває одну з найважливіших цілей

конфліктної комунікації Дж. Байдена з В. Путіним, яка полягає в тому, щоб виграти змагання за визнання найпотужнішою державою світу.

У своєму політичному дискурсі Дж. Байден намагається донести ідею про те, що він є сильним лідером не лише В. Путіну, а й решті світу, тому в його політичному дискурсі можна виділити семантичне поле «сильний лідер – слабкий лідер» може бути ідентифіковане у сфері вигоди, яка, як уже зазначалося, переважає в його політичному наративі. Природно, що президенту Дж. Байдену приписують риси сильного лідера, тоді як президент В. Путін позиціонується як слабкий лідер.

Більше випадків, коли бінарне семантичне поле «сильний лідер – слабкий лідер» виражено імпліцитно в конфліктній комунікації Дж. Байдена:

51. *“Now, I told President Putin my agenda is not against Russia or anyone else; it’s for the American people: fighting COVID – 19; rebuilding our economy; re-establishing our relationships around the world with our allies and friends; and protecting our people. That’s my responsibility as President”* [Troianovski, Matsnev, Necherurenko 2021] (Зараз я сказав президенту Путіну, що мій порядок денний не спрямований проти Росії чи когось іншого; він для американського народу: боротьба з COVID – 19; відновлення нашої економіки; відновлення наших відносин по всьому світу з нашими союзниками і друзями; захист нашого народу. Це моя відповідальність як президента).

52. *“The bottom line is, I told President Putin that we need to have some basic rules of the road that we can all abide by”* [Biden: Putin knows there will be consequences 2021] (Суть в тому, що я сказав президенту Путіну, що нам потрібно мати деякі основні правила дорожнього руху, яких ми всі можемо дотримуватися).

53. *“Over this last week, I believe – I hope – the United States has shown the world that we are back, standing with our Allies”* [House W. Remarks by President Biden] (Протягом останнього тижня, я вважаю – я сподіваюся – Сполучені Штати показали світові, що ми повернулися і стоїмо поруч з нашими союзниками).

54. “[...] *it’s what the actions that other countries take – in this case, Russia – that are contrary to international norms. It’s the price they pay. They aren’t – they are not able to dictate what happens in the world. There are other nations of significant consequence – i. e. the United States of America being one of them*” [House W. Remarks by President Biden] (це те, що дії інших країн – в даному випадку Росії – суперечать міжнародним нормам. Це ціна, яку вони платять. Вони не можуть диктувати, що відбувається у світі. Є інші країни, які мають значний вплив – і Сполучені Штати Америки є однією з них).

Дж. Байден формує образ сильного лідера за допомогою значущих, актуальних і корисних для своєї нації дій. Більше того, він схильний для того, щоб змінити політичний курс, взятий його попередником Д, Трампом, у відновленні економіки. Позитивний характер сильного лідера підкріплюється захистом народу без визначення суб’єкта, від якого потрібно захищати, і, таким чином, напрошується висновок, що тільки сильний лідер зобов’язаний захищати свій народ від усіх можливих загроз. Такий образ доповнюється впевненою риторикою про те, що це мій обов’язок як президента. У цьому наративі конфліктна комунікація може бути ідентифікована, що передбачає ідею про те, що Дж. Байден не розглядає В. Путіна як рівного конкурента, що у нього є інші пріоритети, пов’язані з добробутом США та їхніх громадян, але Путін не є його пріоритетом. Тому неявна номінація слабого лідера, яку приписують В. Путіну, визначається в політичному дискурсі Дж. Байдена.

Дж. Байден вказує на необхідність запровадження загальних правил. Тільки сильний політичний лідер може запропонувати або порадити запровадити загальні правила, закони, санкції чи обмеження. Таке запровадження передбачає ідею, що В. Путін є слабким лідером в очах Дж. Байдена, тому що йому потрібно говорити чи радити щодо політичної діяльності.

Таким чином, імпліцитна конфліктна комунікація знову формується на основі протиставлення членів бінарної опозиції «Я – Він» та їхніх лідерських якостей.

Президент США від імені всієї країни формує образ сильного лідера. Ця номінація імпліцитно підсилюється алузією на колишнього президента Д. Трампа, який обіцяв зробити Америку знову великою, але не зміг цього зробити. Сильний лідер, Дж. Байден ставить собі в заслугу повернення США на міжнародну арену, за виправлення помилок і згубних політичних дій свого попередника. Образ сильного лідера підсилюється виразом “*Standing with our Allies*”, який вказує на те, що Дж. Байден не самотній у своїй конфліктній комунікації, його підтримують іноземні союзники. Цей наратив передбачає ідею, що В. Путін є слабким лідером, який вже програє конкуренцію за першість у світі.

Висунення слабого лідера можна побачити в прикладі, де Дж. Байден використовує жорстку риторику і заявляє, що Росія не в змозі диктувати, що відбувається у світі. Така риторика виявляє конфлікт між двома політичними лідерами і натякає на те, що В. Путін прагне стати найважливішим політичним лідером у світі і нав'язати свої правила іншим політичним силам. Такі припущення формують негативний образ президента В. Путіна і втягують інші країни в конфлікт з ним в ім'я Росії.

Ще одне семантичне поле – «добрі стосунки – погані стосунки» – переважає в конфліктному комунікативному дискурсі Дж. Байдена. Оскільки президент Дж. Байден прагне сформувати свій позитивний імідж для перемоги в боротьбі за домінування в міжнародній політиці, очевидно, що хороші відносини пов'язані з його особистістю, тоді як В. Путін асоціюється з поганими відносинами.

По-перше, Дж. Байден визначає політику як особисті відносини:

55. “[...] *all foreign policy is, is a logical extension of personal relationships. It's the way human nature functions*” [House W. Remarks by President Biden] (вся зовнішня політика є логічним продовженням особистих стосунків. Так влаштована людська природа).

56. “*I explain things based on personal basis. The approach of politics, especially of foreign policy, as a personal relationship is very significant for the*

formation of an attractive, positive and beneficial image of the political leader” [Gebhard 2018] (Я пояснюю речі, виходячи з особистих стосунків. Підхід до політики, особливо зовнішньої, як до особистих стосунків є дуже важливим для формування привабливого, позитивного та вигідного іміджу політичного лідера).

Хороші відносини з іноземними партнерами передбачають уявлення про Дж. Байдена як сильного лідера, який дбає про дружні і тісні відносини з іншими політичними гравцями і здатний відновити репутацію США як сильної і надійної держави.

Висловлювання посилює і підтримує сприйняття Дж. Байденом політики як особистих стосунків. Наступні приклади побудовані на протиставленні бінарних опозицій “І – Не», «добрі стосунки – погані стосунки»:

57. *“President Putin and I had a – share a unique responsibility to manage the relationship between two powerful and proud countries – a relationship that has to be stable and predictable. And it should be able to – we should be able to cooperate where it’s in our mutual interests”* [House W. Remarks by President Biden] (Ми з президентом Путіним маємо – поділяємо унікальну відповідальність за управління відносинами між двома потужними і гордими країнами – відносинами, які мають бути стабільними і передбачуваними. І вони повинні мати можливість – ми повинні мати можливість співпрацювати там, де це в наших спільних інтересах).

58. *“What I’m saying is I think there’s a genuine prospect to significantly improve relations between our two countries without us giving up a single, solitary thing based on principle and / or values”* [House W. Remarks by President Biden] (Я хочу сказати, що, на мою думку, є реальна перспектива значно покращити відносини між нашими двома країнами, не відмовляючись від жодної, єдиної речі, заснованої на принципах та / або цінностях.).

Приклад 57 виражає дружню риторику, пов’язану з управлінням відносинами між США та Росією. Тут президент Дж. Байден прагне показати, що обидва лідери можуть і повинні нести відповідальність за підтримання

хороших відносин. Однак він неявно стверджує, що ці відносини не такі хороші, оскільки вони мають бути стабільними і передбачуваними, і обидва лідери повинні бути здатними до співпраці.

Наратив передбачає ідею про те, що відносини між двома країнами є поганими і слугують основою для конфлікту. Номінація хороших відносин можна визначити в дискурсі Дж. Байдена, оскільки він позиціонує себе як переговорник, який запрошує і заохочує свого політичного опонента до покращення відносин.

Наступні односпрямовані випадки дискурсу Дж. Байдена спрямовані на зображення президента В. Путіна відповідальним за погані відносини:

59. *“And now we’ve established a clear basis on how we intend to deal with Russia and the U. S. – Russia relationship”* [House W. Remarks by President Biden] (І тепер ми створили чітку основу для того, як ми маємо намір поводитися з Росією і відносинами між США і Росією).

60. *“Look, this is not about trust; this is about self-interest and verification of self-interest. That’s what it’s about. So, I – virtually almost – almost anyone that I would work out an agreement with, that affected the American people’s interests, I don’t say, “Well, I trust you. No problem”. Let’s see what happens. You know, as that old expression goes, “The proof of the pudding is in the eating”. We’re going to know shortly”* [House W. Remarks by President Biden] (Послухайте, мова йде не про довіру, а про власний інтерес і перевірку власного інтересу. Ось про що йдеться. Отже, я – практично майже – майже будь-кому, з ким я мав би укласти угоду, яка зачіпала б інтереси американського народу, я не кажу: «Ну, я тобі довіряю. Без проблем». Подивимося, що з цього вийде. Знаєте, як каже старий вислів: «Доказ пудингу – це коли його з’їдять». Скоро ми дізнаємося).

61. *“[...] I said to him, I said, “Your generation and mine are about 10 years apart. This is not a ‘kumbaya’ moment, as you used to say back in the ‘60s in the United States, like, ‘Let’s hug and love each other”* [Lauren, Sangal, Macaya, Thompson, Wagner, Mahtani, Rocha 2021] (Я сказав йому: «Між твоїм і моїм поколінням приблизно 10 років різниці. Це не момент «кумбайя», як казали в

60-х роках у Сполучених Штатах, мовляв, давайте обіймемося і полюбимо один одного).

У прикладі 59 представлена протилежна позиція між “My / Our – His / Their” стосунками. Використовуючи займенник “We”, Дж. Байден стверджує, що він, разом зі своєю крахнами та її союзниками має справу з Росією і відносинами між США та Росією. Як правило, люди мають справу з проблемами; отже, існує імпліцитний випадок конфліктної комунікації, оскільки Росія сприймається як проблема, а точніше – як ворог, якого треба перемогти. Така ідея посилюється вживанням теперішнього доконаного часу – *“We’ve established a clear basis on how we intends to deal”*, що передбачає реальний результат і наслідки для президента В. Путіна.

У прикладі 60 Дж. Байден прямо заявляє, що не довіряє своєму політичному опонентові, і використовує образну ідіому “The proof of the pudding is in the eating”, щоб підсилити свій наратив. Така пряма недовіра до президента В. Путіна і Дж. Байдена сприйняття міжнародних відносин як особистих стосунків може викликати імпліцитну номінацію поганих стосунків, пов’язаних з В. Путіним, у підсвідомості цільової аудиторії.

Хоча Дж. Байден позиціонує себе як лідер, який прагне до добрих відносин, останній приклад, 61, імплікує ідею про те, що відносини з В. Путіним настільки погані, що Дж. Байден проти примирення. Такий наратив, зрештою, підтверджує припущення, що конфліктна комунікація присутня в політиці Дж. Байдена присутня в політичному дискурсі і що вона прямо чи опосередковано спрямована на його політичного опонента – президента Російської Федерації В. Путіна.

Варто виокремити використання образливих слів або лайки у політичному дискурсі. Розглянемо приклади:

62. *But on Thursday, an additional reason arose not to vote for the GOP nominee, and it’s that he’s “A pathological liar”–according to his own campaign!* [Levin].

63. *“Nasty woman”* was a phrase used by 2016 US presidential candidate Donald Trump to refer to opponent Hillary Clinton during the third presidential debate [Siddiqui, Gambino, Redden, Walters, 2017].

64. Donald Trump thinks Jeb Bush is low-energy. The Republican presidential candidate called his rival *“A very low-energy kind of guy”* on September 2, *“A low-energy person»* on August 28, *“Very low energy»* on August 24, and various other twists on the basic theme [Yglesias].

65. *“Use your head. Karl Rove is a total loser. Money given to him might as well be thrown down the drain. Karl Rove’s strategy and commercials were the worst I have ever seen”* [Robillard].

66. У інтерв’ю Джо Байден дискредитує свого політичного опонента за допомогою узагальненої критики особистих якостей. Дональд Трамп поєднує вербальну агресію з тактикою наведення прикладів і фактів: *“I don’t know. Somebody went through Wall Street. You’re the one that takes all the money from Wall Street. I don’t take it. Joe, you have raised a lot of money, tremendous amounts of money. And every time you raise money deals are made, Joe. I could raise so much more money”*.

67. Дональд Трамп дав Кім Чен Іну прізвисько *“Rocket man”* через бажання випробувувати зброю, стріляти і запускати ракети.

68. Для Н. Пелосі та К. Маккарті токсичні стосунки погіршуються з наближенням виборів: *“Republicans seem to be having a limbo contest with themselves to see how low they can go”* [Congressional memo].

Лексика обвинувачення. Ця лексика використовується в політичному дискурсі для підкреслення негативних рис опонента або для аргументації певної позиції.

69. *“Biden and Congressional Democrats have greatly worsened the economy in already challenging times, digging a hole much deeper than necessary and exacerbating pain for Americans who are struggling to cope with one economic hardship after another”* [Meuser] (Байден і демократи в Конгресі значно погіршили економіку в і без того складні часи, виривши яму набагато глибшу,

ніж потрібно, і посиливши біль американців, які намагаються впоратися з однією економічною скрутою за іншою).

70. *“The president didn’t call for a whole lot of new policy initiatives from the new Congress – beyond, for example, ending what he called “Junk fees” in travel, entertainment and credit cards”* [Montanaro] (Президент не закликав новий Конгрес до нових політичних ініціатив – окрім, наприклад, припинення того, що він назвав «непотрібними зборами» у сфері подорожей, розваг та кредитних карток).

71. Ліз Трасс, колишній прем’єр-міністр, каже, що ці повідомлення викликають велике занепокоєння. Вона каже, що уряд повинен визнати, що Китай є *“The largest threat, both to the world and the United Kingdom, for freedom and democracy”* [Politics live with Andrew Sparrow] (найбільшою загрозою, як для світу, так і для Сполученого Королівства, для свободи і демократії).

72. О. Дауден відповів: *“China represents a systemic challenge to our interests and values, and it is also the case, for example, in respect of our economic security, it is the number one state-based threat to our economic security”* [Politics live with Andrew Sparrow] (Китай являє собою системний виклик нашим інтересам і цінностям, і це також стосується, наприклад, нашої економічної безпеки, це державна загроза номер один для нашої економічної безпеки).

73. *“In terms of interference, China oversteps the boundary and crosses the line from exerting influence – a legitimate course of action – into interference, in the pursuit of its interests and values at the expense of those of the UK”* [Politics live with Andrew Sparrow] (Що стосується втручання, то Китай переступає межу і перетинає лінію від здійснення впливу – законного способу дій – до втручання, переслідуючи свої інтереси і цінності за рахунок інтересів і цінностей Великої Британії).

74. *“Rishi Sunak says he told China actions to undermine British democracy are “Completely unacceptable””* [Politics live with Andrew Sparrow] (Ріші Сунак каже, що сказав Китаю, що дії, спрямовані на підрив британської демократії, є «абсолютно неприйнятними»).

75. Трамп також заявив, що *“The woman that I never met, that they accused me of rape, that’s being run by a Democrat, a Democrat operative, and paid for by the Democrat [sic] party”* (жінкою, яку я ніколи не зустрічав, яку вони звинуватили у зґвалтуванні, керує демократ, оперативник від демократів, і за неї платить партія демократів).

Використання лексики обвинувачення може бути дуже сильним і впливовим засобом в політичному дискурсі, і воно може сприяти погіршенню відносин та ескалації конфлікту.

Лексика загрози. Вживання слів та фраз, що передають загрозу, наприклад,

76. *“Former president tells Glenn Beck he would have ‘no choice’ but to lock up opponents ‘because they’re doing it to us’”* [Donald Trump vows to lock up] (Колишній президент сказав Гленну Беку, що у нього «не буде іншого вибору», окрім як ув’язнити опонентів, «тому що вони роблять це з нами»);

77. *“I think there is a serious risk that a North Korean crisis could erupt while we are all focused on China potentially invading Taiwan”* [Inagaki, Davies, Sevastopulo 2023] (Я думаю, що існує серйозний ризик того, що північнокорейська криза може вибухнути, поки ми всі зосереджені на потенційному вторгненні Китаю на Тайвань);

78. *“Providing weapons to Moscow for Ukraine war will not ‘reflect well on North Korea’”* [North Korea will ‘pay a price’] (Надання зброї Москві для війни з Україною «не добре позначиться на Північній Кореї»).

79. *“These battlegroups, led by the United Kingdom, Canada, Germany and the United States respectively, are multinational, and combat-ready, demonstrating the strength of the transatlantic bond. Their presence makes clear that an attack on one Ally will be considered an attack on the whole Alliance”* [How NATO guarantees the security] (Ці бойові групи, очолювані Великобританією, Канадою, Німеччиною та Сполученими Штатами відповідно, є багатонаціональними та боєздатними, демонструючи силу трансатлантичного

зв'язку. Їх присутність чітко дає зрозуміти, що атака на одного члена Альянсу буде вважатися атакою на весь Альянс).

Семантика в конфронтативному дискурсі часто пов'язана з вираженням протилежних поглядів та позицій. Важливо розуміти, які слова та вирази вказують на конфліктну ситуацію та як вони інтерпретуються різними сторонами.

Опозиційна семантика. Використання слів та виразів, які виражають протилежні погляди, наприклад, популярна фраза в політичній риторичі “*I completely disagree with you on this matter*» (Я абсолютно не згоден з вами щодо цього питання).

Звертання до минулих подій або дій опонента для підкреслення помилок чи недоліків, наприклад:

80. “*Our job to find and uphold the truth through the use of that speech*” [Angel Eduardo Why (most) lies are protected speech] (наша робота полягає в тому, щоб знайти і відстояти правду, використовуючи цю мову)

81. “*One mistaken or incomplete argument for free speech claims that suppression is wrong*” [Greenawalt 2016] (один з помилкових або неповних аргументів на користь свободи слова стверджує, що придушення є неправильним).

Прагматика конфронтативного дискурсу включає в себе аналіз того, як мовні вислови впливають на відносини між учасниками спілкування. Це може включати в себе аналіз інтенцій та цілей мовця, його спроби вплинути на опонента та способи вираження агресії або спроби зняти напругу. Прагматичні аспекти також включають в себе аналіз невербального спілкування та реакцій на мовні вислови. В тому числі наступні:

1. Реакція на провокацію – відмова від реакції на провокацію опонента для зменшення конфлікту.
2. Порушення кордонів – використання агресивної мови для визначення особистих границь і створення психологічного тиску.

3. Ефективний діалог – спроба встановити діалог та знайти спільність позицій навіть під час конфлікту.
4. Використання іронії – вживання іронії для підкреслення нерозумності або нелогічності позиції опонента.
5. Переорієнтація – зміна теми для відвернення уваги від конфлікту.
6. Збалансованість – спроба зберегти холонокровність та об'єктивність в спілкуванні навіть під час жвавого обговорення.
7. Закінчення конфронтації – завершення дискусії з надією на подальший розгляд питання в інший час.

Ці аспекти взаємодіють у конфронтативному дискурсі, визначаючи тон та ефективність комунікації між учасниками. Їх аналіз допомагає розкрити, як мова впливає на створення та розвиток політичних протистоянь.

2.2 Відтворення лексико-синтаксичних характеристик сучасного англомовного політичного дискурсу протистояння українською мовою

Лексико-синтаксичні характеристики сучасного англомовного політичного дискурсу протистояння можна відтворити українською мовою, використовуючи специфічну лексику та синтаксис, що відображають особливості цього виду спілкування.

Критика маркується іменниками, дієсловами, прикметниками та прислівниками з негативною семантикою. Ці лексеми здебільшого називають поняття, які належать до певних доменів картини світу: DECEPTION, NEGATIVE EVALUATION, DEMOCRACY, HOSTILITIES, LEGAL OFFENCE та ін., причому остання переважає як за кількістю та різноманітністю відповідних лексем, так і за частотністю їхнього вживання в дискурсі [Shevchenko, Alexandrova, Gutorov 2021, с. 79].

Маркери-іменники, що використовуються політиками для знецінення своїх опонентів, пов'язані з:

LEGAL OFFENCE (crimes and illegal actions): criminals, fraud, abuse, assault, schemes, scammers, rigging;

DEMOCRACY: usurpation, an unconstitutional takeover (of citizens' right to free speech and association);

DECEPTION: misinformation, hypocrisy, lie;

HOSTILITIES: insurrection, war.

82. *“It will grant the Federal Government unprecedented power over voting processes and pave the way for rampant fraud, abuse, and litigation”* [Congressional Record – House] (Він надасть федеральному уряду безпрецедентну владу над процесом голосування і прокладе шлях до нестримного шахрайства, зловживань і судових розглядів).

LEGAL OFFENCE (committing crimes): steal, stolen, stifle (economic growth);

DEMOCRACY (infringing on democracy): suppress (legal votes), block (the will of the people), violate, usurp, eliminate (voter ID), destroy (women's rights), erode (trust in the system).

83. *“Mr. Speaker, I rise today to express my strong opposition to H. R. 1 because it violates the U. S. Constitution. It usurps the rights of States to establish and administer their own elections”* [Congressional Record Volume 165] (Пане спікере, я виступаю сьогодні, щоб висловити свій рішучий протест проти H. R. 1, оскільки він порушує Конституцію США. Він узурпує права штатів встановлювати і проводити власні вибори).

Прикметники та прислівники негативно характеризують опонентів за їхніми властивостями здебільшого, що відповідають чотирьом доменам:

NEGATIVE EVALUATION (generalized negative qualities): wrong, ill-considered, baseless, brutally, cynical, unforgivable, shameful, reckless and dangerous, infamous, flimsy bureaucratic;

LEGAL OFFENCE (criminal properties): illegally (pad their campaigns with taxpayer money), corruptly, deceptively, tragic (fraud), criminal (fraud), dark (money), fraudulent, deceptive;

DEMOCRACY (violation of people's rights): unconstitutional (usurpation of authority belonging exclusively to state legislatures), extremist, flimsy bureaucratic (structures);

DECEPTION: fake (news), deceptive.

84. *“Of course, this did not deter the reckless 45th President who then went on to threaten and coerce state election officials to corruptly change vote counts and after that ploy failed, incited his loyalists to storm the U. S. Capitol and use force and violence if necessary to prevent the Congress from conducting the constitutionally required Joint Meeting to count the electoral votes cast and announce the winner of the presidential election”* [Congressional Record – House] (Звичайно, це не зупинило безрозсудного 45-го президента, який продовжив погрожувати і примушувати членів виборчих комісій штатів до корумпованої зміни підрахунку голосів, а після того, як ця хитрість провалилася, підбурив своїх прихильників штурмувати Капітолій і, за необхідності, застосувати силу і насильство, щоб перешкодити Конгресу провести передбачене Конституцією спільне засідання для підрахунку поданих голосів виборців і оголошення переможця президентських виборів).

85. *“H. R. 1, the For the People Act, is to restore democracy to this country, to restore pure democracy so that we know who is paying for these elections. The dark money interests are squealing about it. They are squealing like stuck pigs”* [Congressional Record – House] (H. R. 1, Акт для народу, має на меті відновити демократію в цій країні, відновити чисту демократію, щоб ми знали, хто платить за ці вибори. Темні грошові інтереси верещать про це. Вони верещать, як зацьковані свині).

86. *“Does anyone doubt that the blunt instrument of donor disclosure in H. R. 1 / S. 1 would put millions of Americans' peace and livelihoods at risk of significant, material harm?”* [Congressional Record – House] (Чи хтось сумнівається, що

грубий інструмент розкриття інформації про донорів в Н. R. 1 / S. 1 поставить під загрозу мир і засоби до існування мільйонів американців, завдаючи їм значної матеріальної шкоди?).

Жодна з цих тактик невічливості – приниження опонента – не є частою, а інвективи є рідкісними. Обмежене використання образ показує відмінність невічливої риторики від розмовного невічливого мовлення.

Наведені нижче презентаційні прийоми вказують на способи, за допомогою яких поляризація та зміна теми були риторично досягнуті на етапі на етапі конфронтації. На практиці три рівні стратегічних ходів, вибір теми, адаптація до аудиторії та вибір презентаційних засобів, працюють разом, щоб виробляють цільові маневри.

Таблиця 2.1

Стратегії маневрування на рівні презентації в американському корпусі

Презентаційний пристрій	Характеристики	Функції	Приклад
Пропозиція	Надає стислий виклад питання, або коротко викладає звинувачення	визначає походження відмінності	The mission in Iraq is spiraling to failure. American voters have sent a clear message: bring our troops home, but don't lose. (W. Clark, USA Today)
Апостроф	безпосередньо звернутися до аудиторії	викликати емоційну реакцію	Keep in mind (...) (Clifford D. May Houston Chronicle)
Енергія	яскравий, живий опис дії	за своєю суттю зворушливо викликають емоційний відгук	A female Sunni suicide bomber blew herself up amid students who were ready to sit for exams, killing 40 (T. Friedman, New York Times)
Риторичні питання	будь-яке питання, задане з іншою метою. окрім як для отримання інформації, про яку запитується	стверджувати або заперечувати тезу рішуче виражаючи здивування,	Sure, Congress has the constitutional power to declare "War," but since when does it have the right to declare "Defeat"? (P. Brookes,

		обурення, сарказм тощо.	New York Post)
Метафори	порівняння зроблено називаючи одну річ річ як іншу	різні ефекти / відхилення	When a lame duck, in his 45th month of a failing foreign war and occupation bides his time with warning, (referring to G. W. Bush) (C. Hines, Houston Chronicle)

У такому типі аргументації дуже важливо, щоб аргументатори контекстуалізували свої позиції в рамках дебатів і зробити їх більш зрозумілими для аудиторії, щоб вона могла долучитися до дебатів. Значне використання пропозиції свідчить про те, що аргументатори вважають оптимальним контекстуалізувати свої твердження для аудиторії, формулюючи незгоду таким чином, щоб аудиторія сприйняла їхню власну позицію.

Хоча цей риторичний прийом не є загальновизнаним як такий, що призводить до упередженості, як, наприклад, прийоми, що апелюють до емоцій, вибір формулювань дає можливість сперечальникам обробляти та представляти події так, як це відповідає їхнім інтересам, применшуючи, перебільшуючи, підкреслюючи або просто формулюючи розбіжності у власних термінах.

Решта прийомів є не менш важливими, оскільки більшість з них зроблені для емоційного ефекту. А значна кількість маневрів дійсно була виконана для того, щоб апелювати до аудиторії, а саме через апостроф (звернення до аудиторії), енергію (яскравий опис подій) та еротему (риторичні запитання).

Залучаючи аудиторію безпосередньо до дискусії, ці пристрої (серед іншого), підкреслюють діалогічний характер взаємодії, але також мають на меті сприяти позитивному сприйняттю позицій, що обговорюються.

2.3 Метафорика сучасного англомовного політичного дискурсу протистояння і її переклад українською мовою

Експресивність як посилення виразності можна знайти і на рівні синтаксису. Реакція синтаксису на наявність емоції проявляється у зміні синтаксичних конструкцій. У випадку повтору емоційний вплив досягається шляхом логічного виділення того компонента висловлювання, до якого потрібно привернути увагу [Моркотун 2017].

Б. Джонсон дав зрозуміти, що він продовжуватиме відігравати активну роль у британській політиці:

87. *“Let me say that I am now like one of those booster rockets that has fulfilled its function and I will now be gently re-entering the atmosphere and splashing down invisibly in some remote and obscure corner of the Pacific”* [‘This is it folks’] (Дозвольте мені сказати, що я зараз схожий на одну з тих ракет-носіїв, яка виконала свою функцію, і тепер я м’яко увійду в атмосферу і непомітно впаду в якомусь віддаленому і невідомому куточку Тихого океану).

Концептуальна метафора *“Politics is war”* розкривається у таких висловах:

- *“Hard fight in the primary”* (важка боротьба на праймеріз);
- *“Fight between presidential candidates”* (боротьба між кандидатами в президенти);
- *“Parallel battles”* (паралельні баталії);
- *“Fight between several candidates”* (боротьба між кількома кандидатами);
- *“To face attacks”* (протистояти атакам);
- *“Mutual attacks among the candidates”* (взаємні атаки між кандидатами);
- *“To defend a comment in a debate”* (захищати коментар у дебатах);

- *“The candidate defends his opinion”* (кандидат відстоює свою думку);
- *“Attacks on illegal immigrations”* (кандидат відстоює свою думку);
- *“The candidate is opposed to immigration policy”* (кандидат виступає проти імміграційної політики);
- *“To turn fire on rivals”* (переведення вогню на конкурентів);
- *“Candidates use all means to fight in the campaign”* (кандидат використовує всі засоби для боротьби в кампанії);
- *“He has never won an argument”* (він ніколи не вигравав суперечки);
- *“He has never been persuasive”* (він ніколи не був переконливим);
- *“Politics is conflict”* (політика – це конфлікт);
- *“Politics always causes disagreement between the candidates”* (політика завжди викликає розбіжності між кандидатами);
- *“On the political front”* (на політичному фронті);
- *“Presidential candidates struggling for dominance”* (кандидати в президенти борються за домінування).

Концептуальна метафора *“Politics is sports (game)”* відображена в наступних висловах:

- *“Race for nomination”* (перегони за номінацію);
- *“Candidates want to get nominations and become the main candidate”* (кандидати хочуть отримати номінації та стати головним кандидатом);
- *“The candidate did a good job in the elections”* (кандидат добре попрацював на виборах);
- *“Leading is a team sport”* (лідерство – це командний вид спорту);
- *“For a candidate’s lead the work of the whole team is required”* (для лідерства кандидата потрібна робота всієї команди);
- *“The biggest player”* (найбільший гравець);
- *“The most effective candidate in the election”* (найефективніший кандидат на виборах);

- *“Like in a game, there are winners and losers in politics”* (як і в грі, в політиці є переможці та переможені);
- *“Smashing victory”* (розгромна перемога);
- *“Any shared win is a loss”* (будь-яка спільна перемога є поразкою);
- *“Any tied election is considered a defeat by presidential candidates”* (будь-яка нічия на виборах вважається поразкою кандидатів у президенти);
- *“Crossing the finish line”* (перетин фінішної лінії);
- *“The candidate has achieved his goal”* (кандидат досяг своєї мети).

Концептуальна метафора *“Politics is a journey»* представлена у наступних висловах:

- *“Conservatives have migrated from democrats to the republican party”* (Консерватори мігрували від демократів до Республіканської партії);
- *“Conservative voters incline toward republicans”* (консервативні виборці схиляються до республіканців);
- *“It’s a long road to success”* (це довгий шлях до успіху);
- *“Move toward with hope and optimism”* (рухатися вперед з надією та оптимізмом);
- *“Candidates will continue their campaigns with hope and optimism”* (кандидати продовжуватимуть свої кампанії з надією та оптимізмом);
- *“Plans after the mandate”* (плани після отримання мандату);
- *“Political scene”* (політична сцена);
- *“Current events in politics”* (поточні події в політиці);
- *“Election drama”* (виборча драма);
- *“Unpredictable poll results”* (непередбачувані результати опитувань);
- *“Denouncement of the presidential election”* (денонсація президентських виборів);
- *“Took the stage”* (вийшов на сцену);
- *“Dominant on the stage”* (домінують на сцені).

Сучасний англомовний політичний дискурс протистояння часто використовує метафори для виразу ідеологічних позицій, стратегій та сприйняття подій. Ці метафори можуть бути важливими для розуміння контексту та образної мови політичних лідерів.

Метафорика безкомпромісності передбачає вживання метафор та інших лінгвістичних засобів для підсилення ідеї безкомпромісності у досягненні мети, незважаючи на будь-які труднощі та перешкоди. У риторичі ця метафорика використовується для підсилення ідеї непохитності та впевненості у політичній позиції.

Боротьба, охорона і захист вільного, демократичного світу передбачає певну програму стратегічних і тактичних дій для її реалізації, а також розмежування союзників і ворогів у цьому світі. Ідеологічну місію і стратегічну програму політичного суб'єкта досить проблематично розмежувати, оскільки вони взаємопов'язані. У даному випадку звернення Бориса Джонсона до нації з приводу російського вторгнення в Україну розглядаємо як висвітлення політичної стратегії: знищити імперію зла – Російську Федерацію (88) *“The UK became one of the first countries in Europe to send defensive weaponry to help the Ukrainians”* [Johnson 2022] (Великобританія стала однією з перших країн Європи, яка надіслала оборонне озброєння на допомогу українцям).

Звернення Бориса Джонсона до нації з приводу російського вторгнення в Україну, маючи ознаки політико-ідеологічного дискурсу, будучи політико-ідеологічним маніфестом прихильників вільного і демократичного світу та захисників глобальних цінностей добра, має ознаки декларативного дискурсу. Водночас важливо підкреслити, що усі ствердження є аргументативно підкріплені з логічним підбором фактів і доказів.

Звернення містить метафори, що провокують уяву мешканців Великої Британії шляхом перенесення якостей одних об'єктів на інші:

89. *“Innumerable missiles and bombs have been raining down on an entirely innocent population”* [Johnson 2022] (Незліченні ракети і бомби обрушилися на абсолютно невинне населення).

90. *“And so I say to the people of Russia, whose president has just authorized a tidal wave of violence against a fellow Slavic people”* [Johnson 2022] (І тому я звертаюся до народу Росії, чий президент щойно санкціонував хвилю насильства проти брата-слов'янина).

Виразність перекладу збережено, оскільки в українській версії речення антитеза також підкреслює прірву, що утворилася між робітниками та чиновниками. Епітет додає реченню значної експресивності. Як виразний засіб, що ґрунтується на підкресленні якості, ознаки описуваного явища, епітет завжди суб'єктивний. Таким чином, епітети створюють необхідне емоційне тло висловлювання, допомагають реципієнту виробити певне ставлення, мають на меті викликати у нього певну реакцію.

Використовуючи метафору, жорстке бомбардування російськими збройними силами безневинного українського населення незліченними ракетами та бомбами набуває ознак сильного дощу, зливи. Метафора приливна хвиля насильства, застосована до лідера Російської Федерації В. Путіна, дає змогу показати його як тирана. Так, використання метафор дозволяє впливати на уяву мешканців Великої Британії, додаючи нове та свіже бачення загальновідомих рис відомих об'єктів.

У риторичі Ріші Сунака метафорика безкомпромісності використовується для підсилення ідеї непохитності і невпинності в досягненні поставленої мети, незважаючи на будь-які труднощі та перешкоди.

91. *“We will not stop until our country is free, like a hurricane that rages until it has exhausted all its power”* [Sunak 2022] (Ми не зупинимося, поки наша країна не стане вільною, як ураган, що вирує, поки не вичерпає всі свої сили).

92. *“We stand with Ukraine like a fortress, unyielding and impenetrable, in the face of Russian aggression”* [Sunak 2022] (Ми стоїмо разом з Україною, як фортеця, непохитна і непроникна, перед обличчям російської агресії).

Ці метафори зображують безкомпромісність як силу, що не може бути зупинена і нічого не здатна відволікти від досягнення мети. Вони використовують порівняння з природними явищами, такими як грім, скеля, вогонь, меч, хвилі, щоб передати непохитність та невинність дій. Такі метафори є ефективними засобами в риторичі для підсилення впливу на аудиторію та зміцнення довіри та переконань в оратора.

Метафори важливі для відтворення ідей та образів у політичному дискурсі. Перекладач повинен уважно обирати вирази, які збережуть сенс і емоційне навантаження метафор.

На основі аналізу політичної риторики було виявлено такі способи передачі метафори: еквівалентні відповідники, деметафоризація, реметафоризація, заміна на лексичному та граматичному рівні.

Проблеми перекладу можуть бути пов'язані зі збереженням смислу, образів, емоційно-оцінної інформації, способу опису ситуацій та виділення однакових елементів метафори. Найчастіше при передачі образу метафори проблем не виникає, але в мові перекладу образ оригіналу може бути витлумачений неоднозначно, якщо контекст не вказує на ознаки, що спостерігаються в оригінальній метафорі.

При перекладі алюзивних власних назв перекладачі використовують такі способи відтворення за допомогою повного еквівалента (транскодування та калькування). У наведених вище прикладах відтворення алюзивних виразів спостерігаємо використання засобів, які включають компенсаторні прийоми (уточнення, аналогія).

Адекватний переклад не може бути дослівним. Дуже часто поняття або реалії, які відсутні в мові перекладу, але присутні в оригіналі, потребують додаткових пояснень або інтерпретацій, інакше зміст перекладу залишиться незрозумілим для реципієнта і не матиме на нього такого ж впливу, як вихідний текст. Крім того, повна відсутність концепту в даній лінгвокультурі є більш рідкісним явищем, ніж відсутність однослівного вираження концепту.

Глибоке і повне розуміння іншомовного тексту неможливе без оволодіння культурно-історичними знаннями. Набуття комунікативної компетенції вимагає знання стереотипів і культурно значущих моделей мислення носіїв іноземної мови.

Уся людська комунікація відбувається в контексті культури, яка проявляється як у мові, так і в тексті. Національно-культурна орієнтація перекладознавства диктує необхідність відходу теорії перекладу від статистичної парадигми до текстової парадигми, в якій розбіжні проблеми перекладу, що виникають через культурну специфіку (зазвичай обмежуються лексичними), стануть системними в одному текстовому аспекті.

Таким чином, стає цілком очевидним, що успіх перекладу як лінгвокультурного перекладу значною мірою залежить від розуміння смислів, прихованих у тексті, на основі культурних цінностей; уміння вибрати відповідні мовні засоби з метою досягнення перекладацького впливу, еквівалентного впливу оригіналу.

2.4 Відтворення прагматичних характеристик сучасного англomовного політичного дискурсу протистояння українською мовою

Використання стратегії нейтралізації для передачі інвективи може відбуватися з кількох причин. По-перше, перекладач може вдатися до нейтралізації образу, щоб уникнути негативного забарвлення вихідного повідомлення, намагаючись пом'якшити напад і зробити його менш образливим. Це часто трапляється коли традиції політичної риторики відрізняються в культурах оригіналу та перекладу, встановлюючи різний прийнятний ступінь образливості, виходячи з норм, які існують у цих суспільствах. Ці норми можуть втручатися в процес прийняття рішень

перекладачем і впливати на вибір експресивних і мовних засобів, таким чином змінюючи рівень образливості висловлювання.

93. *“The biggest problem this world has is nuclear proliferation. And we have a country out there – North Korea which is sort of wacko, not a bunch of dummies – and they are going out and they are developing nuclear weapons”* [Swamp Wars].

Такий розмовний стиль президентської риторики та відверті звинувачення, особливо на міжнародному рівні, є викликом для перекладу і змушує перекладача обирати між двома варіантами: збереженням негативного навантаження інвектив в оригіналі або певною мірою нівелювати їх у перекладі.

У наведеному нижче варіанті перекладу перекладач вдався до другого варіанту, нейтралізувавши пейоративи, які в мові оригіналу явно належать до розмовної та вульгарної лексики, більш стилістично нейтральними відповідниками. Таке рішення призвело до часткової втрати експресивності в перекладі: *«Розповсюдження ядерної зброї – це найбільша проблема цього світу. Однак, маємо і такі країни, як Північна Корея, керівництво якої хоч і ексцентричне, але точно не дурне – і вони не такі як усі, вони продовжують розробляти ядерну зброю»*.

Другою причиною застосування нейтралізації є культурно вмотивована природа інвективних засобів мови. Іноді експресивна функція висловлювання може бути нейтралізована, коли інвектива ґрунтується на понятті з культури-джерела, яке не існує в культурі-цілі, і тому існує очевидна потреба в поясненні значення для того, щоб усунути інвективу взагалі, коли контекст не дозволяє використати описовий переклад або перифразу.

Полягає у присвоєнні негативних прізвиськ або «ярликів» своїм політичним опонентам, які є достатньо виразними для дискредитації та висміювання безпосереднього адресата, тим самим знижуючи його політичний рейтинг та підриваючи його імідж. Ці ярлики створюються шляхом поєднання антропонімів з образливими прикметниками, іменниками або виразами, які несуть у своєму значенні приховану або явну образу.

Окрім функції інвективи, ці одиниці виконують функцію власної назви. Тому, намагаючись частково зберегти внутрішню форму, перекладач повинен також прагнути до відтворення смислової та емоційної інформації, що важливо для політичного дискурсу, намагаючись передати особисте ставлення мовця до об'єктів називання та маючи на меті певний маніпулятивний вплив на слухача чи читача. Крім того, ці прізвиська здебільшого є культурно зумовлені та відображають реалії американської політики чи суспільного життя. Це створює певні труднощі для перекладу, які часто вирішуються за допомогою нейтралізації.

Використання цієї стратегії також може бути обґрунтоване прагматичними та семантичними невідповідностями між інвективами в мові оригіналу та їхніми словниковими еквівалентами мовою перекладу. Ці одиниці можуть бути еквівалентними в певному контексті, але мати різні традиції вживання в різних культурах, набувати різних конотацій в одному контексті або просто звучать не природно для цільової аудиторії.

94. *“The fact is that I’ve gone head-to-head with Putin and made it clear to him, we’re not going to take any of his stuff. He’s Putin’s puppy. He still refuses to even say anything to Putin about the bounty on the heads of American soldiers”* [Russia’s strategic failure].

Джо Байден звинуватив Дональда Трампа у нездатності протистояти Росії, назвавши його “Puppy” російського президента Володимира Путіна. Перекладач замінив інвективу “Puppy” українським словом «маріонетка», який не будучи словниковим еквівалентом вихідного слова, все ж повністю передає значення “Weak-willed, cowardly person, who can get easily tricked or manipulated» і зберіг задуману негативну оцінку та експресивність: «Я зустрічався віч-на-віч із Путіним і твердо заявляв йому, що ми не прийматимемо його нісенітниць. Він же є маріонеткою Путіна. Він і досі відмовляється навіть сказати що-небудь Путіну за винагороду за голови американських солдатів».

Сучасний англомовний політичний дискурс протистояння включає різноманітні прагматичні характеристики, які варто враховувати при відтворенні його на українську мову.

Риторика боротьби за ідеї:

95. *“This is the struggle we’re now in: a struggle for democracy, a struggle for decency and dignity”* [House W. Remarks by President Biden 2022] (Це боротьба, в якій ми зараз перебуваємо: боротьба за демократію, боротьба за порядність і гідність).

96. *“A struggle for democracy, a struggle for decency and dignity, a struggle for prosperity and progress”* [Mason, Holland 2023] (боротьба за демократію, боротьба за порядність і гідність, боротьба за процвітання і прогрес).

97. *“Britain knows what it means to fight for freedom”* [Rishi Sunak In Ukraine] (Британія знає, що означає боротися за свободу).

Вживання риторичних питань:

98. *“What could possibly be the argument for allowing a terrorist suspect to buy a semi-automatic weapon?”* [McColgan 2015] (Які можуть бути аргументи в користь того, щоб підозрюваний у тероризмі міг придбати напівавтоматичну зброю?).

Висловлення обіцянок та зобов’язань:

99. *“So, five promises – we will halve inflation, grow the economy, reduce debt, cut waiting lists, and stop the boats”* [Morris 2023] (Отже, п’ять обіцянок – ми вдвічі знизимо інфляцію, зростемо економіку, зменшимо борги, скоротимо черги і зупинимо човни).

Вирази обурення і невдоволення:

100. *“Putin ‘Is utterly deluded» if he believes ‘He can succeed by blackmailing or bullying the British people”* [‘This is it folks’] (Путін «глибоко помиляється», якщо вважає, що «може досягти успіху, шантажуючи або залякуючи британський народ»).

Ці прагматичні характеристики допомагають політичним лідерам впливати на громадську думку, мобілізувати підтримку та виражати свої

позиції у політичному протистоянні. Важливо враховувати специфіку української культури та мови при адаптації цих характеристик для українського політичного дискурсу.

ВИСНОВКИ

Отже, з проведеного дослідження можна зробити такі висновки:

1. Висвітлено важливі аспекти мовленнєвого матеріалу, синтаксичні структури та прагматики політичного дискурсу. З'ясовано, які мовні засоби та структури часто використовуються політиками для ефективної комунікації своїх ідей та позицій. Розкрито, як політичні фігури використовують спеціалізовану лексику для точного виразу своїх ідей та концепцій.

Розглядаються специфічні політичні терміни, а також терміни, які можуть мати додатковий політичний контекст. Досліджена синтаксична структура політичних повідомлень та промов, що вказує на важливості граматичних конструкцій, порядку слів і синтаксичних прийомів для структурування та підкреслення ключових політичних ідей. Синтаксичні засоби відіграють роль у створенні виразності та логічності політичного повідомлення. Розглянуто прагматичний аспект політичного дискурсу, тобто специфіка впливу політичної мови на сприйняття та дії аудиторії. Підкреслено, як політичні повідомлення можуть бути спрямовані на досягнення конкретних цілей та реакцію слухачів. Прагматичні аспекти включають в себе апеляцію до емоцій, переконань і інших чинників, що впливають на відповідь аудиторії. За допомогою аналізу лексики, синтаксису та прагматики політичного дискурсу розкрито складну мовленнєву структуру політичних повідомлень, а також виявлено як політики намагаються впливати на громадськість через мову.

2. Визначено та проаналізовано концепт конфронтативного політичного дискурсу, що є важливим для подальшого дослідження метафор в політичних промовах та текстах. Цей аспект дозволяє краще розуміти, коли та як виникають конфліктні ситуації в політичному дискурсі. Розглянуто можливі джерела конфліктів у політичному дискурсі, такі як ідеологічні розбіжності, партійні протистояння, суспільні конфлікти та інші. Розглянуто різні способи

виразу конфліктів у політичному дискурсі, такі як риторичні прийоми, тон інтонації, гра слів, та інші комунікаційні засоби, які використовуються для підсилення конфронтативності. Проаналізовано як конфронтативний політичний дискурс впливає на громадську думку, соціальну стабільність та сприйняття політичних подій. Розглянуто можливі наслідки такого дискурсу для суспільства.

3. Висвітлено важливість образного компонента у політичному дискурсі та розглянуто його роль у формуванні сприйняття та комунікації політичних ідей. Образи, символи та аналогії грають важливу роль у створенні ефективних політичних повідомлень. Проаналізовано різні типи образів, які можуть використовуватися у політичному дискурсі, такі як метафори, аналогії, іронічні образи тощо. Розглянуто як образи впливають на психологію та емоційний стан аудиторії. Вивчено які емоції та асоціації вони викликають, і як це впливає на сприйняття та підтримку політичних ідей. Підкреслено важливість символів у політичному дискурсі та їхню роль у створенні національної або партійної ідентичності. Розглянуто можливу конфліктність у використанні образів у політичному дискурсі. Підкреслено, як образи можуть використовуватися для створення негативного образу опонентів та підсилення конфронтативного дискурсу.

4. Проаналізовано концепцію метафори та її роль у політичному дискурсі. Метафори виявилися важливими інструментами для перетворення складних політичних ідей на більш доступні та емоційно зрозумілі образи, що може впливати на сприйняття та реакцію аудиторії. Розглянуто як метафори відображають когнітивні структури та сприйняття певних політичних концепцій. Пояснено, як вони допомагають спростити та конкретизувати абстрактні політичні ідеї для громадськості. Проаналізовано використання метафор може впливати на створення образів політичних лідерів. Досліджено, які метафори використовуються для конструювання ідентичності та образу політика. Розглянуто використання метафори для підсилення аргументів політика та переконання аудиторії. Проаналізовано можливості підсилення

емоційного впливу політичних повідомлень. Відзначено можливі негативні наслідки використання метафор у політичному дискурсі, такі як маніпуляція громадськістю чи створення політичних спекуляцій.

У цьому контексті, дослідження метафор у політичному дискурсі стає актуальним завданням, оскільки вони є важливими складовими образного компонента та можуть мати суттєвий вплив на формування політичних ідей та комунікацію з громадськістю. Аналіз метафор може допомогти краще розуміти, як політичні лідери конструюють свої повідомлення та впливають на сприйняття громадськістю, що є важливим для розвитку політичної риторики та комунікації.

5. У другому розділі дослідження ми розглянули різні аспекти англomовного політичного конфронтативного дискурсу та його відтворення українською мовою з перекладознавчої перспективи. Даний розділ надав можливість розглянути мовні та комунікативні аспекти політичних протистоянь і виявити ключові риси англomовного політичного дискурсу, які є об'єктом перекладу та адаптації для української аудиторії.

Детально проаналізували ключові аспекти лексики, семантики і прагматики сучасного англomовного конфронтативного дискурсу. Лексика англomовного конфронтативного дискурсу відзначається використанням спеціалізованих термінів та фраз, які стають символами певних політичних понять та стратегій. Наприклад, терміни “Politics», “Strategy», “Diplomacy», “Sanctions», “Alliance» здатні нести у собі значення та контекст, які визначають роль та інтереси конкретних політичних гравців. Семантика цих термінів допомагає встановити логічні та ідеологічні зв'язки у політичному дискурсі, а прагматика визначає, як вони впливають на дії та рішення.

Важливо також враховувати семантичні відтінки слів та виразів, які часто використовуються у політичному конфронтативному дискурсі. Наприклад, слова “Struggle», “Conflict», “Enemy», “Adversary» несуть в собі ідею протистояння та конфлікту, тоді як “Dialogue», “Cooperation», “Compromise» вказують на намагання знайти спільне рішення. Враховуючи ці

семантичні аспекти, мовна стратегія учасників дискусії може акцентувати на конфлікті або, навпаки, на пошуку мирного розв'язання.

Прагматичні цілі англомовного політичного конфронтативного дискурсу часто спрямовані на вплив на аудиторію, мобілізацію підтримки та підкреслення важливості певних питань. Використання риторичних питань, закликів до дії та виразів обурення може збільшити ефективність комунікації та залучити увагу громадськості. За допомогою таких прагматичних прийомів мова стає інструментом впливу на громадян та інших політичних акторів.

6. Було ретельно розглянуто важливу роль перекладача у відтворенні лексико-синтаксичних характеристик англомовного політичного дискурсу на українську мову. Перекладач, роблячи переклад політичних текстів, зіштовхується із завданням збереження не лише смислу, але й структури, емоційного відтінку та інших комунікативних аспектів, що часто мають критичне значення в політичному контексті.

По-перше, перекладач повинен враховувати політичний контекст і специфіку дискурсу, щоб правильно вибрати еквівалентні терміни в українській мові. Наприклад, переклад терміну “Diplomacy» може варіюватися в залежності від контексту і охоплювати такі варіанти, як “Foreign policy,» “Diplomatic activity,» “International relations» та інші.

По-друге, важливо зберігати семантичну спрямованість та ідеологічний відтінок оригінального тексту при перекладі. Наприклад, український переклад терміну “Sanctions» повинен передавати не лише фізичний аспект обмежень, але й їхню політичну мету та ефективність.

По-третє, перекладачеві доводиться вирішувати питання структурної еквівалентності, яка включає в себе відтворення граматичної структури та логічного зв'язку між елементами речення. Це особливо важливо, оскільки невірний переклад може призвести до втрати інформації чи навіть спричинити неправильне розуміння тексту.

Усі ці аспекти перекладу лексики та синтаксису англомовного політичного дискурсу відображають складність завдання перекладача і

важливість його ролі у передачі політичних повідомлень та ідей на іншу мову. Правильний переклад дозволяє зберегти цінний контекст та інформаційну цінність тексту, а також забезпечити розуміння аудиторією відповідно до намічених цілей дискурсу.

7. Детально розглянуло роль метафор у політичному дискурсі протистояння та їх відтворення при перекладі на українську мову. Метафори виявляються надзвичайно потужними засобами комунікації, оскільки вони здатні впливати на емоційний стан та уявлення слухачів, роблячи політичний дискурс більш доступним та запам'ятовуваним.

Метафори у політичному дискурсі часто використовуються для передачі складних політичних ідей та концепцій у більш зрозумілі та візуально запам'ятовувані образи. Важливо наголосити на тому, що переклад метафор вимагає від перекладача креативності та чутливості до контексту. Українська мова має свою власну метафоричну традицію, і перекладач повинен бути здатний знайти аналогічні образи, які б відтворювали той самий ефект, що й оригінальні метафори в англійському тексті. Крім того, важливо враховувати, як метафори впливають на сприйняття та емоційний стан аудиторії. Деякі метафори можуть підкреслювати загрозливий характер ситуації, тоді як інші можуть спонукати до співчуття чи об'єднання. Такі відтінки важливо враховувати при перекладі, щоб передати повну палітру емоцій та відчуттів, які метафори створюють у політичному дискурсі.

8. Ретельно проаналізовано прагматичні аспекти англомовного політичного дискурсу, які стосуються впливу на аудиторію та комунікативних стратегій. Прагматика політичного мовлення зазвичай спрямована на досягнення певних цілей, таких як мобілізація громадськості, переконання, заклик до дії та інші, і відтворення цих аспектів українською мовою вимагає вміння перекладача враховувати прагматичний контекст і вибирати відповідні мовні засоби.

Вплив на аудиторію в англомовному політичному дискурсі часто досягається через використання риторичних фігур, які створюють емоційний

зв'язок із слухачами. Заклики до дії є ще однією важливою прагматичною характеристикою політичного дискурсу. Вони можуть набувати різних форм, таких як заклики до голосування, участі у протестах, підтримки певної ідеї чи кандидата. Перекладач повинен бути здатний передати інтенсивність та необхідність цих закликів для аудиторії українською мовою.

Важливо наголосити, що прагматичні аспекти політичного дискурсу тісно пов'язані із культурними та історичними контекстами кожної мови. Перекладач повинен розуміти ці контексти та враховувати їх, щоб забезпечити ефективність комунікації та досягнення цілей дискурсу. Український переклад таких прагматичних характеристик англomовного політичного дискурсу вимагає глибокого розуміння культурних та історичних особливостей України, а також тонкощів українського мовного виразу. Правильне відтворення прагматичних аспектів політичного дискурсу допомагає зберегти його ефективність та вплив на аудиторію українською мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрейченко О. Артефактна метафора в сучасному політичному дискурсі: когнітивний аспект. *Лінгвістичні студії*. 2011. № 23. С. 106–110.
2. Андрейченко О. І. Метафора театру в сучасному політичному дискурсі: когнітивний аспект. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Мовознавство*. 2011. Т. 19, № 17 (1). С. 9–14.
3. Артемович К. В. Функціональні особливості зображальних засобів у текстах перекладу політичних промов українських політиків. *Збірник студентських наукових праць “Studia Philologica”*, 2021, № 5. С. 74–80.
4. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Видавничий центр Академія, 2004. 344 с.
5. Бурковська І. О. Переклад стилістичних засобів створення іронії у романі Шона Байзелла «Щоденник книгаря». URL: <https://www.rshu.edu.ua/images/наука/sp2021.pdf#page=51> (дата звернення 01.07.2023)
6. Вінтонів М., Мала Ю. Функційні вияви експресивності в політичному дискурсі. *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології*. 2017. № 5. С. 100–112.
7. Григораш А. С. Стратегії перекладу фразеологізмів із негативною конотацією в англійськомовному політичному дискурсі. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2015. № 1. С. 168–181.
8. Гуз О. П. Насмішка та іронія як основні засоби вираження вербальної агресії в політичному дискурсі (на матеріалі промов Ж. – М. Ле Пена). URL: <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/1715/3/Huz%20mockery.pdf>. (дата звернення 10.08.2023)
9. Дацишин Х. Метафорична інтерпретація політичних реалій і проблема впливу на формування громадської думки. *Пам'ять століть відтворена у слові*. Київ : Планета, 2004. С. 302–307.

10. Дерпак О. В. Конфронтативні мовленнєві жанри: комунікативно-прагматичний та мовний аспекти (на матеріалі української, англійської та польської мов): автореф. дис. .... канд. філол. Наук : спец. 10.02.15. Київ, 2005. 16 с.
11. Довганюк І. Метафоричне вираження виправдання в українському та німецькому політичних дискурсах. *Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови*. 2012. №19. С. 240–247
12. Зернецька О. В., Зернецький П. В. Політичний дискурс: комунікативні стратегії інформаційної доби. *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія «Журналістика»*. Львів : Львів, нац. ун-т ім. І. Франка, 2004. № 25. С. 90–96.
13. Калита О. М. Мовні засоби вираження іронії в сучасній українській малій прозі. автореф. дис. ... канд. філол. наук. 10.02.01. Київ, 2006. 23 с.
14. Ковальова Т. П. Стратегія конфронтації в політичному дискурсі (на матеріалі слоганів німецької та української політичної реклами). *Одеський лінгвістичний вісник*. 2014. № 4. С. 119–124.
15. Кожемяченко Н. В. Семантико-стилістичні засоби маніпуляції в політичному дискурсі. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2016. №145. С. 256–262
16. Кокоза Г. А. Комунікативні стратегії і тактики персоналізації публіцистичного дискурсу мовними одиницями на позначення одягу. *Філологічні трактати*. 2010. Т. 2. № 1. С. 40–44.
17. Кудрявцева Л. О., Дядечко Л. П., Дорофєєва О. М., Філатенко І. О., Черненко Г. А. Сучасні аспекти дослідження масс-медійного дискурсу: експресія – вплив – маніпуляція. *Мовознавство*. 2005. № 1. С. 58–66.
18. Кузьменко О. А., Жулавська О. О. Метафора у політичному дискурсі. *Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства: матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів фак-ту іноземної філології та соціальних*

комунікацій. Суми, 19–20 квітня 2012 року. Суми: СумДУ, 2012. Ч. 1. С. 45–47.

19. Лебедева Н. М., Посиліна К. С. Параметри аналізу промови в політичному дискурсі. *Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского*. Симферополь: Таврический нац. ун-т им. В. И. Вернадского, 2006. № 2. С. 228–231.

20. Лосєва І. В. Політична полеміка як жанр, наратив, дискурс. *Лінгвістика*. 2012. № 3 (2). С. 144–151.

21. Метафора. URL: <http://sum.in.ua/s/metafora>. (дата звернення 30.05.2023)

22. Моркотун С. Відтворення експресивності образних засобів при перекладі текстів політичного дискурсу. *Синопис: текст, контекст, медіа*, 2017. № 3 (19). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stkm_2017_3_6 (дата звернення 01.09.2023)

23. Нісаноглу Н. Г., Мунтян С. Г. Стратегія дискредитації в англomовному публіцистичному дискурсі. *Науковий вісник ХДУ Серія Германістика та міжкультурна комунікація. Секція: германські мови*. 2021. № 2. С. 43–47.

24. Овсієнко А. С. Метафора в сучасному мовознавстві: тлумачення та класифікація. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2018. № 32 (3). С. 105–110.

25. Павлуцька В. О. Когнітивні аспекти дослідження метафори в політичному дискурсі. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*, 2009. № 46. С. 209–212.

26. Печко Н. М., Харкевич Г. І. Когнітивні аспекти інтерпретації метафори в політичному дискурсі (на матеріалі інавгураційної промови Дж. Байдена). *Нова філологія*, 2021. №84. С. 200–206.

27. Покулита І. К. Зорові метафори культури у візуально-смісловому сегменті медіа комунікації. 2015. URL: http://povun.kpi.ua/2015-2/10_Pokulyta.Pdf (дата звернення 02.10.2023)

28. Сахно І. Засоби конфронтативності в німецькомовних передвиборчих дебатах. *Південний архів. Філологічні науки*. 2017. №70. С. 186–188.
29. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2010. 844 с.
30. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації. Київ : ІнЮре, 2009. 276 с.
31. Славова Л. Л. Мовна особистість лідера у дзеркалі політичної лінгвоперсонології: США – Україна. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. 360 с.
32. Фадеева О. В. Конфлікт і згода в мовленнєвому спілкуванні. Сучасний стан лінгвістичних досліджень. *Проблеми семантики слова, речення та тексту: зб. наук. праць*. Київ : КНЛУ, 2002. №8. С. 338–342
33. Фоменко О. С. Лінгвістичний аналіз сучасного політичного дискурсу США (90-ті роки ХХ століття): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 1998. 18 с.
34. Фролова І. Специфіка актомовленнєвого аспекту реалізацій стратегій конфронтації в англomовному дискурсі. *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки*. № 45. С. 127–132.
35. Чорна О. О. Комунікативні засоби творення іміджу політичного лідера (на матеріалі українського, російського та англійського політичного дискурсу): дис. ... канд. філол. наук.: 10.02.15. Кіровоград, 2012. 278 с.
36. Чорна О. О. Особливості функціонування метафори в політичному дискурсі сучасної публіцистики (на матеріалі української та чеської періодики). *Філологічні студії*. 2013. № 9. С. 637–643.
37. Angel E. Why (most) lies are protected speech, and why they should stay that way. *The Foundation for Individual Rights and Expression*. URL: <https://www.thefire.org/news/why-most-lies-are-protected-speech-and-why-they-should-stay-way>. (accessed: 13.09.2023)

38. Black M. *Models and Metaphors*. Ithaca, New York : Cornell University Press, 1962. 267 p.
39. Burkholder T. R., Henry D. *Criticism of metaphor. Rhetorical criticism: Perspectives in action*. Lanham: Lexington Books, 2009. P. 97–114.
40. Burmakova E. A., Marugina N. I. *Cognitive Approach to Metaphor Translation in Literary Discourse. Language and Culture: the XXY Annual International Academic Conference, 20–22 October 2014. Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 2014, №154. P. 527–533.
41. Combs J. E. *Process Approach. Handbook of Political Communication*. London: Sage Publications, 1981. P. 39–66.
42. Famous presidential speeches. URL: <http://www.infoplease.com/ipa/A0878601.html> (accessed: 20.05.2023)
43. Golubovskaya I., Kharitonova D., Rudaya N. *Ukrainian Institutional Political Discourse in a Communicative-Cognitive Aspect. International Journal of Society, Culture & Language*, 2022. №10 (1). Pp. 30–40.
44. Greenawalt K. *Free speech justifications*. In: Oxford University Press EBooks.; 2016. Pp. 356–386.
45. Hymes D. *On communicative competence*. London: Penguin, 1972. Pp. 269–293.
46. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors: We Live*. Chicago: University Chicago Press, 1980. 242 p.
47. Lariscy R. *Why negative political ads work*. URL: <http://www.cnn.com/2012/01/02/opinion/lariscy-negative-ads/#>. (accessed: 20.05.2023)
48. Perrez J., Reuchamps M. *A crazy machine or a strong ‘living apart together’ relationship? The role of metaphors in citizens’ perception of Belgian federalism. Mots. Les langages du politique* 2015. №109. P. 125–145.
49. Pielenz M. *Argumentation und Metapher*. Tübingen: Narr, 1993. 206 s.
50. Randour F., Perrez J., Reuchamps M. *Twenty years of research on political discourse: A systematic review and directions for future research. Discourse & Society*, 2020. №31 (4). Pp. 428–443.

51. Richardson H. L., Garrett D. *Confrontational Politics*. Nordskog Publishing, 2010. 128 p.

52. Schumacher H. The words that help us understand the world. URL: <https://www.bbc.com/culture/article/20200710-the-words-that-stretch-how-we-think>. (accessed: 20.05.2023)

53. Shevchenko I., Alexandrova D., Gutorov V. Impoliteness in parliamentary discourse: a cognitive-pragmatic and sociocultural approach. *Cognition, Communication, Discourse*, 2021. №22. P. 77–94.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

54. Biden: Putin knows there will be consequences if ransomware attacks, election interference continue. *NBC News*. URL: <https://www.nbcnews.com/politics/politics-news/biden-drew-line-putin-now-it-s-russian-s-move-n1271093>. (accessed: 24.05.2023)

55. Britain Knows What It Means To Fight For Freedom: Rishi Sunak In Ukraine. (n. d.). *NDTV.com*. URL: <https://www.ndtv.com/world-news/rishi-sunak-in-ukraine-britain-knows-what-it-means-to-fight-for-freedom-3536069> (accessed: 09.11.2023)

56. Byju's. Democracy is a government of the people- by the people and for the people- is said by -. URL: <https://byjus.com/question-answer/democracy-is-a-government-of-the-people-by-the-people-and-for-the-people-is-said-by/> (accessed: 14.09.2023)

57. Congressional memo. URL: <https://www.nytimes.com/2022/10/05/us/politics/pelosi-mccarthy-midterms.html> (accessed: 22.10.2023)

58. Congressional Record – House. March 3, 2021. URL: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/CREC-2021-03-03/pdf/CREC-2021-03-03-pt1-PgH1020-2.pdf> (accessed: 09.09.2023)

59. Congressional Record Volume 165, Number 40 (Wednesday, March 6, 2019). URL: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/CREC-2019-03-06/html/CREC-2019-03-06-pt1-PgH2390-3.htm> (accessed: 08.09.2023)
60. Dag Hammarskjold quotes. BrainyQuote. URL: https://www.brainyquote.com/quotes/dag_hammarskjold_163701. (accessed: 08.09.2023)
61. Dan Meuser: Biden's policies have been an economic disaster. URL: <https://www.timesleader.com/opinion/op-ed/1559504/dan-meuser-bidens-policies-have-been-an-economic-disaster> (accessed: 15.09.2023)
62. Darcy O. Biden apologizes after losing temper while addressing CNN's Kaitlan Collins: 'I shouldn't have been such a wise guy.' *CNN*. URL: <https://edition.cnn.com/2021/06/16/media/biden-apology-kaitlan-collins/index.html>. Published June 16, 2021. (accessed: 28.09.2023)
63. Donald Trump vows to lock up political enemies if he returns to White House. URL: <https://www.theguardian.com/us-news/2023/aug/30/trump-interview-jail-political-opponents-glenn-beck> (accessed: 04.11.2023)
64. Facts and Figures: Economic empowerment. UN Women – Headquarters. URL: <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/economic-empowerment/facts-and-figures>. (accessed: 09.11.2023)
65. Frankfurter F. Democracy and the expert. *The Atlantic*. URL: <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1930/11/democracy-and-the-expert/650918/>. (14.10.2023)
66. Gebhard C. One world, many actors: Levels of analysis in international relations. *E-International Relations*. URL: <https://www.e-ir.info/2016/12/28/one-world-many-actors/>. (accessed: 05.10.2023)
67. House W. Remarks by President Biden in press conference. The White House. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/06/16/remarks-by-president-biden-in-press-conference-4/>. (accessed: 04.10.2023)
68. House W. Remarks by President Biden on Standing Up for Democracy. The White House. 2022. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/>

speeches-remarks / 2022 / 11 / 03 / remarks-by-president-biden-on-standing-up-for-democracy/ (accessed: 10.10.2023)

69. How NATO guarantees the security of the Baltic states. *EUROPP*. URL: <https://blogs.lse.ac.uk/europpblog/2022/03/07/how-nato-guarantees-the-security-of-the-baltic-states/>. (accessed: 30.09.2023)

70. Inagaki K., Davies C., Sevastopulo D. North Korea's evolving nuclear threat: too great to deter? *Financial Times*. URL: <https://www.ft.com/content/3c350cc2-0711-456c-a649-311eb57b0d03>. (accessed: 18.09.2023)

71. Inskip S., Keith T., Kim L. The Biden-Putin summit is over. Both sides say it was positive. *YPR*. URL: <https://www.ypradio.org/2021-06-17/the-biden-putin-summit-is-over-both-sides-say-it-was-positive>. (accessed: 17.09.2023)

72. Jamieson M. The meaning behind the Lady of Justice Statue. *Heather & Little*. URL: <https://heatherandlittle.com/blog/the-meaning-behind-the-lady-of-justice-statue/>. (accessed: 04.08.2023)

73. Johnson B Prime Minister's address to the nation on the Russian invasion of Ukraine. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/primeministers-address-to-the-nation-on-the-russian-invasion-ofukraine> – 24-february – 2022. (accessed: 09.11.2023)

74. Levin B. Herschel Walker Is a “Pathological Liar» Who Lies “Like He's Breathing» Says His Own Campaign Staff. URL: <https://www.vanityfair.com/news/2022/07/herschel-walker-secret-children-pathological-liar-georgia-senate> (accessed: 25.11.2023)

75. Mason J., Holland S. Biden warns Trump, “MAGA” movement threaten American democracy. *Reuters*. URL: <https://www.reuters.com/world/us/biden-warn-threat-democracy-trump-honor-mccain-2023-09-28/> (accessed: 25.11.2023)

76. McColgan F. L. Why Rep. Scott Perry helped block “No-Fly, no buy» York Daily Record. URL: <https://www.ydr.com/story/news/politics/2015/12/11/why-rep-scott-perry-helped-block-no-fly-no-buy/77034216/> (accessed: 20.11.2023)

77. Mirage News. U. S. President Biden's remarks in press conference 17 June. *Mirage News*. URL: <https://www.miragenews.com/us-president-bidens-remarks-in-press-conference-579167/>. (accessed: 12.09.2023)
78. Montanaro D. 5 takeaways from Biden's State of the Union address. URL: <https://www.npr.org/2023/02/08/1155329147/5-takeaways-from-bidens-state-of-the-union-address> (accessed: 12.10.2023)
79. Morris S. Rishi Sunak makes five promises on economy, health and immigration in keynote speech. *Sky News*. URL: <https://news.sky.com/story/rishi-sunak-makes-five-promises-on-economy-health-and-immigration-in-keynote-speech-12779694> (accessed: 06.09.2023)
80. Nye J. S. Will Biden's red lines change Russia's behaviour in cyberspace? *The Strategist*. URL: <https://www.aspistrategist.org.au/will-bidens-red-lines-change-russias-behaviour-in-cyberspace/>. (accessed: 03.10.2023)
81. Obama's inaugural speech – CNN. com. URL: <https://edition.cnn.com/2009/POLITICS/01/20/obama.politics/>. (accessed: 11.11.2023)
82. Okunola A. 13 social justice heroes who are inspiring global citizens. *Global Citizen*. URL: <https://www.globalcitizen.org/en/content/13-social-justice-heroes-past-present-future/>. (accessed: 05.09.2023)
83. Peter B., Lauren W., Aditi Sangal S. M., Macaya M., Thompson N., Wagner M., Mahtani M., Rocha V. Here's what happened at the Biden-Putin Geneva summit. *CNN*. URL: https://edition.cnn.com/world/live-news/biden-putin-meeting-geneva-updates-intl/h_1b4eb02cc82d07b790009702f829287a. (accessed: 19.11.2023)
84. Politics live with Andrew Sparrow. URL: <http://surl.li/loyhu> (accessed: 14.10.2023)
85. President Barack Obama's inaugural address. The White House. URL: https://obamawhitehouse.archives.gov/realitycheck/the_press_office/President_Barack_Obamas_Inaugural_Address. (accessed: 01.09.2023)

86. President Biden speaks after summit with Putin. URL: [https:// www.facebook.com / watch / live / ?ref=watch_permalink&v=164908548987215](https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=164908548987215). (accessed: 26.10.2023)

87. Reporter GS. North Korea will ‘pay a price’ if it supplies arms to Russia, says US. *The Guardian*. URL: [https:// www.theguardian.com / world / 2023 / sep / 06 / north-korea-will-pay-a-price-if-it-supplies-arms-to-russia-says-us](https://www.theguardian.com/world/2023/sep/06/north-korea-will-pay-a-price-if-it-supplies-arms-to-russia-says-us). Published September 6, 2023. (accessed: 20.10.2023)

88. Robillard K. Trump: ‘Karl Rove is a total loser’ URL: [https:// www.politico.com / story / 2013 / 02 / donald-trump-karl-rove-is-a-total-loser – 087331](https://www.politico.com/story/2013/02/donald-trump-karl-rove-is-a-total-loser-087331) (accessed: 10.11.2023)

89. Russia’s strategic failure and Ukraine’s secure future – United States Department of State. United States Department of State. URL: [https:// www.state.gov / russias-strategic-failure-and-ukraines-secure-future / .](https://www.state.gov/russias-strategic-failure-and-ukraines-secure-future/) (accessed: 18.11.2023)

90. Russia’s transition to democracy and U. S. – Russia relations: unfinished business. URL: [https:// commdocs.house.gov / committees / intlrel / hfa89668.000 / hfa89668_of.htm](https://commdocs.house.gov/committees/intlrel/hfa89668.000/hfa89668_of.htm). (accessed: 25.11.2023)

91. Saritepe C. Biden says Putin is a killer with no soul: The price he’s going to pay, you’ll see shortly. *QIRIM. News*. URL: [https:// qirim.news / en / kryimskie-tataryi-en / biden-says-putin-is-a-killer-with-no-soul-the-price-he-s-going-to-pay-you-ll-see-shortly / .](https://qirim.news/en/kryimskie-tataryi-en/biden-says-putin-is-a-killer-with-no-soul-the-price-he-s-going-to-pay-you-ll-see-shortly/) (accessed: 13.09.2023)

92. Siddiqui S., Gambino L., Redden M., Walters J. This is just the beginning!: women who marched against Trump vow to fight on. *The Guardian*. URL: [https:// www.theguardian.com / profile / sabrina-siddiqui? page=28](https://www.theguardian.com/profile/sabrina-siddiqui?page=28) (accessed: 09.05 2023)

93. Soldatkin V, Pamuk H. Biden tells Putin certain cyberattacks should be “Off-limits». *Reuters*. URL: [https:// www.reuters.com / technology / biden-tells-putin-certain-cyber-attacks-should-be-off-limits – 2021–06–16 / .](https://www.reuters.com/technology/biden-tells-putin-certain-cyber-attacks-should-be-off-limits-2021-06-16/) (accessed: 10.11.2023)

94. Sunak R. (Speaker). Speech at the House of Commons on the situation in Ukraine, 2022. [Video file]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=abc123> (accessed: 12.11.2023)
95. Sunak R. (Speaker). Speech at the Ukrainian-British City Club in Kyiv. URL: <https://www.gov.uk/> (accessed: 07.09.2023)
96. Swamp Wars: Donald Trump and the New American Populism vs. The Old Order. Jeffrey Lord URL: <http://surl.li/lpgmd> (accessed: 25.11.2023)
97. This is it folks: Boris Johnson bows out with pledge to fully support new UK prime minister. (n. d.). URL: <https://www.aa.com.tr/en/europe/-this-is-it-folks-boris-johnson-bows-out-with-pledge-to-fully-support-new-uk-prime-minister/2677825> (accessed: 19.11.2023)
98. This is not about trust: Biden says of talks with Putin. *PBS NewsHour*. URL: <https://www.pbs.org/newshour/world/this-is-not-about-trust-biden-says-of-talks-with-putin>. (accessed: 24.10.2023)
99. Troianovski A, Matsnev O, Nechepurenko I. Biden says talks went well with Putin, but divisions remain. *The New York Times*. URL: <https://www.nytimes.com/2021/06/16/world/europe/biden-summit-putin.html>. (accessed: 10.10.2023)
100. Troianovski A., Matsnev O., Nechepurenko I. Biden says talks went well with Putin, but divisions remain. *The New York Times*. URL: <https://www.nytimes.com/2021/06/16/world/europe/biden-summit-putin.html>. (accessed: 04.09.2023)
101. United with Ukraine – United States Department of State. United States Department of State. URL: <https://www.state.gov/united-with-ukraine/>. (accessed: 26.11.2023)
102. Waiting for Obama to tackle global warming. Waiting for Obama to Tackle Global Warming – Trinidad Guardian. URL: <https://www.guardian.co.tt/article-6.2.434663.c39b5b02e1>. (accessed: 26.11.2023)
103. We stand, we fight and we will win. Because we are united. Ukraine, America and the entire free world – address by Volodymyr Zelenskyy in a joint

meeting of the US Congress – Official website of the President of Ukraine. Official Website of the President of Ukraine. URL: <https://www.president.gov.ua/en/news/mi-stoyimo-boremos-i-vigrayemo-bo-mi-razom-ukrayina-amerika-80017>. (accessed: 18.10.2023)

104. Yglesias M. “Low-energy»: Donald Trump’s favorite diss on Jeb Bush, explained URL: <https://www.vox.com/2015/9/4/9258037/low-energy-trump-bush> (accessed: 12.11.2023)

ДОДАТКИ

Додаток А

Добірка англомовних метафор протистояння

№ п / п	Англійський оригінал	Переклад
1	This is an absolute disgrace! We cannot let this happen under our watch	Це абсолютна ганьба! Ми не можемо допустити, щоб це сталося на наших очах
2	I am deeply appalled by the lack of accountability in this administration	Я глибоко вражений відсутністю підзвітності в цій адміністрації
3	This is an outrageous violation of our democratic principles!	Це обурливе порушення наших демократичних принципів!
4	I am absolutely fed up with the constant lies and deceit from our politicians	Я абсолютно ситий по горло постійною брехнею і обманом з боку наших політиків
5	It's a blatant attempt to manipulate public opinion, and I won't stand for it	Це відверта спроба маніпулювання громадською думкою, і я не буду цього терпіти
6	This is an absolute disaster for our country, and heads must roll!	Це абсолютна катастрофа для нашої країни, і за це повинні полетіти голови
7	This is a blatant power grab, and we won't let it happen!	Це кричуще захоплення влади, і ми не дозволимо цьому статися
8	Democracy, with its guiding hand, has weathered many storms	Демократія, з її направляючою рукою, витримала багато штормів
9	Justice stands blindfolded, impartial to wealth or power	Правосуддя стоїть із зав'язаними очима, неупереджене до багатства чи влади
10	The Constitution breathes life into our nation	Конституція вдихає життя в нашу націю
11	Do we really believe that walls can solve complex immigration issues?	Чи справді ми віримо, що стіни можуть вирішити складні імміграційні питання?
12	Into the arena stepped the fearless leader, ready to face the challenges ahead	На арену вийшов безстрашний лідер, готовий протистояти викликам, які чекають на нього попереду
13	Only through unity can we overcome the divisive forces at play	Тільки через єдність ми можемо подолати сили, що роз'єднують нас

14	We want our children to live in an America that isn't burdened by debt, that isn't weakened by inequality, that isn't threatened by the destructive power of a warming planet	Ми хочемо, щоб наші діти жили в Америці, яка не обтяжена боргами, яка не ослаблена нерівністю, якій не загрожує руйнівна сила потепління планети
15	They are not just words. They are a creed we all share. And the time has come to reaffirm our enduring spirit; to choose our better history	Це не просто слова. Це кредо, яке ми всі поділяємо. І прийшов час підтвердити наш незламний дух; обрати нашу кращу історію
16	It will grant the Federal Government unprecedented power over voting processes and pave the way for rampant fraud, abuse, and litigation»	Він надасть федеральному уряду безпрецедентну владу над процесом голосування і прокладе шлях до нестримного шахрайства, зловживань і судових розглядів
17	Mr. Speaker, I rise today to express my strong opposition to H. R. 1 because it violates the U. S. Constitution. It usurps the rights of States to establish and administer their own election	Пане спікере, я виступаю сьогодні, щоб висловити свій рішучий протест проти H. R. 1, оскільки він порушує Конституцію США. Він узурпує права штатів встановлювати і проводити власні вибори
18	Of course, this did not deter the reckless 45th President who then went on to threaten and coerce state election officials to corruptly change vote counts and after that ploy failed, incited his loyalists to storm the U. S. Capitol and use force and violence if necessary to prevent the Congress from conducting the constitutionally required Joint Meeting to count the electoral votes cast and announce the winner of the presidential election”	Звичайно, це не зупинило безрозсудного 45-го президента, який продовжив погрожувати і примушувати членів виборчих комісій штатів до корумпованої зміни підрахунку голосів, а після того, як ця хитрість провалилася, підбурих своїх прихильників штурмувати Капітолій і, за необхідності, застосувати силу і насильство, щоб перешкодити Конгресу провести передбачене Конституцією спільне засідання для підрахунку поданих голосів виборців і оголошення переможця президентських виборів
19	H. R. 1, the For the People Act, is to restore democracy to this country, to restore pure democracy so that we know who is paying for these elections. The dark money interests	H. R. 1, Акт для народу, має на меті відновити демократію в цій країні, відновити чисту демократію, щоб ми знали, хто платить за ці вибори. Темні грошові інтереси верещать про це.

	are squealing about it. They are squealing like stuck pigs	Вони верещать, як зацьковані свині
20	Does anyone doubt that the blunt instrument of donor disclosure in H. R. 1 / S. 1 would put millions of Americans' peace and livelihoods at risk of significant, material harm?	Чи хтось сумнівається, що грубий інструмент розкриття інформації про донорів в Н. Р. 1 / S. 1 поставить під загрозу мир і засоби до існування мільйонів американців, завдаючи їм значної матеріальної шкоди?
21	Vladimir Putin, is a killer with no soul	Володимир Путін – вбивця без душі
22	And where we have differences, I wanted President Putin to understand why I say what I say and why I do what I do, and how we'll respond to specific kinds of actions that harm America's interests	І там, де у нас є розбіжності, я хотів би, щоб президент Путін зрозумів, чому я кажу те, що кажу, і чому я роблю те, що роблю, і як ми будемо реагувати на конкретні види дій, які шкодять інтересам Америки
23	I made it clear that we will not tolerate attempts to violate our democratic sovereignty or destabilize our democratic elections, and we would respond	Я чітко дав зрозуміти, що ми не потерпимо спроб порушити наш демократичний суверенітет або дестабілізувати наші демократичні вибори, і ми відреагуємо на них
24	he knows I will take action, like we did when – this last time out. What happened was: We, in fact, made it clear that we were not going to continue to allow this to go on. The end result was we ended up withdrawing – they went withdrawing ambassadors, and we closed down some of their facilities in the United States, et cetera. And he knows there are consequences	він знає, що я буду діяти, як ми це робили під час останнього тайм-ауту. Що і сталося: Ми, по суті, дали зрозуміти, що ми не збираємося дозволяти цьому продовжуватися. В результаті ми пішли на поступки – вони відкликали послів, а ми закрили деякі з їхніх об'єктів у Сполучених Штатах і так далі. І він знає, що це матиме наслідки
25	I pointed out to him that we have significant cyber capability. And he knows it. He doesn't know exactly what it is, but it's significant. And if, in fact, they violate these basic norms, we will respond with cyber. He knows	Я вказав йому на те, що ми маємо значний кібернетичний потенціал. І він це знає. Він не знає, який саме, але він значний. І якщо, дійсно, вони будуть порушувати ці базові норми, ми будемо відповідати кібернетикою. Він знає

26	It was just letting him know where I stood; what I thought we could accomplish together; and what, in fact – if it was – if there were violations of American sovereignty, what would we do	Я просто дав йому зрозуміти, де я стою; чого, на мою думку, ми могли б досягти разом; і що, власне, якби було порушення американського суверенітету, що б ми робили, якби це сталося
27	We discussed in detail the next steps our countries need to take on arms control measures – the steps we need to take to reduce the risk of unintended conflict	Ми детально обговорили наступні кроки, які необхідно зробити нашим країнам у сфері контролю над озброєннями – кроки, які ми повинні зробити, щоб зменшити ризик непередбачуваного конфлікту
28	Two, communicate directly – directly – that the United States will respond to actions that impair our vital interests or those of our allies/	По-друге, повідомляти прямо – безпосередньо – про те, що Сполучені Штати відповідатимуть на дії, які завдають шкоди нашим життєво важливим інтересам або інтересам наших союзників
29	what can we commit to act in terms of anything affecting violating international norms that negatively affects Russia? What are we going to agree to do? And so, I think we have real opportunities to – to move. [...] it's in everybody's interest that these things be acted on»	що ми можемо взяти на себе зобов'язання діяти в тому, що стосується порушення міжнародних норм, які негативно впливають на Росію? Що ми домовимося робити? І тому, я думаю, у нас є реальні можливості для того, щоб рухатися. [...] в інтересах кожного, щоб ці речі були вирішені
30	Responsible countries need to take action against criminals who conduct ransomware activities on their territory	Відповідальні країни повинні вживати заходів проти злочинців, які здійснюють на їхній території діяльність, пов'язану з вимогами викупу
31	So, human rights is going to always be on the table, I told him. It's not about just going after Russia when they violate human rights; it's about who we are. How could I be the President of the United States of America and not speak out against the violation of human rights?	Отже, права людини завжди будуть на порядку денному, сказав я йому. Справа не в тому, щоб просто переслідувати Росію, коли вона порушує права людини; йдеться про те, хто ми є. Як я можу бути президентом Сполучених Штатів Америки і не виступати проти порушення прав людини?

32	And so, at the forum, I pointed out to him that that’s why we’re going to raise our concerns about cases like Aleksey Navalny. I made it clear to President Putin that we’ll continue to raise issues of fundamental human rights because that’s what we are, that’s who we are	І тому на форумі я вказав йому на те, що саме тому ми збираємося висловлювати свою стурбованість такими справами, як справа Олексія Навального. Я чітко дав зрозуміти президенту Путіну, що ми будемо продовжувати піднімати питання фундаментальних прав людини, тому що це те, ким ми є
33	I communicated the United States’ unwavering commitment to the sovereignty and territorial integrity of Ukraine	Я повідомив про непохитну відданість Сполучених Штатів суверенітету і територіальній цілісності України
34	But that does not mean he’s ready to, quote, figuratively speaking, “Lay down his arms,” and say, “Come on” He still, I believe, is concerned about being, quote, “Encircled”. He still is concerned that we, in fact, are looking to take him down, et cetera	Але це не означає, що він готовий, цитую, образно кажучи, «скласти зброю» і сказати: «Давайте». Він все ще, я думаю, стурбований тим, що його, цитую, «оточили». Він все ще стурбований тим, що ми, по суті, хочемо його знищити і так далі
35	I wouldn’t put it that way, in terms of improving the [media] climate. I would, in fact, put it in terms of how much interest does he have in burnishing Russia’s reputation that is not – is viewed as not being contrary to democratic principles and free speech”	U. S. President Biden’s remarks] (Я б так не сказав, з точки зору покращення [медійного] клімату. Я б сказав, що він зацікавлений у тому, щоб відполірувати репутацію Росії так, щоб це не суперечило демократичним принципам і свободі слова
36	And I think I pointed out to him that Russia had an opportunity – that brief shining moment after Gorbachev and after things began to change drastically – to actually generate a democratic government. But what happened was it failed	І я думаю, що я вказав йому на те, що Росія мала можливість – той короткий блискучий момент після Горбачова і після того, як все почало радикально змінюватися – фактично створити демократичний уряд. Але сталося так, що вона провалилася
37	Now, I told President Putin my agenda is not against Russia or anyone else; it’s for the American people: fighting COVID – 19; rebuilding our economy; re-establishing our relationships around the world with our allies and friends;	Зараз я сказав президенту Путіну, що мій порядок денний не спрямований проти Росії чи когось іншого; він для американського народу: боротьба з COVID – 19; відновлення нашої економіки; відновлення наших

	and protecting our people. That's my responsibility as President»	відносин по всьому світу з нашими союзниками і друзями; захист нашого народу. Це моя відповідальність як президента
38	The bottom line is, I told President Putin that we need to have some basic rules of the road that we can all abide by	Суть в тому, що я сказав президенту Путіну, що нам потрібно мати деякі основні правила дорожнього руху, яких ми всі можемо дотримуватися
39	Over this last week, I believe – I hope – the United States has shown the world that we are back, standing with our Allies	Протягом останнього тижня, я вважаю – я сподіваюся – Сполучені Штати показали світові, що ми повернулися і стоїмо поруч з нашими союзниками
40	it's what the actions that other countries take – in this case, Russia – that are contrary to international norms. It's the price they pay. They aren't – they are not able to dictate what happens in the world. There are other nations of significant consequence – i. e. the United States of America being one of them	це те, що дії інших країн – в даному випадку Росії – суперечать міжнародним нормам. Це ціна, яку вони платять. Вони не можуть диктувати, що відбувається у світі. Є інші країни, які мають значний вплив – і Сполучені Штати Америки є однією з них
41	all foreign policy is, is a logical extension of personal relationships. It's the way human nature functions	вся зовнішня політика є логічним продовженням особистих стосунків. Так влаштована людська природа
42	I explain things based on personal basis. The approach of politics, especially of foreign policy, as a personal relationship is very significant for the formation of an attractive, positive and beneficial image of the political leader	Я пояснюю речі, виходячи з особистих стосунків. Підхід до політики, особливо зовнішньої, як до особистих стосунків є дуже важливим для формування привабливого, позитивного та вигідного іміджу політичного лідера
43	President Putin and I had a – share a unique responsibility to manage the relationship between two powerful and proud countries – a relationship that has to be stable and predictable. And it should be able to – we should be able to cooperate where it's in our mutual interests	Ми з президентом Путіним маємо – поділяємо унікальну відповідальність за управління відносинами між двома потужними і гордими країнами – відносинами, які мають бути стабільними і передбачуваними. І вони повинні мати можливість – ми повинні мати можливість

		співпрацювати там, де це в наших спільних інтересах
44	What I'm saying is I think there's a genuine prospect to significantly improve relations between our two countries without us giving up a single, solitary thing based on principle and / or values	Я хочу сказати, що, на мою думку, є реальна перспектива значно покращити відносини між нашими двома країнами, не відмовляючись від жодної, єдиної речі, заснованої на принципах та / або цінностях
45	And now we've established a clear basis on how we intend to deal with Russia and the U. S. – Russia relationship	І тепер ми створили чітку основу для того, як ми маємо намір поводитися з Росією і відносинами між США і Росією
46	Look, this is not about trust; this is about self-interest and verification of self-interest. That's what it's about. So, I – virtually almost – almost anyone that I would work out an agreement with, that affected the American people's interests, I don't say, "Well, I trust you. No problem". Let's see what happens. You know, as that old expression goes, "The proof of the pudding is in the eating". We're going to know shortly	Послухайте, мова йде не про довіру, а про власний інтерес і перевірку власного інтересу. Ось про що йдеться. Отже, я – практично майже – майже будь-кому, з ким я мав би укласти угоду, яка зачіпала б інтереси американського народу, я не кажу: «Ну, я тобі довіряю. Без проблем». Подивимося, що з цього вийде. Знаєте, як каже старий вислів: «Доказ пудингу – це коли його з'їдять». Скоро ми дізнаємося
47	I said to him, I said, "Your generation and mine are about 10 years apart. This is not a 'kumbaya' moment, as you used to say back in the '60s in the United States, like, 'Let's hug and love each other'"	Я сказав йому: «Між твоїм і моїм поколінням приблизно 10 років різниці. Це не момент «кумбайя», як казали в 60-х роках у Сполучених Штатах, мовляв, давайте обіймемося і полюбимо один одного).
48	But on Thursday, an additional reason arose not to vote for the GOP nominee, and it's that he's "A pathological liar"—according to his own campaign!	Але в четвер з'явилася додаткова причина не голосувати за кандидата від Республіканської партії, і вона полягає в тому, що він є «патологічним брехуном» – згідно з його власною передвиборчою кампанією!
49	Nasty woman	Огидна жінка
50	a low-energy person	людина з низьким рівнем енергії

51	Use your head. Karl Rove is a total loser. Money given to him might as well be thrown down the drain. Karl Rove's strategy and commercials were the worst I have ever seen	Думай головою. Карл Роув – повний невдаха. Гроші, які йому дають, з таким же успіхом можна було б викинути на вітер. Стратегія і реклама Карла Роува були найгіршими з усіх, що я коли-небудь бачив.
52	I don't know. Somebody went through Wall Street. You're the one that takes all the money from Wall Street. I don't take it. Joe, you have raised a lot of money, tremendous amounts of money. And every time you raise money deals are made, Joe. I could raise so much more money	Я не знаю. Хтось пройшов через Уолл-стріт. Ти той, хто забирає всі гроші з Уолл-стріт. Я їх не беру. Джо, ти зібрав багато грошей, величезні суми грошей. І кожного разу, коли ти збираєш гроші, укладаються угоди, Джо. Я міг би зібрати набагато більше грошей.
53	rocket man	Людина-ракета
54	Republicans seem to be having a limbo contest with themselves to see how low they can go	Республіканці, схоже, змагаються самі з собою, щоб побачити, як низько вони можуть впасти
55	Biden and Congressional Democrats have greatly worsened the economy in already challenging times, digging a hole much deeper than necessary and exacerbating pain for Americans who are struggling to cope with one economic hardship after another	Байден і демократи в Конгресі значно погіршили економіку в і без того складні часи, виривши яму набагато глибшу, ніж потрібно, і посиливши біль американців, які намагаються впоратися з однією економічною скрутою за іншою
56	The president didn't call for a whole lot of new policy initiatives from the new Congress – beyond, for example, ending what he called “Junk fees” in travel, entertainment and credit cards	Президент не закликав новий Конгрес до нових політичних ініціатив – окрім, наприклад, припинення того, що він назвав «непотрібними зборами» у сфері подорожей, розваг та кредитних карток
57	the largest threat, both to the world and the United Kingdom, for freedom and democracy	найбільшою загрозою, як для світу, так і для Сполученого Королівства, для свободи і демократії
58	China represents a systemic challenge to our interests and values, and it is also the case, for example, in respect of our economic security, it is	Китай являє собою системний виклик нашим інтересам і цінностям, і це також стосується, наприклад, нашої економічної

	the number one state-based threat to our economic security	безпеки, це державна загроза номер один для нашої економічної безпеки
59	In terms of interference, China oversteps the boundary and crosses the line from exerting influence – a legitimate course of action – into interference, in the pursuit of its interests and values at the expense of those of the UK	Що стосується втручання, то Китай переступає межу і перетинає лінію від здійснення впливу – законного способу дій – до втручання, переслідуючи свої інтереси і цінності за рахунок інтересів і цінностей Великої Британії
60	Rishi Sunak says he told China actions to undermine British democracy are “Completely unacceptable”	Ріші Сунак каже, що сказав Китаю, що дії, спрямовані на піддрив британської демократії, є «абсолютно неприйнятними»
	the woman that I never met, that they accused me of rape, that’s being run by a Democrat, a Democrat operative, and paid for by the Democrat [sic] party	жінкою, яку я ніколи не зустрічав, яку вони звинуватили у зґвалтуванні, керує демократ, оперативник від демократів, і за неї платить партія демократів
61	Former president tells Glenn Beck he would have ‘no choice’ but to lock up opponents ‘because they’re doing it to us’	Колишній президент сказав Гленну Беку, що у нього «не буде іншого вибору», окрім як ув’язнити опонентів, «тому що вони роблять це з нами»
62	I think there is a serious risk that a North Korean crisis could erupt while we are all focused on China potentially invading Taiwan	Я думаю, що існує серйозний ризик того, що північнокорейська криза може вибухнути, поки ми всі зосереджені на потенційному вторгненні Китаю на Тайвань
63	Providing weapons to Moscow for Ukraine war will not ‘reflect well on North Korea’	Надання зброї Москві для війни з Україною «не добре позначиться на Північній Кореї»
64	These battlegroups, led by the United Kingdom, Canada, Germany and the United States respectively, are multinational, and combat-ready, demonstrating the strength of the transatlantic bond. Their presence makes clear that an attack on one Ally will be considered an attack on the whole Alliance	Ці бойові групи, очолювані Великобританією, Канадою, Німеччиною та Сполученими Штатами відповідно, є багатонаціональними та боєздатними, демонструючи силу трансатлантичного зв’язку. Їх присутність чітко дає зрозуміти, що атака на одного члена Альянсу

		буде вважатися атакою на весь Альянс
65	One mistaken or incomplete argument for free speech claims that suppression is wrong	один з помилкових або неповних аргументів на користь свободи слова стверджує, що придушення є неправильним
66	Let me say that I am now like one of those booster rockets that has fulfilled its function and I will now be gently re-entering the atmosphere and splashing down invisibly in some remote and obscure corner of the Pacific	Дозвольте мені сказати, що я зараз схожий на одну з тих ракет-носіїв, яка виконала свою функцію, і тепер я м'яко увійду в атмосферу і непомітно впаду в якомусь віддаленому і невідомому куточку Тихого океану
67	Our job to find and uphold the truth through the use of that speech	наша робота полягає в тому, щоб знайти і відстояти правду, використовуючи цю мову
68	the UK became one of the first countries in Europe to send defensive weaponry to help the Ukrainians	Великобританія стала однією з перших країн Європи, яка надіслала оборонне озброєння на допомогу українцям
69	Innumerable missiles and bombs have been raining down on an entirely innocent population	Незліченні ракети і бомби обрушилися на абсолютно невинне населення
70	And so I say to the people of Russia, whose president has just authorized a tidal wave of violence against a fellow Slavic people	І тому я звертаюся до народу Росії, чий президент щойно санкціонував хвилю насильства проти брата-слов'янина
71	We will not stop until our country is free, like a hurricane that rages until it has exhausted all its power	Ми не зупинимося, поки наша країна не стане вільною, як ураган, що вирує, поки не вичерпає всі свої сили
72	We stand with Ukraine like a fortress, unyielding and impenetrable, in the face of Russian aggression	Ми стоїмо разом з Україною, як фортеця, непохитна і непроникна, перед обличчям російської агресії
73	The biggest problem this world has is nuclear proliferation. And we have a country out there – North Korea which is sort of wacko, not a bunch of dummies – and they are going out and they are developing nuclear weapons	Однак, маємо і такі країни, як Північна Корея, керівництво якої хоч і ексцентричне, але точно не дурне – і вони не такі як усі, вони продовжують розробляти ядерну зброю
74	The fact is that I've gone head-to-head with Putin and made it clear to	Справа в тому, що я зустрічався з Путіним віч-на-віч і дав йому

	him, we're not going to take any of his stuff. He's Putin's puppy. He still refuses to even say anything to Putin about the bounty on the heads of American soldiers	зрозуміти, що ми не збираємося забирати нічого з його майна. Він щеня Путіна. Він досі відмовляється навіть говорити Путіну про винагороду за голови американських солдатів
75	This is the struggle we're now in: a struggle for democracy, a struggle for decency and dignity	Це боротьба, в якій ми зараз перебуваємо: боротьба за демократію, боротьба за порядність і гідність
76	A struggle for democracy, a struggle for decency and dignity, a struggle for prosperity and progress	боротьба за демократію, боротьба за порядність і гідність, боротьба за процвітання і прогрес
77	Britain knows what it means to fight for freedom	Британія знає, що означає боротися за свободу
78	What could possibly be the argument for allowing a terrorist suspect to buy a semi-automatic weapon?	Які можуть бути аргументи в користь того, щоб підозрюваний у тероризмі міг придбати напівавтоматичну зброю?
79	So, five promises – we will halve inflation, grow the economy, reduce debt, cut waiting lists, and stop the boats	Отже, п'ять обіцянок – ми вдвічі знизимо інфляцію, зростемо економіку, зменшимо борги, скоротимо черги і зупинимо човни
80	Putin "Is utterly deluded" if he believes "He can succeed by blackmailing or bullying the British people	Путін «глибоко помиляється», якщо вважає, що «може досягти успіху, шантажуючи або залякуючи британський народ

SUMMARY

The object of the study is the metaphor of confrontation in English-language political rhetoric.

The subject of the study is the translation of the confrontation metaphor in the political texts of English-speaking politicians into Ukrainian.

The purpose of the study is to reveal the features of metaphors of political confrontation in English-language political rhetoric, to identify their functions and features, as well as to study the problems and options of their translation into the Ukrainian language.

Theoretical and methodological foundations: O. Andreychenko, K. Artemovich, M. Vintoniv, A. Grigorash, O. Huz, H. Datsyshyn, O. Derpak, I. Dovganyuk, O. Zhulavska, T. Kovalova, N. Kozhemyachenko, O. Kuzmenko, S. Morkotun, S. Muntyan, N. Nisanoglu, A. Ovsienko, V. Pavlutska, N. Pechko, I. Pokulita, L. Slavova, I. Frolova, G. Kharkevich, O. Chorna, E. Angel, M. Black, T. Burkholder, J. Combs, K. Greenawalt, D. Henry, G. Lakoff, M. Pielenz.

The obtained results indicate the importance of metaphors in English-language political rhetoric and the need for careful translation to preserve their effectiveness in the Ukrainian context. Starting with the theoretical justification of the role of metaphors in political discourse, the author examines metaphorical expressions and their semantic nuances in English-language political speeches. Special attention is paid to the analysis of the effectiveness of metaphors in creating emotionally charged images of opponents, defining pragmatic goals and shaping public perception. The work contributes to the understanding of the relationship between speech strategies and political confrontations, contributing to the development of the field of political discourse and linguistic translation studies.

Key-words: *political discourse, conflict rhetoric, figurative language in politics, translation strategies, semiotics of political metaphors.*

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

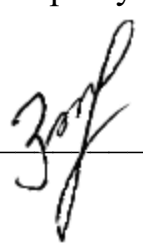
Я, Єгорова Тетяна Русланівна, студентка 2 курсу магістратури, денної форми навчання, факультету іноземної філології, спеціальність 035 філологія, спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійна програма Переклад (англійський), адреса електронної пошти tanyazavidovskaya21@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему **«Метафорика протистояння в англомовній політичній риториці і її переклад українською мовою»** відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____

Підпис _____

ПІБ Єгорова Тетяна Русланівна